

ZM
ROPCZYCE S.A.

SKONSOLIDOWANY RAPORT ROCZNY
GRUPY KAPITAŁOWEJ ZM „ROPCZYCE”
ZA OKRES 01.01.2017 – 31.12.2017

Spis treści

A. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ.....	3
B. WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE.....	4
C. WPROWADZENIE DO ROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ ZM „ROPCZYCE” ZA 2017 ROK	5
D. ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIA FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ ZM „ROPCZYCE” ZA OKRES OD 01 STYCZNIA 2017 R. DO 31 GRUDNIA 2017 R.	11
E. INFORMACJA DODATKOWA DO ROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ ZM „ROPCZYCE” ZA 2017 R.	18

A. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 133, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 maja 2016 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2016 r. poz. 860), Zarząd jednostki dominującej oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Grupę zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej oraz jej wynik finansowy.

Zarząd jednostki dominującej oświadcza także, że sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską oraz w zakresie wymaganym przez rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 maja 2016 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim. Sprawozdanie to obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku.

Zarząd jednostki dominującej oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten i biegli rewidenci, dokonujący tego badania, spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Zgodnie z przyjętymi przez Zarząd jednostki dominującej zasadami ładu korporacyjnego, podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego został wybrany przez Radę Nadzorczą Zakładów Magnezytowych „Ropczyce” S.A. Uchwałą nr IX/94/2017 z dnia 22.05.2017 w sprawie wyboru audytora do badania i przeglądu sprawozdań finansowych Spółki i Grupy Kapitałowej za 2017 r. Rada Nadzorcza dokonała powyższego wyboru, mając na uwadze zagwarantowanie pełnej niezależności i obiektywizmu samego wyboru, jak i realizacji zadań przez biegłego rewidenta.

B. WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE

dane w tys. zł

Wyszczególnienie	01.01.2016 - 31.12.2016		01.01.2017 - 31.12.2017	
	PLN	EUR	PLN	EUR
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT				
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	244 106	55 787	277 044	65 268
Koszt własny sprzedaży	193 408	44 200	216 743	51 062
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	18 834	4 304	22 278	5 248
Zysk (strata) brutto	18 177	4 154	14 842	3 497
Zysk (strata) netto	13 498	3 085	11 397	2 685
Średnioważona liczba udziałów/akcji w sztukach	4 745 619	4 745 619	6 987 488	6 987 488
Zysk (strata) netto na akcję zwykłą (zł/euro)	2,84	0,65	1,63	0,38

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ				
Aktywa trwałe	298 295	67 427	250 485	60 055
Aktywa obrotowe	145 575	32 906	182 682	43 799
Kapitał własny	289 697	65 483	293 611	70 395
Zobowiązania długoterminowe	95 067	21 489	86 053	20 632
Zobowiązania krótkoterminowe	59 106	13 360	89 946	21 565
Liczba akcji	6 987 488	6 987 488	6 987 488	6 987 488
Wartość księgowa na akcję (zł/euro)	41,46	9,37	42,02	10,07

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH				
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	14 305	3 269	8 521	2 007
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-1 570	-359	-4 711	-1 110
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-12 705	-2 904	-4 036	-951

Kurs EUR/PLN	2016	2017
- dla danych bilansowych	4,4240	4,1709
- dla danych rachunku zysków i strat	4,3757	4,2447

Do przeliczenia danych sprawozdania z sytuacji finansowej użyto kursu średniego NBP na dzień bilansowy.
Do przeliczenia pozycji rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych użyto kursu będącego średnią arytmetyczną kursów NBP obowiązujących na ostatni dzień poszczególnych miesięcy danego okresu.

C. WPROWADZENIE DO ROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ ZM „ROPCZYCE” ZA 2017 ROK

INFORMACJE OGÓLNE

I. Dane jednostki dominującej:

Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A.
02-676 Warszawa, ul. Postępu 15 C

Nazwa: ZAKŁADY MAGNEZYTOWE „ROPCZYCE” S.A.

Forma prawna: SPÓŁKA AKCYJNA

Siedziba: UL. POSTĘPU 15C, 02-676 WARSZAWA

Kraj rejestracji: POLSKA

Podstawowy przedmiot działalności: PRODUKCJA WYROBÓW OGNIOTRWAŁYCH

Organ prowadzący rejestr: SĄD REJONOWY DLA M.ST. WARSZAWY W WARSZAWIE, XIII WYDZIAŁ
GOSPODARCZY KRAJOWEGO REJESTRU SĄDOWEGO

Numer statystyczny REGON: 690026060

Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A. są spółką akcyjną prawa handlowego z siedzibą w Warszawie przy ul. Postępu 15C, zarejestrowaną w Sądzie Rejonowym Sądzie Gospodarczym w Rzeszowie pod numerem KRS 0000036048. Podstawowym przedmiotem działalności jest produkcja wyrobów ogniotrwałych zakwalifikowana według działów Polskiej Klasyfikacji Działalności pod numerem 2320Z. Spółka notowana jest na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie na rynku podstawowym w systemie notowań ciągłych i zakwalifikowana jest do przemysłu materiałów budowlanych.

II. Czas trwania Grupy Kapitałowej:

Spółka dominująca ZAKŁADY MAGNEZYTOWE „ROPCZYCE” S.A. i jednostki zależne wchodzące w skład Grupy Kapitałowej zostały utworzone na czas nieoznaczony.

III. Okresy prezentowane:

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera dane za okres od 01 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku. Dane porównawcze prezentowane są według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku dla skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, za okres od 01 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku dla skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz sprawozdania ze zmian w skonsolidowanym w kapitale własnym.

IV. Skład organów jednostki dominującej według stanu na dzień 31.12.2017 r.:

Zarząd:

JÓZEF SIWIEC	-	PREZES ZARZĄDU
MARIAN DARŁAK	-	WICEPREZES ZARZĄDU DS. JAKOŚCI I ROZWOJU
ROBERT DUSZKIEWICZ	-	WICEPREZES ZARZĄDU DS. FINANSOWYCH

Zmiany w składzie Zarządu jednostki dominującej:

W okresie sprawozdawczym oraz do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie nastąpiły zmiany w składzie Zarządu jednostki dominującej.

Prokurenci:

Maria Oboz-Lew – Główny Księgowy

W okresie sprawozdawczym oraz do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie nastąpiły zmiany w zakresie osoby pełniącej funkcję prokurenta w jednostce dominującej.

Rada Nadzorcza:

Roman Wenc	-	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Małgorzata Wypychowska	-	Członek Rady Nadzorczej
Grzegorz Ubysz	-	Członek Rady Nadzorczej
Lesław Wojtas	-	Członek Rady Nadzorczej
Kostiantyn Litwinow	-	Członek Rady Nadzorczej

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki:

W okresie sprawozdawczym nie nastąpiły zmiany w składzie Rady Nadzorczej jednostki dominującej. W dniu 8 lutego 2018 roku Walne Zgromadzenie jednostki dominującej uchwałami nr 8 – 13 powołało Radę Nadzorczą na nową X kadencję, która rozpocznie się z chwilą wygaśnięcia mandatów członków Rady Nadzorczej bieżącej kadencji.

Skład powołanej Rady Nadzorczej jest następujący:

Roman Wenc	Członek Rady Nadzorczej,
Małgorzata Wypychowska	Członek Rady Nadzorczej,
Grzegorz Ubysz	Członek Rady Nadzorczej,
Lesław Wojtas	Członek Rady Nadzorczej,
Kostiantyn Litwinow	Członek Rady Nadzorczej,
Łucja Skiba	Członek Rady Nadzorczej, przy czym wybór tego Członka Rady Nadzorczej będzie skuteczny od momentu rejestracji zmian Art. 17 Statutu jednostki dominującej w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Szczegółowe informacje na temat ww. uchwał Walnego Zgromadzenia jednostka dominująca przekazała do publicznej wiadomości w dniu 8 lutego 2018 roku, raportami bieżącymi nr 14/2018 oraz 16/2018.

V. Biegły rewident:

BDO Sp. z o. o.
ul. Postępu 12
02 -676 Warszawa

VI. Prawnicy:

Kancelarie Prawne obsługujące w sposób stały działalność operacyjną jednostki dominującej:

Kancelaria Adwokacka
Krzysztof Miąso
ul. Krisego 6, 39-100 Ropczyce

Wypychowska i Wspólnicy sp.k.
ul. Kruczkowskiego 4D lok. 1
00-412 Warszawa

FKA Furtek Komosa Aleksandrowicz Sp.k.
ul. Królewska 16,
00-103 Warszawa

RKKW - KWAŚNICKI, WRÓBEL & Partnerzy
ul. Wilcza 46,
00-679 Warszawa

Obsługa prawna jednostki zależnej:

Adwokat Wojciech Drzymała

VII. Banki :

PKO Bank Polski S.A.
 ING Bank Śląski S.A.
 Podkarpacki Bank Spółdzielczy w Sanoku
 Bank Gospodarstwa Krajowego

VIII. Notowania na rynku regulowanym jednostki dominującej:

1. Informacje ogólne:

Giełda:

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

ul. Książęca 4

00-498 Warszawa

Symbol na GPW:

RPC

Sektor na GPW:

Przemysł materiałów budowlanych

2. System depozytowo – rozliczeniowy:

Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (KDPW)

ul. Książęca 4

00-498 Warszawa

IX. Znaczący Akcjonariusze jednostki dominującej:

Według stanu na dzień 31.12.2017 r. akcjonariuszami posiadającymi ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu byli:

Akcjonariusz	Liczba akcji	% kapitału akcyjnego	Liczba głosów na WZ	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ	Ogólna liczba głosów w Spółce ^{a)}
ZM INVEST S.A. ^{c)}	2 406 586	34,32%	0 ^{b)}	0,00%	34,32%
Józef Siwiec	1 274 409	18,17%	1 274 409	27,85%	18,17%
Interminex Handelsgesellschaft m.b.H	640 385	9,13%	640 385	13,99%	9,13%
Marian Darlak	497 413	7,09%	497 413	10,87%	7,09%
ZM ROPCZYCE S.A. (akcje własne) ^{c)}	25 146	0,36%	0	0,00%	0,36%
Pozostali	2 168 695	30,93%	2 164 411 ^{b)}	47,29%	30,93%
Razem	7 012 634	100,00%	4 576 618	100%	100,00%

a) - ogólna liczba głosów w Spółce oznacza – stosownie do definicji przewidzianej w Ustawie o Ofercie Publicznej – sumę głosów przypadających na wszystkie akcje Spółki (tj. jednostki dominującej). Bez znaczenia pozostaje przy tym to, czy głosy te mogą być faktycznie wykonywane, czy też istnieją jakiegokolwiek ograniczenia w zakresie ich wykonywania.

b) - z uwagi na naruszenie obowiązków związanych ze znacznymi pakietami akcji spółek publicznych wynikających z Ustawy o Ofercie Publicznej, akcjonariusz Spółki (tj. jednostki dominującej) – ZM Invest S.A. z siedzibą w Ropczycach – utracił możliwość wykonywania prawa głosu ze wszystkich posiadanych akcji Spółki; powyższą okoliczność Zarząd jednostki dominującej ustalił w oparciu o opinię prawną sporządzoną przez uznanych ekspertów z zakresu prawa rynku kapitałowego; dodatkowo, w ocenie jednostki dominującej również jedna z osób fizycznych będąca akcjonariuszem Spółki – z analogicznych powodów – utraciła możliwość wykonywania prawa głosu ze wszystkich posiadanych akcji Spółki (akcje posiadane przez tego akcjonariusza zostały uwzględnione w rubryce „Pozostali”). W dniu 13 października 2016 roku Emitent wystąpił do Sądu Okręgowego w Warszawie, XVI Wydział Gospodarczy, z powództwem o ustalenie, że dwóch akcjonariuszy Spółki, w tym m. in. ZM Invest nie może wykonywać prawa głosu z akcji Spółki.

c) W ramach Umowy Nabycia Akcji ZMR dokonany został zakup przez ZMR SA od ZMI 2.283.528 akcji własnych, stanowiących 32,56% kapitału zakładowego Spółki za cenę 22,75 zł za jedną akcję, tj. łącznie za kwotę 51.950.262,00 zł. W związku z dokonaniem w dniu 4 stycznia 2018 roku rozliczeniem transakcji nabycia przez ZMR SA od ZM Invest S.A. akcji własnych Spółki, udział w ogólnej liczbie głosów ZMR SA uległ zwiększeniu. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego ZMR SA posiada 2.308.674 szt. akcji własnych, co stanowi 32,92% udziału w kapitale zakładowym ZMR S.A. i uprawnia do 2.308.674 głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki, stanowiących 32,92% ogólnej liczby głosów.

X. Spółki zależne:

Jednostki zależne to wszelkie jednostki (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia), w odniesieniu do których jednostka dominująca ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących.

Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w skład Grupy Kapitałowej - poza jednostką dominującą (Zakłady Magnezytowe Ropczyce S.A.) wchodzi: ZM Service Sp. z o.o. (spółka zależna), ZM Nieruchomości Sp. z o.o. (spółka zależna) oraz Haicheng Ropczyce Refractories Materials Co.Ltd. (spółka zależna), która nie podlega konsolidacji, z uwagi na to, że nie prowadzi działalności gospodarczej.

Spółka

ROPCZYCE

ZM Service Sp. z o.o.
39-100 Ropczyce, ul. Przemysłowa 1

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie XII Wydział Gospodarczy Krajowego rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000040591

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest produkcja maszyn do aplikacji wyrobów ogniotrwałych przez ich użytkowników (torkretnice i tynkownice), a także produkcja maszyn i urządzeń mechanicznych, linii technologicznych oraz części eksploatacyjnych maszyn i urządzeń na potrzeby przemysłu wyrobów ogniotrwałych, hutnictwa i cementowni. Spółka świadczy ponadto usługi w zakresie bieżącego utrzymania ruchu w ZM „ROPCZYCE” S.A. (urządzenia mechaniczne i energetyczne, wykonawstwo form do formowania wyrobów ogniotrwałych), a także usługi o podobnym charakterze na rzecz innych podmiotów zewnętrznych.

ZM Nieruchomości Sp. z o.o.
02-002 Warszawa, ul. Nowogrodzka 62C

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000536683

Przedmiotem działalności Spółki jest zarządzanie nieruchomościami własnymi poprzez ich wynajem, dalszą restrukturyzację i przygotowanie do ich sprzedaży, dzięki aktywnym działaniom na rynku nieruchomości.

Haicheng Ropczyce Refractories Materials Co. Ltd.
Room 61, No. 234 Xinghai Street
Haicheng

Spółka została założona zgodnie z prawem ChRL dotyczącym Przedsiębiorstw będących wyłącznie własnością zagraniczną (zwanym „prawem WFOE”) i posiada status osoby prawnej w Chinach.

Przedmiotem działalności spółki zależnej Haicheng Ropczyce Refractories Materials Co. Ltd. jest wsparcie aktywności Zakładów Magnezytowych „ROPCZYCE” S.A. na rynku chińskim w zakresie kontraktacji wyrobów ogniotrwałych przeznaczonych na eksport, produkowanych pod nadzorem i wg technologii ZMR S.A., zaopatrzenie w surowce do produkcji wyrobów ogniotrwałych oraz funkcja operatora w zakresie kontaktów z chińskimi partnerami handlowymi oraz administracją państwową w Chinach.

Z uwagi na zmiany, jakie miały miejsce na światowych rynkach wyrobów ogniotrwałych w 2017 roku, Zarząd jednostki dominującej podjął decyzję o rozpoczęciu procesów likwidacji lub alternatywnie zbycia Spółki WFOE.

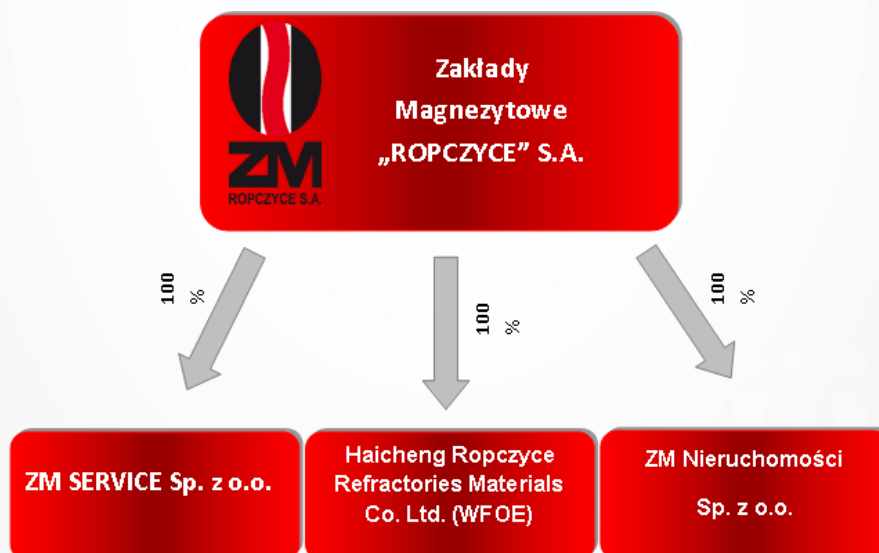
Procesy te zostaną przeprowadzone z uwzględnieniem koniecznych działań faktycznych i wszelkich uregulowań prawno-podatkowych mających na celu doprowadzenie do uzyskania przez jednostkę dominującą jak najwyższego zwrotu aktywów w postaci środków pieniężnych (po uiszczeniu wszelkich niezbędnych podatków na terytorium ChRL).

Tabela prezentująca udział Zakładów Magnezytowych „ROPCZYCE” S.A. w podmiotach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej, spełniających kryteria jednostek zależnych wraz ze wskazaniem stosowanych metod konsolidacji

Nazwa podmiotu	Udział w kapitale jednostki zależnej%	Udział w ogólnej liczbie głosów %	Metoda konsolidacji	Rok objęcia udziałów
ZM Service Sp. z o.o.	100,00%	100,00%	pełna	2001
Haicheng Ropczyce Refractories Materials Co. Ltd. (WFOE)*	100,00%	100,00%	-	2015
ZM Nieruchomości Sp. z o.o.	100,00%	100,00%	pełna	2016

*Haicheng Ropczyce Refractories Materials Co. Ltd. (WFOE) na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie prowadziła działalności gospodarczej i nie podlegała konsolidacji.

Graficzna prezentacja Grupy Kapitałowej na 31.12.2017 r.:

XI. Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego:

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 28.02.2018 roku.

D. ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIA FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ ZM „ROPCZYCE” ZA OKRES OD 01 STYCZNIA 2017 R. DO 31 GRUDNIA 2017 R.

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	NOTA	za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	za okres 01.01.2017 - 31.12.2017
I. Przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów	1,2	244 106	277 044
II. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	3	193 408	216 743
III. Zysk (strata) brutto na sprzedaży		50 698	60 301
IV. Pozostałe przychody	4	6 387	4 808
V. Koszty sprzedaży	3	17 347	19 346
VI. Koszty ogólnego zarządu	3	15 757	18 317
VII. Koszty projektów badawczych (netto)	3	19	
VIII. Pozostałe koszty	4	5 128	5 168
IX. Zysk (strata) na działalności operacyjnej		18 834	22 278
X. Przychody finansowe	5	2 551	838
XI. Koszty finansowe	5	3 208	8 274
XII. Dochody z tytułu udziałów w jednostkach stowarzyszonych			
XIII. Zysk (strata) przed opodatkowaniem		18 177	14 842
XIV. Podatek dochodowy	6	4 679	3 445
XV. Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		13 498	11 397
XVI. Zysk (strata) z działalności zaniechanej			
XVII. Zysk (strata) netto na działalności kontynuowanej i zaniechanej		13 498	11 397
Zysk (strata) netto na działalności kontynuowanej i zaniechanej przypadająca na udziały niekontrolujące			
Zysk (strata) netto na działalności kontynuowanej i zaniechanej przypadająca akcjonariuszom jednostki dominującej		13 498	11 397

Zysk (strata) netto (zanalizowany) przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	8	13 498	11 397
Podstawowy za okres obrotowy		2,84	1,63
Rozwodniony za okres obrotowy		2,84	1,63
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności kontynuowanej przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (w zł)	8		
Podstawowy za okres obrotowy		2,84	1,63
Rozwodniony za okres obrotowy		2,84	1,63
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności zaniechanej (w zł) przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		0,00	0,00

Ropczyce, dnia 28.02.2018 r.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	NOTA	za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	za okres 01.01.2017 - 31.12.2017
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej za okres:		13 498	11 397
w tym przypadająca akcjonariuszom jednostki dominującej		13 498	11 397
w tym przypadająca na udziały niekontrolujące			
Inne całkowite dochody, w tym:		-396	-338
Zmiany w nadwyżce z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych, w tym:		135	
- odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny			
w tym przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej			
w tym przypadające mniejszości			
- odniesione na kapitał zapasowy		135	
w tym przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej		135	
w tym przypadające mniejszości			
Różnice z przeliczenia jednostek podporządkowanych			
w tym przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej			
w tym przypadające na udziały niekontrolujące			
Zyski (straty) z tytułu przeszacowania składników aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży			
Efektywna część zysków i strat związanych z instrumentami zabezpieczającymi przepływy środków pieniężnych			
Zyski (straty) aktuarialne z programów określonych świadczeń		-531	-338
Podatek dochodowy związany z elementami pozostałych całkowitych dochodów		-76	-64
w tym przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		-76	-64
w tym przypadający na udziały niekontrolujące			
Suma dochodów całkowitych za okres:	10,11	13 178	11 123
w tym przypadająca akcjonariuszom jednostki dominującej		13 178	11 123
w tym przypadająca na udziały niekontrolujące			

Pogrupowanie całkowitych dochodów	NOTA	za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	za okres 01.01.2017 - 31.12.2017
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej za okres:		13 498	11 397
Dochody całkowite, które w późniejszych okresach, po spełnieniu określonych warunków, zostaną przeniesione do wyniku okresu			
Dochody całkowite, które w późniejszych okresach nie zostaną przeniesione do wyniku okresu		-396	-338
Podatek dochodowy od dochodów całkowitych, które w późniejszych okresach zostaną przeniesione do wyniku okresu			
Podatek dochodowy od dochodów całkowitych, które w późniejszych okresach nie zostaną przeniesione do wyniku okresu		-76	-64
Suma dochodów całkowitych	10,11	13 178	11 123

Ropczyce, dnia 28.02.2018 r.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA	NOTA	stan na 31.12.2016 r.	stan na 31.12.2017 r.
I. Aktywa trwałe długoterminowe		298 295	250 485
1. Rzeczowe aktywa trwałe	12	195 215	190 552
2. Wartości niematerialne	13	5 547	7 158
3. Długoterminowe aktywa finansowe	14,15	49 578	7 127
4. Akcje i udziały w jednostkach konsolidowanych metodą praw własności			
5. Należności długoterminowe	16	515	
6. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6	9 948	8 156
7. Nieruchomości inwestycyjne	12a	37 492	37 492
8. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe			
II. Aktywa obrotowe krótkoterminowe		145 575	182 682
1. Zapasy	17, 17a	54 761	78 174
2. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	18,19	70 575	90 328
3. Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		9 679	6 648
4. Pozostałe należności z tytułu wycen kontraktów			
5. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21	5 525	5 299
6. Krótkoterminowe aktywa finansowe	15	818	1 159
7. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	20	4 217	1 074
III. Aktywa dostępne do sprzedaży	22		36 443
AKTYWA RAZEM		443 870	469 610

Ropczyce, dnia 28.02.2018 r.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTAUCJI FINANSOWEJ

PASYWA	NOTA	stan na 31.12.2016 r.	stan na 31.12.2017 r.
I. Kapitał własny z udziałami niekontrolującymi		289 697	293 611
1. Kapitał zakładowy	23	17 532	17 532
2. Akcje własne	24	-806	-806
3. Kapitał zapasowy	25	166 748	173 112
4. Kapitał z aktualizacji wyceny	25	96 094	96 094
5. Pozostałe kapitały rezerwowe			
6. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych			
7. Zyski/Straty aktuarialne	34	-680	-954
8. Zyski zatrzymane, w tym:		10 809	8 633
8.1. Niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych		-2 689	-2 764
8.2. Zysk (strata) netto bieżącego okresu przypadająca akcjonariuszom jednostki dominującej		13 498	11 397
Ia. Kapitał własny bez udziałów niekontrolujących		289 697	293 611
9. Kapitały mniejszości			
II. Zobowiązanie długoterminowe		95 067	86 053
1. Kredyty i pożyczki	26	36 757	30 348
2. Zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingu finansowego	32	423	941
3. Pochodne instrumenty finansowe	27	619	21
4. Pozostałe zobowiązania długoterminowe	27	17 584	16 657
5. Rezerwa na świadczenia pracownicze oraz pozostałe rezerwy długoterminowe	34,35	1 629	1 773
6. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6	31 587	31 752
7. Rozliczenia międzyokresowe	33	6 468	4 561
III. Zobowiązania krótkoterminowe		59 106	89 946
1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	28,29,30	31 815	43 706
2. Pochodne instrumenty finansowe	27	708	643
3. Kredyty i pożyczki	26	15 691	27 680
4. Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu leasingu finansowego	32	332	550
5. Pozostałe zobowiązania finansowe	26		4 437
6. Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		14	638
7. Rezerwa na świadczenia pracownicze oraz pozostałe rezerwy krótkoterminowe	34,35	7 922	9 725
8. Rozliczenia międzyokresowe		2 624	2 567
IV. Zobowiązania związane z aktywami dostępnymi do sprzedaży			
PASYWA RAZEM		443 870	469 610

Ropczyce, dnia 28.02.2018 r.

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W SKONSOLIDOWANYM KAPITALE WŁASNYM

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski / Straty aktuarialne	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik finansowy bieżącego okresu	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	Razem kapitały własne
Dwanaście miesięcy zakończonych 31.12.2016 r.												
Kapitał własny na dzień 01.12.2016 r.	11 515	-806	116 636	96 094	0	0	-250	4 036		227 225	0	227 225
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości												
Korekty z tyt. błędów			-1 776					5 130		3 354		3 354
Kapitał własny po korektach	11 515	-806	114 860	96 094	0	0	-250	9 166	0	230 579	0	230 579
Emisja akcji	6 017		44 691							50 708		50 708
Koszt emisji akcji			-435							-435		-435
Płatności w formie akcji własnych												
Podział zysku netto			7 522					-7 522				
Wypłata dywidendy								-4 123		-4 123		-4 123
Suma dochodów całkowitych			110				-430		13 498	13 178		13 178
Pozostałe zmiany								-210		-210		-210
Kapitał własny na dzień 31.12.2016 r.	17 532	-806	166 748	96 094	0	0	-680	-2 689	13 498	289 697	0	289 697
Dwanaście miesięcy zakończonych 31.12.2017 r.												
Kapitał własny na dzień 01.01.2017 r.	17 532	-806	166 748	96 094	0	0	-680	10 809		289 697	0	289 697
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości												
Korekty z tyt. błędów												
Kapitał własny po korektach	17 532	-806	166 748	96 094	0	0	-680	10 809	0	289 697	0	289 697
Emisja akcji												
Koszt emisji akcji												
Płatności w formie akcji własnych												
Podział zysku netto			6 364					-6 364				
Wypłata dywidendy								-6 987		-6 987		-6 987
Zmiany kapitałów z tytułu zbycia spółki zależnej												
Suma dochodów całkowitych							-274		11 397	11 123		11 123
Pozostałe zmiany								-222		-222		-222
Kapitał własny na dzień 31.12.2017 r.	17 532	-806	173 112	96 094	0	0	-954	-2 764	11 397	293 611	0	293 611

Ropczyce, dnia 28.02.2018 r.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	w tys. zł	w tys. zł
	31.12.2016	31.12.2017
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH		
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I. Zysk / (strata) netto przypadająca akcjonariuszom jednostki dominującej	13 498	11 397
II. Korekty razem:	807	-2 876
1. Zyski (straty) przypadające na udziały niekontrolujące		
2. Udział w (zyskach) stratach netto jednostek wycenianych metodą praw własności		
3. Amortyzacja	12 756	13 317
4. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	-92	-2 031
5. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	2 508	2 335
6. Zysk (strata) z tytułu działalności inwestycyjnej	-197	-2
7. Zmiana stanu rezerw	7 945	1 824
8. Zmiana stanu zapasów	3 361	-23 534
9. Zmiana stanu należności	-1 514	-20 389
10. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	-5 745	17 023
11. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	-9 011	-744
12. Bieżący podatek dochodowy	25	1 402
13. Podatek dochodowy zapłacony "-"/ zwócony"+"	-12 237	2 254
14. Inne korekty	3 008	5 669
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II)	14 305	8 521
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
I. Wpływy	912	562
1. Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	105	372
2. Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne		
3. Zbycie aktywów finansowych, w tym:	803	190
a) w jednostkach powiązanych		6
- zbycie aktywów finansowych		6
- dywidenda i udziały w zyskach		
- spłata udzielonych pożyczek		
- odsetki		
- inne wpływy z aktywów finansowych		
b) w pozostałych jednostkach	803	184
- zbycie aktywów finansowych		
- dywidenda i udziały w zyskach		14
- spłata udzielonych pożyczek	615	140
- odsetki	188	30
- inne wpływy z aktywów finansowych		
4. Inne wpływy inwestycyjne	4	
II. Wydatki	2 482	5 273
1. Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	2 471	5 273
2. Nabycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne		
3. Wydatki na aktywa finansowe, w tym:	11	
a) w jednostkach powiązanych	11	
- nabycie aktywów finansowych	11	
- udzielone pożyczki krótkoterminowe		
b) w pozostałych jednostkach		
- nabycie aktywów finansowych		
- udzielone pożyczki krótkoterminowe		
4. Inne wydatki inwestycyjne		
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)	-1 570	-4 711

C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
I. Wpływy	19 476	34 090
1. Wpływy netto z emisji akcji (wydania udziałów) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału	9 260	
2. Kredyty i pożyczki	10 200	33 908
3. Emisja dłużnych papierów wartościowych		
4. Inne wpływy finansowe	16	182
II. Wydatki	32 181	38 126
1. Nabycie akcji (udziałów) własnych		
2. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	4 123	6 987
3. Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku		
4. Spłaty kredytów i pożyczek	25 091	28 466
5. Wykup dłużnych papierów wartościowych		
6. Z tytułu innych zobowiązań finansowych		
7. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	354	470
8. Odsetki	2 613	2 203
9. Inne wydatki finansowe		
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	-12 705	-4 036
D. Przepływy pieniężne netto razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	30	-226
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym	30	-226
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		
F. Środki pieniężne na początek okresu	5 495	5 525
G. Środki pieniężne na koniec okresu	5 525	5 299
- o ograniczonej możliwości dysponowania		

Ropczyce, dnia 28.02.2018 r.

E. INFORMACJA DODATKOWA DO ROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ ZM „ROPCZYCE” ZA 2017 R.

I. ZGODNOŚĆ Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ

Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, związanymi z nimi standardami i interpretacjami zaakceptowanymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komisję ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF) według stanu obowiązującego na dzień 31.12.2017 roku oraz w zakresie wymaganym przez rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. 2014 poz. 133). Sprawozdanie to obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej powinno być czytane łącznie z jednostkowym sprawozdaniem finansowym jednostki dominującej sporządzonym na dzień 31 grudnia 2017 roku, zatwierdzonym do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej i opublikowanym tego samego dnia co skonsolidowane sprawozdanie finansowe, celem uzyskania pełnej informacji o sytuacji majątkowej i finansowej Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz wyniku finansowym za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

W 2017 r. Grupa Kapitałowa przyjęła wszystkie nowe i zatwierdzone standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i zatwierdzone do stosowania w UE, mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności i obowiązujące w okresie sprawozdawczym od 1 stycznia 2017 r.

Przyjęcie nowych i zatwierdzonych przez UE standardów i interpretacji nie spowodowało zmian w zasadach rachunkowości Grupy Kapitałowej wpływających na wielkości wykazywane w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych sporządzonych za 2017 r. oraz okres porównywalny, natomiast prezentacja danych w sprawozdaniu finansowym została dostosowana do wymogów nowo obowiązujących standardów.

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 roku są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2016 rok.

Zmiany standardów i interpretacji obowiązujące dla okresu sprawozdawczego rozpoczynającego się od 01.01.2017 r. według szacunków Grupy Kapitałowej, nie miały istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na koniec prezentowanego okresu sprawozdawczego.

Zmiany wynikające ze zmian MSSF

Od 1 stycznia 2017 roku obowiązują następujące nowe lub zmienione standardy oraz interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej.

- Zmiany w MSR 7: Inicjatywa w sprawie ujawnień

Zmiany w MSR 7 zostały opublikowane w dniu 29 stycznia 2016 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później. Celem zmian było zwiększenie zakresu informacji przekazywanej odbiorcom skonsolidowanego sprawozdania finansowego w zakresie działalności finansowej Grupy poprzez dodatkowe ujawniania zmian wartości bilansowej zobowiązań związanych z finansowaniem działalności spółek wchodzących w skład Grupy.

- Zmiany w MSR 12: Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tytułu niezrealizowanych strat.

Zmiany w MSR 12 zostały opublikowane w dniu 19 stycznia 2016 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później. Ich celem jest doprecyzowanie wymogów w zakresie ujmowania aktywów z tytułu podatku odroczonego dotyczących dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

- Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Annual Improvements 2014-2016)

W dniu 8 grudnia 2016 roku w wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono drobne poprawki do następujących 3 standardów:

- MSSF 1 Śródroczna sprawozdawczość finansowa, w zakresie usunięcia kilku zwolnień przewidzianych w tym standardzie, które nie mają już zastosowania,
- MSSF 12 Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach, w zakresie doprecyzowania wymogów odnośnie ujawnień informacji na temat udziałów niezależnie od tego czy są one traktowane jako przeznaczone do sprzedaży, przekazania w formie dywidendy i działalność zaniechana, czy też nie,
- MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach, w zakresie momentu, w którym jednostki o charakterze inwestycyjnym (np. venture capital) mogą zdecydować o wyborze sposobu wyceny udziałów w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach w wartości godziwej, a nie metodą praw własności.

Mają one zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. (za wyjątkiem poprawek do MSSF 12, które obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 r. lub później).

Standardy nieobowiązujące (Nowe standardy i interpretacje)

W niniejszym w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu opublikowanych standardów lub interpretacji przed ich datą wejścia w życie.

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie na dzień bilansowy:

- **MSSF 9 Instrumenty finansowe**

Nowy standard został opublikowany w dniu 24 lipca 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem standardu jest uporządkowanie klasyfikacji aktywów finansowych oraz wprowadzenie jednolitych zasad podejścia do oceny utraty wartości dotyczących wszystkich instrumentów finansowych. Standard wprowadza również nowy model rachunkowości zabezpieczeń w celu ujednoczenia zasad ujmowania w sprawozdaniach finansowych informacji o zarządzaniu ryzykiem.

Grupa zastosuje nowy standard od 1 stycznia 2018 roku.

Grupa jest w trakcie analizy modelu biznesowego oraz testów klasyfikacyjnych TKiO (Tylko Kapitał i Odsetki) istotnych pozycji instrumentów finansowych, na podstawie których Grupa wstępnie spodziewa się, że istotne instrumenty finansowe, takie jak należności handlowe i pozostałe, lokaty bankowe, środki pieniężne zostaną zaklasyfikowane do kategorii wyceny według zamortyzowanego kosztu, co oznaczałoby brak zmian w stosunku do obecnej metody wyceny, czyli wg szacunków nie będzie miało to wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy sporządzane za okresy rozpoczynające się od 01.01.2018 roku.

W odniesieniu do odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu, z uwagi na to, że dotychczas stosowana metoda szacowania odpisu opierała się na modelu straty poniesionej, zastosowanie nowego modelu spowoduje powstanie różnicy w wysokości odpisów. Grupa jest w trakcie opracowywania metody szacowania odpisu opartego na modelu straty oczekiwanej. Z uwagi jednak na fakt, że Grupa nie ukończyła na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego całego procesu analizy dokumentacji (w tym obszernej dokumentacji handlowej) szczególnie w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, dlatego nie jest w stanie podać realnej różnicy w odniesieniu do dotychczas ujętych w księgach odpisów aktualizujących wartość należności, które mogłaby zaprezentować w skonsolidowanym sprawozdaniu, a nie byłyby obciążone błędem.

- **MSSF 15 Przychody z umów z klientami**

Nowy ujednoczony standard został opublikowany w dniu 28 maja 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później i dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie. Standard ustanawia jednolite ramy ujmowania przychodów i zawiera zasady, które zastąpią większość szczegółowych wytycznych w zakresie ujmowania przychodów istniejących obecnie w MSSF, w szczególności, w MSR 18 Przychody, MSR 11 Umowy o usługę budowlaną oraz związanych z nimi interpretacjach.

Grupa zastosuje nowy standard od 1 stycznia 2018 roku.

Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie przekazania kontroli nad towarami lub usługami na rzecz klienta. Wysokość przychodów ustala się w odniesieniu do każdego odrębnego obowiązku świadczenia na podstawie ceny transakcyjnej alokowanej przy wykorzystaniu jednostkowej ceny sprzedaży. Spółki wchodzące w skład Grupy dokonały wstępnej analizy grupy reprezentatywnych umów z klientami, na podstawie której stwierdzono, iż standard ten powinien mieć ograniczony wpływ na kwoty oraz moment rozpoznawania przychodów.

Obecnie Grupa prowadzi analizę szczegółową zidentyfikowanych zagadnień które mogłyby wymagać innego ujęcia księgowego niż stosowane dotychczas oraz ich istotności. Dotyczą one przede wszystkim:

- nieujmowanych dotychczas elementów leasingu w ramach umów z klientami,
- nieujmowanych dotychczas usług, które mogą spełniać kryteria odrębnych obowiązków świadczenia.

Grupa jest w trakcie szczegółowej analizy, która pozwoli określić ostateczny zakres korekt, o ile okażą się one istotne.

Z uwagi na trwający proces Grupa na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania nie dysponuje realnymi wartościami, które mogłyby zaprezentować w skonsolidowanym sprawozdaniu a nie byłyby obciążone błędem.

- **Doprecyzowanie zapisów MSSF 15: Przychody z umów z klientami**

Doprecyzowanie zapisów MSSF 15 zostało opublikowane w dniu 12 kwietnia 2016 roku i ma ono zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później (zgodnie z datą rozpoczęcia obowiązywania całego standardu). Celem zmian w standardzie było wyjaśnienie wątpliwości pojawiających się w trakcie analiz przedwdrożeniowych odnośnie: identyfikacji zobowiązania do spełnienia świadczenia (performance obligation), wytycznych stosowania standardu w kwestii identyfikacji zleceniodawcy/agenta oraz przychodów z licencji dotyczących własności intelektualnej, czy wreszcie okresy przejściowego przy pierwszym zastosowaniu nowego standardu.

Grupa zastosuje te regulacje wraz z datą wdrożenia MSSF 15, tj. od 1 stycznia 2018 roku.

- **MSSF 16 Leasing**

Nowy standard został opublikowany w dniu 13 stycznia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później i dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie (ale pod warunkiem równoczesnego zastosowania MSSF 15). Standard zastępuje dotychczasowe regulacje dotyczące leasingu (m.in. MSR 17) i diametralnie zmienia podejście do umów leasingowych o różnym charakterze, nakazując leasingobiorcą wykazywanie w bilansach aktywów i zobowiązań z tytułu zawartych umów leasingowych, niezależnie od ich rodzaju.

Grupa na chwilę obecną planuje zastosować standard po raz pierwszy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2019 rok. Grupa jest w trakcie analizy skutków wdrożenia standardu, w tym przede wszystkim identyfikacji umów, w których występuje w roli leasingobiorcy, biorąc także pod uwagę uproszczenia przewidziane w standardzie. Grupa dotychczas nie zawierała istotnych umów sklasyfikowanych jako leasing operacyjny zgodnie z MSR 17, jednak spodziewa się, że na skutek analizy umów dzierżawy, najmu oraz innych o podobnym charakterze zostanie zidentyfikowana grupa umów, które będą wymagały ujęcia w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywów oraz zobowiązań z tytułu leasingu. Na chwilę obecną Grupa nie spodziewa się, aby wspomniane aktywa oraz zobowiązania wynikające z nowo rozpoznanych umów leasingu stanowiły istotną pozycję w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

- **MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe**

Nowy standard został opublikowany w dniu 18 maja 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później. Dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie (pod warunkiem równoczesnego zastosowania MSSF 15 i MSSF 9). Standard zastępuje dotychczasowe regulacje dotyczące umów ubezpieczeniowych (MSSF 4).

Nowy standard, w przypadku wejścia w życie, nie będzie miał zastosowania do skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy.

- **Zmiany w MSSF 10 i MSR 28: Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem**

Zmiany w MSSF 10 i MSR 28 zostały opublikowane w dniu 11 września 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później (termin wejścia w życie obecnie został odroczony bez wskazania daty początkowej). Zmiany doprecyzowują rachunkowość transakcji, w których jednostka dominująca traci kontrolę nad jednostką zależną, która nie stanowi „biznesu” zgodnie z definicją określoną w MSSF 3 „Połączenia jednostek”, w drodze sprzedaży wszystkich lub części udziałów w tej jednostce zależnej do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ujmowanego metodą praw własności.

Grupa stosuje zmiany w standardach nie wcześniej niż z dniem ustalonym przez Unię Europejską jako data wejścia w życie tego standardu. Aktualnie Komisja Europejska postanowiła odroczyć formalną procedurę zatwierdzenia zmienionych standardów.

- **Zmiany w MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji**

Zmiany w MSSF 2 zostały opublikowane w dniu 20 czerwca 2016 roku i mają one zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem zmian w standardzie było doprecyzowanie sposobu ujmowania niektórych rodzajów transakcji płatności na bazie akcji.

Zmiany w interpretacji standardu nie mają zastosowania w odniesieniu do skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy.

- **Zmiany w MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” w MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”**

opublikowane w dniu 12 września 2016 roku.

Mają one zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później.

Grupa stosuje nową interpretację od 1 stycznia 2018 roku.

- **KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej a wynagrodzenie zaliczkowe**

Nowa interpretacja została opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem interpretacji jest wskazanie w jaki sposób określić datę transakcji dla celów ustalenia właściwego kursu (do przeliczeń) transakcji zawartej w walucie obcej w sytuacji, gdy jednostka płaci lub otrzymuje zaliczkę w walucie obcej.

Grupa stosuje nową interpretację od 1 stycznia 2018 roku.

- **Zmiana w MSR 40 Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnych**

Zmiana w MSR 40 została opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Jej celem jest doprecyzowanie, że przeniesienie nieruchomości z lub do nieruchomości inwestycyjnych może nastąpić wtedy, i tylko wtedy, gdy nastąpiła zamiana sposobu użytkowania nieruchomości.

Grupa stosuje zmieniony standard od 1 stycznia 2018 roku.

- **KIMSF 23 Niepewność w zakresie sposobów ujmowania podatku dochodowego**

Nowa interpretacja została opublikowana w dniu 7 czerwca 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Celem interpretacji jest wskazanie w jaki sposób ująć w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych podatek dochodowy w przypadkach, gdy istniejące przepisy podatkowe mogą pozostawiać pole do interpretacji i różnicy zdań pomiędzy Grupą i organami podatkowymi.

Grupa stosuje nową interpretację od 1 stycznia 2019 roku.

- **Zmiana w MSSF 9: Przedpłaty z ujemną rekompensatą**

Zmiana w MSSF 9 została opublikowana w dniu 12 października 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Jej celem jest wskazanie zasad wyceny dla aktywów finansowych, które mogą zostać spłacone wcześniej na podstawie warunków umownych i, formalnie, mogłyby nie spełniać wymogów testu „płatność wyłącznie kapitału i odsetek”, co wykluczałoby ich wycenę w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Grupa stosuje zmieniony standard od 1 stycznia 2019 roku.

- **Zmiana w MSR 28: Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach**

Zmiana w MSR 28 została opublikowana w dniu 12 października 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Jej celem jest wskazanie zasad wyceny dla udziałów w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach w sytuacji, gdy nie są one wyceniane metodą praw własności.

Zmiany standardu nie mają zastosowania w odniesieniu do skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy.

- **Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Annual Improvements 2015-2017)**

W dniu 12 grudnia 2017 roku w wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono drobne poprawki do następujących standardów:

- MSSF 3 Połączenia jednostek, w zakresie doprecyzowania, że w momencie objęcia kontroli jednostka ponownie wycenia posiadane udziały we wspólnym działaniu,
- MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne, w zakresie doprecyzowania, że w momencie objęcia współkontroli jednostka nie wycenia ponownie posiadanych udziałów we wspólnym działaniu,
- MSR 12 Podatek dochodowy, wskazując, że wszelkie podatkowe konsekwencje wypłat dywidend należy ujmować w taki sam sposób,
- MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego, nakazując zaliczać do źródeł finansowania o charakterze ogólnym również te kredyty i pożyczki, które pierwotnie służyły finansowaniu powstających aktywów – od momentu, gdy aktywa są gotowe do wykorzystania zgodnie z zamierzonym celem (użytkowanie lub sprzedaż).

Mają one zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub później.

Grupa zastosuje zmienione standardy od 1 stycznia 2019 roku.

- **Zmiany w MSR 19: Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu**

Zmiany w MSR 19 zostały opublikowane w dniu 7 lutego 2018 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Zmiany dotyczą sposobu ponownej wyceny programów zdefiniowanych świadczeń w przypadku, gdy ulegają one zmianie. Zmiany w standardzie oznaczają, że w przypadku ponownej wyceny aktywa/zobowiązania netto z tytułu danego programu należy zastosować zaktualizowane założenia w celu określenia bieżącego kosztu zatrudnienia i kosztów odsetek dla okresów po zmianie programu. Do tej pory, MSR 19 tego nie wyjaśniał precyzyjnie.

Grupa zastosuje zmieniony standard od 1 stycznia 2019 roku.

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, interpretacji oraz zmian do nich, które na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania przez kraje UE:

- MSSF 14 Regulatory Deferral Accounts opublikowany w dniu 30 stycznia 2014 roku (wstrzymany proces przyjęcia do stosowania przez kraje UE),
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe, opublikowany w dniu 18 maja 2017,
- Zmiany w MSSF 10 i MSR 28: Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem opublikowane w dniu 11 września 2014 roku (wstrzymany proces przyjęcia do stosowania przez kraje UE),
- Zmiany w MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji opublikowane w dniu 20 czerwca 2016 roku,
- KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej a wynagrodzenie zaliczkowe, opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku,
- Zmiana w MSR 40 Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnych, opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku,
- KIMSF 23 Niepewność w zakresie sposobów ujmowania podatku dochodowego, opublikowana 7 czerwca 2017 roku,
- Zmiana w MSSF 9: Przedpłaty z ujemną rekompensatą, opublikowana 12 października 2017 roku,
- Zmiana w MSR 28: Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach, opublikowana 12 października 2017 roku,
- Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Annual Improvements 2015-2017) opublikowane w dniu 12 grudnia 2017 roku,
- Zmiany w MSR 19: Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu opublikowane w dniu 7 lutego 2018 roku.

II. OPIS PRZYJĘTYCH I ZASTOSOWANYCH ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI, W TYM METOD WYCENY AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ PRZYCHODÓW I KOSZTÓW

Zasady (polityka) rachunkowości przedstawione poniżej stosowane były w odniesieniu do wszystkich okresów zaprezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej.

Niektóre dane porównawcze zostały przekształcone w celu uzyskania zgodności z prezentacją bieżącego okresu.

a) JEDNOSTKI ZALEŻNE I ZASADY KONSOLIDACJI

Jednostki zależne to wszelkie jednostki, w odniesieniu do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić.

Jednostki zależne prowadzące działalność gospodarczą podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Przychody i koszty, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej.

b) UDZIAŁY/AKCJE NIEKONTROLUJĄCE ORAZ TRANSAKCJE Z UDZIAŁOWCAMI / AKCJONARIUSZAMI NIEKONTROLUJĄCYMI

Udziały niekontrolujące obejmują nie należące do Grupy udziały w spółkach objętych konsolidacją. Udziały niekontrolujące ustala się jako wartość aktywów netto jednostki powiązanej, przypadających na dzień nabycia, akcjonariuszom spoza grupy kapitałowej. Zidentyfikowane udziały niekontrolujące w aktywach netto skonsolidowanych jednostek zależnych ujmuje się oddzielnie od udziału własnościowego jednostki dominującej w tych aktywach netto. Udziały niekontrolujące w aktywach netto obejmują:

(i) wartość udziałów niekontrolujących z dnia pierwotnego połączenia, obliczoną zgodnie z MSSF 3, oraz

(ii) zmiany w kapitale własnym przypadające na udział niekontrolujący począwszy od dnia połączenia.

Zyski i straty oraz każdy składnik innych całkowitych dochodów przypisuje się do właścicieli jednostki dominującej oraz udziałów niekontrolujących. Łączne całkowite dochody przypisuje się do właścicieli jednostki dominującej oraz udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybrałyby wartość ujemną.

c) SPÓŁKI OBJĘTE SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera sprawozdania finansowe jednostek zależnych kontrolowanych bezpośrednio przez Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A. Wszystkie transakcje i salda występujące pomiędzy jednostkami Grupy zostały dla celów konsolidacji wyeliminowane.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okresy kończące się 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku obejmują następujące jednostki wchodzące w skład Grupy:

Wyszczególnienie	Udział w ogólnej liczbie głosów (w %)	
	31.12.2016	31.12.2017
Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A.	Jednostka dominująca	
ZM Service Sp. z o.o.	100,00%	100,00%
ZM Nieruchomości Sp. z o.o.	100,00%	100,00%

d) SPÓŁKI NIE OBJĘTE SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM

Udziały jednostki dominującej w spółce Haicheng Ropczyce Refractories Materials Co. Ltd. (WFOE)

Zgodnie z podpisanym Porozumieniem z władzami chińskimi w IV kwartale 2015 roku jednostka dominująca otrzymała część płatności za sprzedane udziały w spółce XR Ropczyce Co. Ltd.. Płatność ta wpłynęła na konto utworzonej przez ZMR S.A. spółki pod nazwą Haicheng Ropczyce Refractories Materials Co. Ltd. (dalej: WFOE) z siedzibą w Haicheng w ChRL o kapitale zakładowym 800 tys. USD. Jednostka dominująca objęła 100% udziałów w kapitale spółki chińskiej. Na dzień 31.12.2017 r. kapitał spółki został opłacony w 98%.

Spółka WFOE nie jest ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2017 rok ze względu na to, że nie prowadziła w 2017 r. i nie prowadzi nadal żadnej działalności gospodarczej a ponadto jej kapitał zakładowy nie został w całości opłacony.

Z uwagi na zmiany, jakie miały miejsce na światowych rynkach wyrobów ogniotrwałych w 2017 roku, Zarząd jednostki dominującej podjął decyzję o rozpoczęciu procesów likwidacji lub alternatywnie zbycia Spółki WFOE.

Procesy te zostaną przeprowadzone z uwzględnieniem koniecznych działań faktycznych i wszelkich uregulowań prawno-podatkowych mających na celu doprowadzenie do uzyskania przez ZMR S.A. jak najwyższego zwrotu aktywów w postaci środków pieniężnych (po uiszczeniu wszelkich niezbędnych podatków na terytorium ChRL).

e) OPIS ZASTOSOWANYCH ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI

Zasady (polityka) rachunkowości przedstawione poniżej stosowane były w odniesieniu do wszystkich okresów zaprezentowanych w sprawozdaniu finansowym Grupy.

Niektóre dane porównawcze zostały przekształcone w celu uzyskania zgodności z prezentacją bieżącego okresu.

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Grupa prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), który jest walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Grupy.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowymi aktywami trwałymi są aktywa materialne, utrzymywane celem wykorzystania w procesie produkcji i dostaw towarów i usług, wynajęcia innym podmiotom lub dla potrzeb administracji. Rzeczowy majątek należy wyłącznie wykazywać w aktywach jeżeli istnieje prawdopodobieństwo uzyskania w przyszłości korzyści ekonomicznych powiązanych z tą pozycją majątku oraz wartość może zostać obliczona w sposób wiarygodny.

Rzeczowymi aktywami trwałymi w Grupie są:

- nieruchomości – w tym grunty, budowle (obiekty inżynierii lądowej i wodnej), budynki,
- maszyny, urządzenia i środki transportowe, inne rzeczy,
- przyjęte do użytkowania ulepszenia w obcych środkach trwałych,
- środki trwałe, nie stanowiące własności lub współwłasności jednostki, wykorzystywane przez nią na potrzeby związane z działalnością na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, zawartej z właścicielem tych środków spełniające warunki określone w MSR (leasing)

Środki trwałe są ewidencjonowane, zgodnie z klasyfikacją środków trwałych GUS, (KST, KRST).

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się na dzień początkowego ujęcia według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia.

Po początkowym ujęciu pozycji rzeczowych aktywów trwałych wg ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, Grupa ustala wartość bilansową składników rzeczowych aktywów trwałych jako wartość godziwą na dzień ostatniego przeszacowania pomniejszoną o późniejsze umorzenie oraz łączną kwotę późniejszych odpisów z tytułu utraty wartości.

Na koniec każdego roku obrotowego Grupa dokonuje weryfikacji i oceny wartości bilansowej kluczowych składników rzeczowych aktywów trwałych, aby nie dopuścić do wystąpienia istotnej różnicy pomiędzy wartością bilansową a wartością, która zostałaby ustalona na dzień bilansowy przy zastosowaniu wartości godziwej. W przypadku wystąpienia

istotnych różnic dla analizowanych składników, Grupa powinna dokonać przeszacowania całej grupy rzeczowych aktywów trwałych, do której dany składnik należy.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu, uzyskane w drodze decyzji administracyjnej (otrzymane nieodpłatnie od Skarbu Państwa) jak również prawo wieczystego użytkowania gruntu nabyte odpłatnie jest ujmowane w ewidencji bilansowej i może podlegać przeszacowaniu.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu w przypadku użytkowania bez tytułu prawnego jest ujmowane w ewidencji pozabilansowej (np. trwały zarząd).

Grunty własne / w tym: prawo wieczystego użytkowania gruntu/ nie podlegają umorzeniu.

Środki trwałe są umarzone wg metody liniowej przez określony z góry okres ekonomicznej użyteczności począwszy od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym wprowadzono je do ewidencji.

Środki trwałe o wartości początkowej nieprzekraczającej 3,5 tys. zł dla celów bilansowych i podatkowych (w ramach przyjętego uproszczenia) amortyzowane są jednorazowo w miesiącu następującym po miesiącu, w którym wprowadzono je do ewidencji majątkowej Spółki.

Zastosowane stawki umorzeniowe są następujące (według grup rodzajowych):

a) Budynki i obiekty inż. lądowej i wodnej (KŚT gr. 1 i 2)	1,5 % - 4,5 %
b) Urządzenia techniczne i maszyny (KŚT gr. 3-6)	4,0 % - 50,0 %
c) Środki transportu (KŚT gr. 7)	6,0 % - 50,0 %
d) Pozostałe środki trwałe (KŚT gr. 8)	6,0 % - 30,0 %

W momencie usunięcia składnika rzeczowych aktywów trwałych z ewidencji bilansowej (np. likwidacja lub zbycie środka trwałego), wartość netto jest wyksięgowywana, a wynik operacji jest odnoszony w ciężar rachunku zysków i strat.

W przypadku środków trwałych, dla których skutek przeszacowania został odniesiony na kapitał z aktualizacji wyceny, w momencie ich usunięcia z ewidencji bilansowej różnicę z przeszacowania przenosi się z kapitału z aktualizacji wyceny na kapitał zapasowy.

Wartości końcowe oraz okresy użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych są poddawane corocznym przeglądom, analizom i aktualizowane zweryfikowaną stawką amortyzacyjną w następnych okresach sprawozdawczych.

W ramach aktualizacji stawek i okresów użytkowania środków trwałych, na koniec każdego roku obrotowego w Grupie dokonuje się również weryfikacji wartości bilansowych środków trwałych, w celu porównania ich z wartościami rynkowymi. W przypadku nie stwierdzenia znaczących rozbieżności pomiędzy wartością bilansową a wartością godziwą posiadanych rzeczowych aktywów trwałych, przyjmuje się ich wartości bilansowe jako wiarygodne i obowiązujące na dany rok.

Środki trwałe w budowie

Środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W uzasadnionych przypadkach do ceny nabycia lub kosztu wytworzenia środków trwałych w budowie zalicza się różnice kursowe z wyceny należności i zobowiązań oraz odsetki od zobowiązań finansujących wytworzenie lub nabycie środków trwałych.

Środki trwałe w budowie obejmują w szczególności:

- wydatki na nabycie gruntów,
- roboty i usługi wykonane przez jednostki obce, w tym także zakup środków trwałych w budowie od innych jednostek,
- produkty z własnej działalności gospodarczej wykonane na rzecz środków trwałych w budowie,
- koszty likwidacji nieprzeznaczonych środków trwałych (w tym również ich wartość netto) burzonych w związku ze środkiem trwałym w budowie,
- koszty częściowej likwidacji (rozbiórki, demontażu) obiektów przebudowywanych lub modernizowanych,
- nieodpłatnie otrzymane środki trwałe w budowie,

- maszyny i urządzenia przekazane do montażu lub zainstalowania przed oddaniem do eksploatacji, a także maszyny i urządzenia nie wymagające montażu lub zainstalowania,
- odsetki, prowizje i ujemne i dodatnie różnice kursowe od kredytów, pożyczek i zobowiązań za okres realizacji środka trwałego w budowie.

Do kosztów środków trwałych w budowie nie zalicza się odsetek od kredytów inwestycyjnych po zakończeniu budowy, kar i odszkodowań umownych oraz kosztów przetargów, ogłoszeń, zawierania umów, składania zamówień związanych z środkami trwałymi w budowie (obciążają one koszty działalności podstawowej).

Odpisy spowodowane trwałą utratą wartości środków trwałych w budowie ujmuje się w pozostałych kosztach operacyjnych. W przypadku ustania przyczyny utworzenia odpisu aktualizującego z tytułu trwałej utraty wartości zwiększa się wartość środka trwałego w budowie o odpowiednią część odpisu i odpis podlega zaliczeniu do pozostałych przychodów operacyjnych.

Na dzień bilansowy środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów poniesionych w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych zalicza się możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej spełniające podane poniżej kryteria:

a) możliwość zidentyfikowania – kryterium to jest spełnione gdy:

- wartość niematerialna jest odrębna to znaczy, że może być oddzielona od jednostki i sprzedana, przeniesiona, licencjonowana, wynajęta lub wymieniona zarówno samodzielnie jak i wspólnie z powiązаныmi umowami, składnikami aktywów lub zobowiązaniami;

lub

- powstała w wyniku umowy/kontraktu lub innych tytułów prawnych bez względu na to, czy te prawa są transferowane lub oddzielne od jednostki albo innych praw i obowiązków.

b) kontrola - kryterium to jest spełnione, gdy Grupa jest uprawniona do uzyskiwania przyszłych korzyści ekonomicznych powstających za przyczyną danego środka i jest w stanie ograniczyć dostęp do tych korzyści osobom trzecim

c) przyszłe korzyści ekonomiczne – mogą występować w postaci przychodów ze sprzedaży bądź w postaci oszczędności kosztów

d) możliwość wiarygodnego ustalenia ceny nabycia lub kosztu wytworzenia

Do wartości niematerialnych w Grupie zalicza się m.in.:

- nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe i prawa autorskie
- nabyte licencje na nowe technologie produkcji
- koszty zakończonych prac rozwojowych

Składnik wartości niematerialnych wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Po początkowym ujęciu składnika wartości niematerialnych wg ceny nabycia lub kosztu wytworzenia dopuszcza się zmianę modelu wyceny składnika wartości niematerialnych na model oparty na wartości przeszacowanej. Po dokonaniu zmiany metody wyceny, nowe zasady należy zastosować wobec wszystkich składników należących do tej grupy aktywów w Grupie.

Zastosowane roczne stawki umorzeniowe są następujące (według grup rodzajowych):

a/ nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe i prawa autorskie	10,0% - 50,0 %
b/ nabyte licencje na nowe technologie produkcji	20,0 %
c/ koszty zakończonych prac rozwojowych	20,0% - 33,3 %

Wartości niematerialne o wartości początkowej nie przekraczającej 3,5 tys. zł nie podlegają wpisowi do ewidencji majątkowej Grupy, a wydatki poniesione na ich nabycie odnosi się bezpośrednio w koszty uzyskania przychodów w miesiącu oddania ich do użytkowania.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wycenia się według cen nabycia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Badania i rozwój

Wydatki poniesione na etapie prac badawczych z zamiarem pozyskania nowej wiedzy naukowej lub technicznej ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie ich poniesienia.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe, których efekty działań znajdują zastosowanie w opracowaniu lub wytworzeniu nowego lub w znacznym stopniu ulepszonego produktu podlegają aktywowaniu w przypadku, gdy wytworzenie nowego produktu (lub procesu) jest technicznie możliwe i jest ekonomicznie uzasadnione oraz Grupa posiada techniczne, finansowe oraz inne niezbędne środki do ukończenia prac rozwojowych. Koszty podlegające aktywowaniu zawierają: koszty amortyzacji sprzętu laboratoryjnego i aparatury badawczej, materiałów, wynagrodzenia pracowników bezpośrednio zaangażowanych w prace rozwojowe, uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem składnika wartości niematerialnych.

Pozostałe koszty prac badawczo – rozwojowych, których nie da się jasno przyporządkować do etapu prac badawczych czy rozwojowych, ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie ich poniesienia.

Koszty prac rozwojowych ujmowane są jako wartości niematerialne na dzień bilansowy w oparciu o ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia pomniejszoną o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Leasing oraz składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowane na podstawie umów leasingu

Umowa leasingowa jest to umowa, na mocy której w zamian za opłatę lub serie opłat, leasingodawca przekazuje Spółce prawo do użytkowania danego składnika aktywów przez uzgodniony okres.

W zależności od warunków umowy zawartą umowę klasyfikuje się jako:

- leasing finansowy;
- lub
- leasing operacyjny.

Klasyfikacji leasingu dokonuje się na dzień rozpoczęcia leasingu. Jeżeli w jakimkolwiek momencie Grupa i leasingodawca postanawiają zmienić warunki umowy leasingowej, z wyjątkiem jej odnowienia, w sposób, który prowadziłby do zmiany jej klasyfikacji, gdyby tak zmienione warunki obowiązywały od dnia rozpoczęcia leasingu, to zmienioną umowę uznaje się za nową umowę przez okres jej obowiązywania. Jednakże zmiany oszacowań (na przykład zmiany szacowanego ekonomicznego okresu użytkowania bądź wartości końcowej przedmiotu leasingu) lub zmiany okoliczności (np. niedopełnienie warunków umowy leasingowej przez leasingobiorcę) nie upoważniają do zmiany klasyfikacji umowy leasingowej dla celów rachunkowych.

Rozpoczęcie leasingu jest to wcześniejsza z dwóch dat:

- zawarcia umowy leasingowej; lub
- zobowiązania się stron umowy do przestrzegania zasadniczych postanowień umowy leasingowej.

Na ten dzień:

- leasing jest klasyfikowany albo jako leasing operacyjny, albo jako leasing finansowy; oraz
- w przypadku leasingu finansowego następuje określenie kwot, które zostaną wykazane w momencie rozpoczęcia leasingu.

Rozpoczęcie okresu leasingu jest to data, od której leasingobiorcy przysługuje prawo do korzystania z przedmiotu leasingu. Jest to data początkowego ujmowania leasingu (tj. ujęcia aktywów, zobowiązań, przychodów lub kosztów z tytułu leasingu).

Na dzień rozpoczęcia okresu leasingu, ujmuje się leasing finansowy w bilansie jako aktywa i zobowiązania.

Przy obliczaniu wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych (rat), stopą dyskontową jest stopa procentowa leasingu, jeżeli możliwe jest jej ustalenie. W przeciwnym razie stosuje się krańcową stopę procentową Grupy. Wszelkie początkowe koszty bezpośrednie w Grupie zwiększają kwotę wykazywaną jako składnik aktywów.

Minimalne opłaty leasingowe (raty) zostają rozdzielone pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie niespłaconego salda zobowiązania. Koszty finansowe są rozliczane na poszczególne okresy objęte okresem leasingu, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania. Warunkowe opłaty leasingowe są księgowane jako koszty w okresach, w których je poniesiono.

Leasing finansowy powoduje naliczanie amortyzacji aktywów podlegających amortyzacji, a także kosztów finansowych w każdym z okresów obrotowych. Do amortyzacji aktywów podlegających amortyzacji będących przedmiotem leasingu stosuje się zasady opisane w akapicie *Rzeczowe aktywa trwałe* oraz w akapicie *Wartości niematerialne*. Jeżeli istnieje przy tym wystarczająca pewność, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, to okres przewidywanego używania składnika aktywów jest równy okresowi jego użytkowania. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów należy umorzyć przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Opłatę wstępną leasingową rozlicza się metodą liniową proporcjonalnie do czasu trwania umowy. Jeżeli umowa leasingu u korzystającego, księgowo jest umową leasingu finansowego a dodatkowo jest umową leasingu operacyjnego to do podziału opłaty minimalnej (rat leasingowych) na część kapitałową i odsetkową stosuje się metodę uproszczoną. Jest to metoda równomierna (liniowa) określona w Krajowym Standardzie Rachunkowości nr 5 "Leasing, najem i dzierżawa". Część odsetkowa stanowi dla korzystającego koszt finansowy zaś część kapitałowa spłatę zobowiązania wobec finansującego.

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego Grupa prezentuje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w podziale na część krótko- i długoterminową, gdzie część krótkoterminową stanowi wartość rat podlegających zapłacie w terminie do 12 miesięcy od dnia bilansowego, natomiast część długoterminowa to wartość kwot do zapłaty w terminie przekraczającym rok.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne to grunty, budynki lub ich części utrzymywane w celu uzyskiwania przychodów z czynszów lub z tytułu wzrostu ich wartości kapitałowej, albo też w obu tych celach łącznie.

Nieruchomości inwestycyjne wycenia się zgodnie z MSR 40 początkowo w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Przy początkowej wycenie uwzględnia się koszty przeprowadzenia transakcji.

Po początkowym ujęciu Grupa dokonuje wyceny na koniec każdego roku obrotowego według wartości godziwej, a wahania wartości godziwej wykazuje w rachunku zysków i strat.

Jeżeli w momencie nabycia konkretnej nieruchomości występują wyraźne dowody wskazujące na to, że Grupa nie będzie mogła ustalać jej wartości godziwej z zachowaniem ciągłości tej metody, wówczas do takiej nieruchomości stosuje model ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i kontynuuje jego stosowanie do czasu zbycia danej nieruchomości.

Instrumenty finansowe i ich klasyfikacja

Grupa ujmuje składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w przypadku, kiedy staje się stroną kontraktu i jest związana jego postanowieniami w zakresie dotyczącym danego instrumentu finansowego.

Aktywa finansowe wprowadza się do ksiąg rachunkowych na dzień zawarcia kontraktu w cenie nabycia, to jest w wartości godziwej poniesionych wydatków lub przekazanych w zamian innych składników majątkowych.

Zobowiązania finansowe wycenia się natomiast w wartości godziwej uzyskanej kwoty lub wartości otrzymanych innych składników majątkowych.

Do głównych instrumentów finansowych, które występują w Grupie należą:

- instrumenty pochodne, tj. terminowe transakcje walutowe typu forward, opcje walutowe i inne struktury opcyjne złożone z w/w transakcji,
- pożyczki, należności i depozyty tj. pożyczki udzielone, należności z tyt. dostaw i usług i pozostałe należności, lokaty i depozyty zabezpieczające,
- długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży tj. udziały i akcje w jednostkach pozostałych (innych niż jednostki podporządkowane),
- zobowiązania finansowe, tj. zobowiązania z tyt. kredytów bankowych, zobowiązania z tyt. dostaw i usług i pozostałe zobowiązania.

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe na dzień ujęcia, do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki udzielone i należności własne,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- zobowiązania finansowe, w tym zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe są klasyfikowane jako inwestycja wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli są przeznaczone do obrotu lub zostały wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy przy początkowym ujęciu.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują głównie akcje podmiotów notowanych na giełdzie oraz zyski z wyceny pochodnych instrumentów finansowych.

Pożyczki udzielone i należności własne

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są notowane na aktywnym rynku. Takie aktywa są początkowo ujmowane według wartości godziwej powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Wycena pożyczek i należności w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Do pożyczek i należności zalicza się środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe, w tym należności z tytułu udzielonych pożyczek. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie oraz depozyty bankowe na żądanie o początkowym okresie zapadalności do trzech miesięcy.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży obejmują pozostałe aktywa finansowe niesklasyfikowane do żadnej z powyższych kategorii tj. nie będące:

- pożyczkami udzielonymi i należnościami własnymi,
- aktywami utrzymywanymi do upływu terminu wymagalności
- oraz aktywami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

Do aktywów dostępnych do sprzedaży zalicza się kapitałowe papiery wartościowe, w tym w szczególności: udziały/akcje w innych podmiotach (nienotowanych na giełdzie) nie będących podmiotami podporządkowanymi, które Grupa nie przeznaczyła do sprzedaży w krótkim terminie. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży ujmowane są początkowo w wartości godziwej łącznie z kosztami transakcji, chyba że są one nieistotne.

Na dzień bilansowy kategoria ta wyceniana jest według wartości godziwej.

W przypadku braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane w koszcie początkowym z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Skutki zmian wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wynikający z utraty wartości ujmuje się odnosi się bezpośrednio do rachunku zysków i strat jako koszt finansowy.

Zobowiązania finansowe, w tym zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do zobowiązań finansowych zalicza się min. instrumenty pochodne, kredyty, pożyczki, kredyty w rachunku bieżącym, zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania.

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się ze sobą i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, wyłącznie jeśli Grupa posiada ważny prawnie tytuł do kompensaty określonych aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza rozliczyć daną transakcję w wartości netto poddanych kompensacie składników aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza jednocześnie podlegające kompensacie aktywa finansowe zrealizować, a zobowiązania finansowe rozliczyć.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie własne techniki wyceny oraz metody stosowane przez właściwe instytucje finansowe (Banki). Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

Pozycje długoterminowych aktywów i zobowiązań finansowych zaklasyfikowanych do instrumentów finansowych (innych niż instrumenty pochodne) wyceniane są na dzień bilansowy metodą zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej lub metodą dyskonta do wartości godziwej.

Pochodne instrumenty finansowe otwarte na dzień bilansowy wyceniane są w wartości godziwej w oparciu o profesjonalne metody wyceny stosowane przez Banki, w których zawarto takie transakcje.

Zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, kwalifikowanego jako wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się w przychodach lub kosztach okresu.

Wartość bilansową dotyczącą przepływów pieniężnych z tytułu instrumentów finansowych o terminie zapadalności powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego lub przekraczającym normalny cykl operacyjny w poszczególnych spółkach Grupy kwalifikuje się do aktywów lub zobowiązań finansowych długoterminowych.

Przez określenie długoterminowe rozumie się również te aktywa i zobowiązania, które nie mają terminu wymagalności.

Długoterminowe aktywa finansowe nie są przeznaczone do sprzedaży według stanu na dzień sporządzenia sprawozdania, choć mogą być do niej dostępne.

Wartość bilansowa dotycząca przepływów pieniężnych z tytułu instrumentów finansowych o terminie zapadalności przypadającym w okresie do 12 miesięcy od dnia bilansowego zaliczana jest do aktywów lub zobowiązań krótkoterminowych.

Pochodne instrumenty finansowe a rachunkowość zabezpieczeń

Grupa używa pochodnych instrumentów finansowych w celu wyeliminowania ryzyka kursowego.

Pochodne instrumenty finansowe na moment ujęcia nie są wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające, dla których dokumentuje się powiązanie pomiędzy instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną. W związku z tym wszelkie zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Zapasy

Zapasy są to aktywa przeznaczone do dalszej sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczone na sprzedaż lub mające postać materiałów lub dostaw surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Zapasy obejmują nabyte w celu zużycia na własne potrzeby materiały, zakupione w celu sprzedaży w stanie nie przetworzonym towary oraz wytworzone lub przetworzone, zdadne do sprzedaży produkty gotowe, a także półprodukty, jak i produkcję w toku.

Zapasy wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też w wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa.

Uwzględniając działalność produkcyjną poszczególnych spółek w Grupie oraz potrzeby ewidencyjne w ramach głównych grup rodzajowych obrotu magazynowego, ewidencję w zakresie stanu i zmian zapasów stanowiących własność Grupy i zlokalizowanych zarówno w siedzibie poszczególnych spółek jak i w wydziale zamiejscowym jednostki dominującej podzielono na następujące grupy:

- materiały techniczne i pozostałe,
- surowce do produkcji,
- półprodukty (półfabrykaty, mlewa i masy formierskie),
- wyroby gotowe,
- towary,
- opakowania.

Metody ewidencji zapasów oraz wyceny rozchodów w poszczególnych kategoriach przedstawia tabela poniżej:

Kategoria zapasu	Cena ewidencyjna	Metoda wyceny rozchodów
Materiały, opakowania	Cena nabycia	Cena średnioważona
Surowce	Cena nabycia	Cena średnioważona
Złomy własne (surowce)	Cena stała ewidencyjna	Cena średnioważona
Surowce przetworzone	Rzeczywisty koszt wytworzenia	Koszt rzeczywisty średnioważony
Produkcja w toku	Rzeczywisty koszt wytworzenia	Koszt rzeczywisty średnioważony
Półfabrykaty	Koszt planowany (normatywny)	Koszt planowany (normatywny)
Produkty gotowe	Koszt planowany (normatywny)	Koszt planowany (normatywny)
Towary	Cena nabycia	Cena średnioważona

Dodatkowe koszty związane z zakupem materiałów / surowców / towarów rozliczane są na bieżąco w momencie rozchodu materiałów/ surowców / towarów.

Odchylenia pomiędzy kosztami planowanymi a kosztami rzeczywiście poniesionymi są ustalane na koniec każdego okresu sprawozdawczego i podlegają rozliczeniu w koszt wytworzenia sprzedanych produktów gotowych oraz korygują wartość zapasów produktów gotowych i półfabrykatów.

Cena nabycia to cena zakupu składnika aktywów, obejmująca kwotę należną sprzedającemu, bez podlegających odliczeniu podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, a w przypadku importu powiększona o obciążenia o charakterze publicznoprawnym oraz powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzenia do obrotu, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku, składowania lub wprowadzenia do obrotu, a obniżona o rabaty, opusty, inne podobne zmniejszenia i odzyski. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika aktywów, jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu.

Koszt wytworzenia produktu obejmuje koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem tego produktu. Koszty bezpośrednie obejmują wartość zużytych materiałów bezpośrednich, robocizny bezpośredniej oraz koszty pozyskania i przetworzenia związane bezpośrednio z produkcją i inne koszty poniesione w związku z doprowadzeniem produktu do postaci i miejsca, w jakich się znajduje w dniu wyceny. Do uzasadnionej, odpowiedniej do okresu wytwarzania produktu, części kosztów pośrednich zalicza się zmienne pośrednie koszty produkcji oraz tę część kosztów stałych, pośrednich kosztów produkcji, które odpowiadają poziomowi tych kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych. Pozostałe koszty zalicza się do ceny nabycia lub kosztu wytworzenia zapasów tylko w takim zakresie, w jakim ponosi się je celem doprowadzenia zapasów do ich aktualnego stanu i miejsca.

Nie zalicza się do kosztów wytworzenia kosztów ogólnego zarządu, kosztów sprzedaży produktów, magazynowania wyrobów gotowych i półproduktów, chyba, że poniesienie tych kosztów jest niezbędne w procesie produkcji, a także nieuzasadnionych kosztów wydziałowych (np. kosztów stałych dotyczących utrzymania nie wykorzystanego potencjału produkcyjnego i strat produkcyjnych).

Na koniec każdego okresu obrotowego przeprowadza się analizę wykorzystania mocy produkcyjnych z uwzględnieniem aktualnych uwarunkowań rynkowych, przewidywanego popytu na produkty Grupy, technicznych parametrów posiadanych maszyn i linii produkcyjnych oraz aktualnej produkcji Grupy. Jeśli przeprowadzona analiza wskazuje, iż posiadane moce produkcyjne nie są w pełni wykorzystane koszty niewykorzystanego potencjału produkcyjnego są ujmowane, jako koszt okresu.

Na dzień bilansowy realizowane, zawarte umowy o usługi, wycenia się w oparciu o metodę „stopnia zaawansowania” usług. Stopień zaawansowania usługi ustala się na podstawie relacji kosztów już poniesionych do planowanych, aktualizowanych bieżąco kosztów wykonania zlecenia. Wysokość robót w toku ustalana jest na podstawie przeprowadzonych inwentaryzacji (spisy z natury) odzwierciedlających aktualny stan prac.

Celem określenia stopnia zaawansowania zlecenia prowadzona jest szczegółowa ewidencja zleceń. Całość produkcji w toku z tytułu realizacji usług odnoszona jest w ciężar kosztów okresu bieżącego.

Przychody z realizowanych zleceń wyceniane są w oparciu o planowane przychody i stopień zaawansowania danego zlecenia. Przychód z wyceny ujmowany jest w przychodach ze sprzedaży danego okresu sprawozdawczego oraz należnościach z tytułu dostaw i usług.

Zapasy w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazuje się w wartości netto, to jest po pomniejszeniu o utworzone na nie odpisy aktualizujące.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia zapasów mogą nie być możliwe do odzyskania, jeżeli zapasy zostały uszkodzone, utraciły całkowicie lub częściowo swoją przydatność lub jeśli spadły ich ceny sprzedaży. Brak możliwości odzyskania ceny nabycia lub kosztu wytworzenia zapasów może także wynikać ze wzrostu szacowanych kosztów przygotowania sprzedaży lub szacowanych kosztów niezbędnych do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

W takiej sytuacji dokonuje się odpisów aktualizujących do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania. Wówczas odpisanie wartości odbywa się na zasadzie odpisów indywidualnych.

Dopuszcza się dokonywanie zbiorczych odpisów - dla grup zapasów w przypadku zapasów związanych z tą samą linią produkcyjną, posiadających podobne przeznaczenie.

Wartości materiałów i innych surowców przeznaczonych do wykorzystania w procesie produkcji zapasów nie odpisuje się do kwoty niższej od ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, jeżeli oczekuje się, że wyroby gotowe, do produkcji których będą wykorzystane, zostaną sprzedane w wysokości ceny nabycia lub kosztu wytworzenia lub powyżej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia.

Standardowe podejście do urealnienia wyceny zapasów (poza pojedynczymi analizami jak wyżej) polega na dokonaniu oceny zapasów we wszystkich asortymentach w oparciu o analizę ich czasu zalegania (czyli w oparciu o tzw. Raporty z wiekowania), gdzie w wyniku analizy i weryfikacji dokonuje się odpisów aktualizujących w następujący sposób:

- zapasy nie wykazujące obrotu od 1 do 2 lat – 50% wartości bilansowej,
- zapasy nie wykazujące obrotu powyżej 2 lat – 100% wartości bilansowej.

Dodatkowo podczas analizy struktury wiekowej w każdej grupie zapasów, w odniesieniu do pozycji istotnych nie wykazujących obrotu dokonuje się merytorycznej ich analizy pod kątem konieczności magazynowania wybranych pozycji jako strategiczne lub też możliwości ich zużycia czy sprzedaży w najbliższej przyszłości. W przypadkach uzasadnionych, odpisów aktualizujących nie dokonuje się (tj. jeżeli brak obrotu w dłuższym czasie nie jest równoznaczny z utratą wartości czy przydatności zapasu)

Odpisy aktualizujące /w tym: ostrożna wycena/ prezentowane są w działalności operacyjnej w pozostałych kosztach (utworzone), natomiast rozwiązane/wykorzystane - w pozostałych przychodach.

Należności i zobowiązania

W Grupie ujmuje się należności i zobowiązania z podziałem na krótkoterminowe i długoterminowe.

Do należności krótkoterminowych kwalifikuje się wszystkie należności z tytułu dostaw i usług niezależnie od umownego terminu wymagalności, oraz wszystkie pozostałe tytuły wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego, nie będące aktywami finansowymi. Należności krótkoterminowe obejmują również bieżącą część należności długoterminowych.

Należności długoterminowe, to należności z innych tytułów aniżeli należności z tytułu dostaw i usług, których termin spłaty przypada w okresie dłuższym niż rok od dnia bilansowego, a więc w roku przyszłym i później, a także z tytułu dostaw i usług wykraczających poza normalny cykl operacyjny.

Pożyczki i należności długoterminowe są aktywami finansowymi nie będącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami. W Spółce wycenia się je według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Skutki wyceny ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Należności i roszczenia wykazuje się w kwocie wymagającej zapłaty, to jest z uwzględnieniem należnych odsetek. Odsetki naliczane i księgowane są na dobro przychodów finansowych. Na całą kwotę niezapłaconych odsetek od nieterminowych płatności tworzony jest odpis aktualizacyjny w ciężar kosztów finansowych.

Oszacowanie odpisów na należności wątpliwe następuje, gdy uzyskanie pełnej kwoty należności przestaje być prawdopodobne, na podstawie analizy sytuacji finansowej i majątkowej dłużnika oraz na podstawie struktur wiekowych sald należności. Po upływie 6 miesięcy od daty wymagalności płatności za sprzedane wyroby i braku wpływu należności dokonuje się odpisu aktualizującego w wysokości 50 % wątpliwej należności, a po upływie 1 roku 100% należności. Odpisów aktualizujących należności dokonuje się również w sytuacji powzięcia informacji o zagrożeniu zapłaty za dany towar w wysokości 100% wątpliwej należności.

Należności i roszczenia wykazuje się w kwocie netto, to jest pomniejszone o utworzone odpisy aktualizacyjne w związku z ryzykiem ich nieściągalności.

Utworzone odpisy aktualizujące należności w rachunku zysków i strat prezentowane są w pozostałych kosztach w działalności operacyjnej.

Pod pojęciem zobowiązania rozumie się wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów w Grupie.

Zobowiązania krótkoterminowe to ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług w normalnym cyklu produkcyjnym, a także całość lub ta część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zobowiązania długoterminowe obejmują zobowiązania lub ich część, w stosunku do której termin wymagalności przypada co najmniej po upływie roku licząc od dnia bilansowego.

W pozycji tej wykazuje się również długoterminową część kredytów bankowych i pożyczek, a także z tytułu dostaw i usług powyżej 12 miesięcy wykraczające poza normalny cykl operacyjny. Podział kredytu i pożyczki na część długo i krótkoterminową następuje na zasadach opisanych wyżej.

Zobowiązania finansowe z tytułu kredytów i pożyczek wycenia się w momencie ich początkowego ujęcia w księgach w cenie nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonych o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki. W następnych okresach, kredyty i pożyczki są wyceniane według zamortyzowanej ceny nabycia, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanej ceny nabycia uwzględnia się wszystkie koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczaniu zobowiązania. Skutki wyceny ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Zobowiązania wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, tzn. że do zobowiązań, których termin wymagalności już minął dolicza się odsetki za zwłokę w zapłacie.

Zobowiązania i należności długo i krótkoterminowe wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień bilansowy przy zastosowaniu kursu zamknięcia, co oznacza, iż na dzień bilansowy należności i zobowiązania wycenione zostaną według kursu średniego NBP ogłoszonego na ten dzień.

Dodatnie i ujemne różnice kursowe powstałe w wyniku przeliczenia należności i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych korygują odpowiednio pozostałe koszty lub przychody finansowe (per saldo).

Środki pieniężne

Środki pieniężne oraz ich ekwiwalenty obejmują: środki pieniężne w kasie, na rachunkach bankowych oraz lokaty i krótkoterminowe papiery wartościowe z terminem zapadalności do 3-ech miesięcy.

Środki pieniężne wykazuje się w wartości nominalnej. W przypadku środków zgromadzonych na rachunkach bankowych wartość nominalna obejmuje doliczone lub ewentualnie potrącone przez bank odsetki.

Krajowe środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej.

Wpływ i rozchód walut na dewizowym rachunku bankowym wycenia się wg kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień przeprowadzenia operacji.

Wpływ (rozchód) własnych środków lub wartości pieniężnych w walucie obcej jest przeprowadzony na podstawie metody „FIFO”.

Środki pieniężne wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień bilansowy przy zastosowaniu natychmiastowego kursu zamknięcia tj. według kursu średniego NBP ogłoszonego na ten dzień.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów - krótko- i długoterminowe

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów obejmują wydatki dotyczące miesięcy następujących po okresie objętym sprawozdaniem finansowym, wycenione w wysokości faktycznie poniesionej /m.in. ubezpieczenia majątkowe i osobowe, gwarancje ubezpieczeniowe, koszty prac rozwojowych do momentu przyjęcia na wartości niematerialne, prenumeraty i inne wydatki dot. przyszłych okresów/, które da się jednoznacznie określić i przyporządkować do tych okresów. Wydatki te – z wyłączeniem ubezpieczeń i kosztów prac rozwojowych oraz innych, o wartościach istotnych - są rozliczane jednorazowo w koszty stycznia – w roku, którego dotyczą.

Tytuły czynnych rozliczeń międzyokresowych, które nie dotyczą normalnego cyklu działalności operacyjnej poszczególnych spółek w Grupie, a ich okres rozliczenia nastąpi w czasie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, wykazywane są na dzień bilansowy w rozliczeniach międzyokresowych długoterminowych.

Aktywa przeznaczone do sprzedaży

Zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana” Grupa klasyfikuje składniki aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez jego dalsze wykorzystanie. Warunkiem zaliczenia aktywów do tej grupy stanowi aktywne poszukiwanie nabywcy przez kierownictwo jednostki oraz wysokie prawdopodobieństwo zbycia tych aktywów w ciągu jednego roku od daty ich zakwalifikowania, a także dostępność tych aktywów do natychmiastowej sprzedaży.

Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do zbycia wyceniane są po niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonych o koszty związane ze sprzedażą.

Kapitały własne

Kapitały własne ujmuje się w księgach rachunkowych w wartości nominalnej według ich rodzajów i zasad określonych przepisami prawa i statutem poszczególnych spółek w Grupie.

Kapitał własny obejmuje kapitał zakładowy (akcyjny), kapitał zapasowy i rezerwy, kapitał z aktualizacji wyceny, zyski/straty aktuarialne oraz zysk (stratę) netto danego okresu i niepodzielony wynik z lat ubiegłych.

Kapitał zakładowy wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym.

Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wpłaty na poczet kapitału. Akcjonariusze mogą zwiększać lub zmniejszać kapitał zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych. Jeżeli zwiększenie następuje na skutek podwyższenia kapitału, księgowane jest dopiero pod datą zarejestrowania zmiany przez sąd. Do czasu zarejestrowania zmiany, kwoty wniesione przez akcjonariuszy powinny być wykazywane jako rozrachunki.

Kapitał zakładowy (akcyjny) może być obniżony poprzez umorzenie akcji, tak jak przewiduje to Statut każdej ze spółek. Wycena kapitału podstawowego w pasywach bilansu następuje w wartości nominalnej.

Kapitał zapasowy tworzony jest z podziału zysku, przeniesienia z kapitału rezerwowego, przeniesienia z kapitału z aktualizacji wyceny oraz nadwyżki wartości emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej pomniejszonej o koszty tej emisji. Pozostała część kosztów emisji zaliczana jest do kosztów finansowych.

Zwiększenia/zmniejszenia kapitału zapasowego z tytułu podziału zysku/pokrycia straty z lat ubiegłych następują na podstawie uchwał Walnego Zgromadzenia.

Zwiększenia kapitału z aktualizacji wyceny są wynikiem przeszacowania składników aktywów w oparciu o decyzje kierownictwa poszczególnych spółek w Grupie i jako takie są potwierdzane uchwałą Walnego Zgromadzenia po fakcie ich zaistnienia.

Pozostałe zmiany w kapitale z aktualizacji wyceny są następstwem ujęcia i rozliczenia wprowadzonych wartości z przeszacowania w oparciu o regulacje MSR/MSSF mające zastosowanie do poszczególnych kategorii zmian.

Akcje własne wyceniane są w cenie nabycia i wykazywane w kwocie ujemnej w kapitale własnym.

Kapitał z aktualizacji wyceny tworzony jest w związku z wyceną instrumentów finansowych, oraz wyceną majątku Grupy do wartości godziwej.

Zyski i straty aktuarialne - Grupa zgodnie z MSR 19 dokonuje wyceny rezerw na świadczenia pracownicze przez licencjonowanego aktuarium, który wycenia nie tylko wartość tych rezerw na dany dzień bilansowy, ale dokonuje także wyceny poszczególnych składowych, które w oparciu o przyjęte założenia i dane wejściowe wpływają na zmianę wartości rezerw na świadczenia pracownicze pomiędzy danymi datami bilansowymi.

Jednym z elementów składowych wyceny rezerw na świadczenia pracownicze są zyski i straty aktuarialne.

Zgodnie z MSR 19 zyski i straty aktuarialne to wszelkie zmiany wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń, wynikające ze:

- skutków zmian założeń aktuarialnych,
- korekt założeń aktuarialnych ex post (skutków różnic pomiędzy poprzednimi założeniami aktuarialnymi a tym, co faktycznie nastąpiło).

Zyski i straty aktuarialne to pozycja w kapitale, na którą składają się:

- zmiany wartości rezerw na świadczenia pracownicze wynikające ze zmiany założeń demograficznych (w tym ze zmiany założeń dotyczących: rotacji pracowników, przechodzenia na rentę inwalidzką, wcześniejszego przechodzenia na emeryturę, umieralności pracowników),
- zmiany wartości rezerw na świadczenia pracownicze wynikające ze zmiany założeń finansowych (w tym ze zmiany założeń dotyczących: stopy dyskontowej, wzrostu wynagrodzeń w poszczególnych spółkach Grupy),
- zmiany wartości rezerw na świadczenia pracownicze wynikające z różnic pomiędzy rzeczywistą realizacją założeń w danym okresie (w okresie wyznaczonym przez obecną i poprzednią datę bilansową) a założeniami aktuarialnymi przyjętymi do wyceny rezerw na poprzednią datę bilansową.

Zyski i straty aktuarialne wyceniane przez Grupę, związane są ze świadczeniami po okresie zatrudnienia takimi jak odprawy emerytalne i rentowe, dlatego zgodnie z MSR 19 Spółka prezentuje je w innych całkowitych dochodach, czyli wpływają one bezpośrednio na kapitał własny i są prezentowane w odrębnej pozycji kapitałów własnych.

Rezerwy na zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty nie są pewne.

Rezerwę tworzy się, gdy:

- a) na Grupie ciąży obowiązek /prawny lub zwyczajowy/ wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- b) prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne,
- c) można oszacować wiarygodnie kwotę tego obowiązku

Jeśli warunki te nie są spełnione, rezerwy nie tworzy się.

Wysokość rezerw powinna być jak najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia istniejącego obowiązku na dzień bilansowy, czyli:

- a) kwotą, jaką zgodnie z racjonalnymi przesłankami spółki Grupy zapłaciłoby w ramach wypełnienia obowiązku na dzień bilansowy lub,
- b) kwotą, jaką zapłaciłoby na rzecz strony trzeciej w zamian za przejęcie na siebie obowiązku w tym samym terminie.

Rezerwę wycenia się uwzględniając ryzyko i niepewność - niepewność jednak nie usprawiedliwia tworzenia nadmiernych rezerw, ani celowego zawyżania zobowiązań, dyskontując rezerwy – jeśli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, uwzględniając zdarzenia przyszłe, takie jak zmiany prawne i zmiany technologiczne, jeśli dysponuje się wystarczającymi dowodami na to, że zmiany takie nastąpią, nie uwzględniając zysków z przypuszczalnych likwidacji aktywów, nawet, jeśli przypuszczalna likwidacja jest blisko związana ze zdarzeniem, które jest przyczyną powstania rezerwy.

Rezerwy tworzone są na poniższe tytuły:

- udzielone gwarancje i poręczenia,
- naprawy gwarancyjne
- skutki toczącego się postępowania sądowego i odwoławczego,
- odprawy emerytalno-rentowe,
- przyszłe zobowiązania związane z restrukturyzacją
- inne przyszłe zobowiązania, mogące istotnie wpłynąć na sytuację Grupy w przyszłym okresie.

Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów dokonywane są w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy. Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się min.:

- koszty nie wykorzystanych urlopów wraz ze składkami ZUS,
- rezerwy na nie wypłacone premie dla pracowników, prokurentów i członków zarządów spółek wchodzących w skład Grupy,
- rezerwa na przyszłe koszty finansowe
- rezerwa na koszty celem zachowania współmierności przychodów i kosztów,
- inne przyszłe zobowiązania, w tym: min: prowizje od sprzedanych produktów, koszty audytu, opłaty licencyjne i produktowe.

Rozliczenia międzyokresowe bierne wykazuje się w pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej jako rezerwy na zobowiązania.

Rezerwy na świadczenia pracownicze

Zgodnie z MSR nr 19 rezerwy na świadczenia pracownicze obejmują :

- rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe, szacowane przez aktuarium raz w roku lub częściej w przypadku wystąpienia istotnych zmian w strukturze zatrudnienia pracowników,
- rezerwy na niewykorzystane urlopy szacowane przez właściwe komórki organizacyjne spółek wchodzących w skład Grupy
- inne rezerwy np. na nagrody dla pracowników i premie, szacowane przez właściwe komórki organizacyjne spółek wchodzących w skład Grupy

Pracownicy poszczególnych spółek w Grupie mają prawo do odpraw emerytalno-rentowych, które są wypłacane jednorazowo przy odejściu na emeryturę lub rentę zgodnie z zasadami wynagradzania w tychże spółkach. Wysokość świadczeń zależy od wysokości średniego wynagrodzenia oraz stażu pracy.

Wysokość zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych wyliczana jest przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych.

Zmiany zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia Grupa dzieli wg następujących kategorii:

- koszty zatrudnienia,
- wartość netto odsetek (czyli wartość pieniądza w czasie) od niedoborów/nadwyżek zdefiniowanych świadczeń,
- przeszacowanie, zawierające zmiany wartości godziwej aktywów programu, wynikające z innych czynników niż wartość pieniądza w czasie oraz zyski lub straty aktuarialne na zobowiązania.

Zyski i straty aktuarialne Grupa rozpoznaje w innych całkowitych dochodach, natomiast koszty zatrudnienia oraz odsetki, ujmuje w zysku lub stracie bieżącego okresu.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe prezentowane są w wysokości wartości bieżącej zobowiązania na dzień bilansowy.

Na dzień bilansowy (30.06. oraz 31.12) dokonuje się weryfikacji niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych i w oparciu o bieżącą wiedzę (na dzień sporządzania Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego) dokonuje się wyliczenia wartości rezerwy przyjmując ilość niewykorzystanych dni urlopowych oraz wynagrodzenie. Wysokość rezerwy obliczana jest przez Dział właściwy do wyceny świadczeń pracowniczych.

Podatek dochodowy bieżący i odroczony

Podatek dochodowy za okres sprawozdawczy obejmuje podatek bieżący i odroczony. Podatek ujmuje się w zysku lub stracie, z wyłączeniem zakresu, w którym odnosi się on bezpośrednio do pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub kapitale własnym. W tym przypadku podatek również ujmowany jest odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub kapitale własnym.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego i wykazywane jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej zostanie zapłacone. Dochód do opodatkowania (strata podatkowa) to dochód (strata) za dany okres, ustalony zgodnie z zasadami ustanowionymi przez władze podatkowe, na podstawie których podatek dochodowy podlega zapłacie (zwrotowi). Obciążenie podatkowe jest to łączna kwota bieżącego i odroczonego podatku, uwzględniona przy ustalaniu zysku lub straty za dany okres.

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, Grupa tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, którego jest podatnikiem.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych oraz strat podatkowych. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

W odniesieniu do przejściowych różnic między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów trwałych a ich wartością podatkową Grupa ustala aktywa i rezerwę z tytułu podatku odroczonego, która jest ujmowana w sprawozdaniu finansowym „per saldo”.

Wysokość rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego.

Rezerwa na podatek odroczony jak również aktywowany podatek dochodowy podlegają analizie i rozliczane są w okresach miesięcznych w oparciu o tytuły, na podstawie których zostały utworzone.

Podatek odroczony jest wykazywany w rachunku zysków i strat w pozycji „Podatek dochodowy”, za wyjątkiem podatku odroczonego dotyczącego pozycji ujętych w kapitale własnym. Podatek odroczony dotyczący pozycji, które w danym okresie zwiększyły lub zmniejszyły bezpośrednio kapitał własny ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupa rozpoznaje aktywa i rezerwy na podatek odroczony w szyku rozstawnym, ponieważ nie spełnione są przesłanki zawarte w MSR 12, na podstawie których Grupa mogłaby dokonać kompensaty należności z tytułu podatku odroczonego z rezerwami na podatek odroczony.

Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów dokonywane z zachowaniem zasady ostrożności, obejmują w szczególności:

- dostawy zafakturowane kontrahentom zagranicznym /eksport i WDT/, które jeszcze nie zostały dostarczone do miejsca przeznaczenia i na dzień bilansowy nie przekazano odbiorcy prawa własności m.in. z uwagi na zawarte w kontrakcie warunki dostawy na bazie INCOTERMS
- dotacje rządowe dotyczące składnika aktywów, otrzymane w formie pieniężnej do rozliczenia w przyszłości (z odnośnymi kosztami), które stopniowo drogą równych odpisów rocznych, będzie odnosić się do rachunku zysków i strat proporcjonalnie do szacowanego okresu użytkowania związanego z nimi składnika aktywów.

Zasady wyceny przychodów i kosztów

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i opusty ujmowane są w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

W Grupie przychody ujmuje się, jeżeli spełnione zostały następujące warunki:

- Grupa przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do towarów,
- Grupa przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi towarami w stopniu w jakim zazwyczaj funkcję taką realizuje się wobec towarów, do których ma się prawo własności, ani też nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli,
- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób,
- istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz
- koszty poniesione, oraz te, które zostaną poniesione przez Grupę w związku z transakcją można wycenić w wiarygodny sposób.

Ocena tego, kiedy Grupa przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści związane z własnością, wymaga zbadania okoliczności towarzyszących transakcji. W większości przypadków przekazanie ryzyka i korzyści zbiega się z przekazaniem mu tytułu prawnego lub fizycznym przekazaniem dóbr.

Jeżeli na Grupie nadal ciąży znaczące ryzyko związane z własnością, transakcja nie ma charakteru sprzedaży i nie można ująć jej do przychodów.

Przychody z tytułu odsetek, dywidend, tantiem ujmuje się w oparciu o następujące zasady:

- odsetki ujmuje się sukcesywnie w miarę upływu czasu z uwzględnieniem efektywnej rentowności osiągniętej z tytułu użytkowania aktywów,
- tantiemy ujmuje się w oparciu o zasadę memoriału, zgodnie z istotą stosownej umowy,
- dywidendy ujmuje się w momencie ustalenia praw udziałowców do ich otrzymania.

W Grupie ewidencjonuje się koszty w układzie rodzajowym, funkcjonalnym i kalkulacyjnym wg modelu rachunku kosztów pełnych.

Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów obejmuje koszty bezpośrednio z nimi związane oraz uzasadnioną część kosztów pośrednich, co szczegółowo przedstawiono poniżej.

Koszty bezpośrednie obejmują wartość zużytych materiałów bezpośrednich, koszty pozyskania i przetworzenia związane bezpośrednio z produkcją i inne koszty poniesione w związku z doprowadzeniem produktu do postaci i miejsca, w jakich się znajduje w dniu wyceny. Do uzasadnionej, odpowiedniej do okresu wytwarzania produktu, części kosztów pośrednich zalicza się zmienne pośrednie koszty produkcji oraz tę część kosztów stałych, pośrednich kosztów produkcji, które odpowiadają poziomowi tych kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych. Za normalny poziom wykorzystania zdolności produkcyjnych uznaje się przeciętną, zgodną z oczekiwanymi w typowych warunkach, wielkość produkcji za daną liczbę okresów lub sezonów, przy uwzględnieniu planowych remontów. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie kosztu wytworzenia produktu, jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży netto takiego samego lub podobnego produktu, pomniejszonej o przeciętnie osiągnięty przy sprzedaży, a w przypadku produkcji w toku – także z uwzględnieniem stopnia jego przetworzenia.

Cześć stałych pośrednich kosztów produkcji, która nie odpowiada poziomowi kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych stanowi koszt okresu, w którym została poniesiona.

Przychody i koszty dotyczące tej samej transakcji ujmowane są równolegle - zasada współmierności.

Koszty, w tym gwarancje i inne koszty, które będą ponoszone po dostarczeniu towarów, można wycenić w wiarygodny sposób, jeżeli zostały spełnione inne warunki ujmowania przychodów. Nie można natomiast ujmować przychodów, jeżeli nie jest możliwa wiarygodna wycena kosztów. W takim przypadku kwoty zapłaty już otrzymane ze sprzedaży towarów ujmuje się jako zobowiązanie.

Transakcje w walutach obcych

Waluta obca jest walutą inną niż waluta funkcjonalna w Grupie. Transakcja w walucie obcej jest transakcją, która jest wyrażona lub wymaga uregulowania w walucie obcej, dotyczy to m.in. transakcji mających miejsce wówczas, gdy Grupa:

- nabywa lub sprzedaje produkty, towary lub usługi, których cena została wyrażona w walucie obcej,
- zaciąga lub udziela pożyczek, które są płatne lub należne w walucie obcej lub,
- w inny sposób nabywa lub zbywa aktywa lub też zaciąga lub reguluje zobowiązania wyrażone w walucie obcej.

Na dzień początkowego ujęcia transakcje w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną z zastosowaniem kursu wymiany obowiązującego na dzień zawarcia transakcji tj. wg kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego ten dzień.

Transakcje przeprowadzone w walutach obcych w momencie rozliczenia przeliczane są na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu kursów wymiany obowiązujących w dniu zawarcia tych transakcji w sposób następujący:

- w przypadku sprzedaży walut obcych i transakcji spłaty należności – kurs średni ogłaszany przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień przeprowadzenia operacji lub kurs faktycznie wynegocjowany z Bankiem
- w przypadku zakupu walut obcych i transakcji spłaty zobowiązań – kurs średni ogłaszany przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień przeprowadzenia operacji lub kurs faktycznie wynegocjowany z Bankiem;
- w przypadku uregulowania należności lub zobowiązań drogą ich kompensaty – według kursu przyjmowanego do wyceny wpływów i rozchodów z dnia kompensaty tj. wg kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień przeprowadzenia kompensaty.
- w pozostałych przypadkach - wyżej nie wymienionych (dla których nie da się ustalić kursu faktycznie zastosowanego do rozliczenia) - wg kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień realizacji transakcji.

Środki pieniężne w walutach obcych ujmuje się w księgach rachunkowych na kontach syntetycznych w wartości nominalnej, przeliczonej na złote polskie według średniego ustalonego dla danej waluty obcej (odrębnie dla każdej waluty) przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień przeprowadzenia operacji.

Wpływ (rozchód) własnych środków lub wartości pieniężnych w walucie jest przeprowadzony na podstawie metody „FIFO”. Metoda ta wyznacza kolejność do wyceny i ustalenia różnic kursowych zrealizowanych na rachunku walutowym.

Pozycje pieniężne tj. pozycje, które zostaną rozliczone poprzez przekazanie środków pieniężnych (np. waluty, należności i zobowiązania handlowe, rezerwy na przyszłe zobowiązania przypadające do otrzymania lub do zapłaty w ustalonej lub możliwej do ustalenia liczbie jednostek waluty), wykazane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej i przeliczonego na PLN wg kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień przeprowadzenia operacji, przeliczane są na dzień bilansowy przy zastosowaniu kursu zamknięcia, którym jest kurs średni NBP z dnia bilansowego.

Niepieniężne pozycje bilansowe (w tym: zaliczki na towary i usługi, zapasy, wartości niematerialne, rzeczowe aktywa trwałe oraz rezerwy, które mają być rozliczone w postaci aktywów niepieniężnych) ewidencjonowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej wykazywane są przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia przeprowadzenia transakcji (tj. kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień przeprowadzenia operacji).

Niepieniężne pozycje bilansowe ewidencjonowane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej, wykazywane są przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w czasie ustalenia wartości godziwej.

Zyski i straty kursowe (różnice kursowe) powstałe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w zysku lub stracie (tj. w przychodach i kosztach finansowych) w okresie, w którym powstały, o ile nie odracza się ich w pozostałych całkowitych dochodach, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto Grupy za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Zasady prezentacji sprawozdań z uwzględnieniem segmentów działalności

Segmenty działalności

Segment działalności jest to dający się wyodrębnić obszar działalności gospodarczej Grupy zajmujący się produkcją wyrobów lub świadczeniem usług (segment branżowy) lub działający w określonym środowisku ekonomicznym (segment geograficzny), z działalnością którego jest związane ryzyko charakterystyczne dla danego obszaru działalności Grupy.

Działalność Grupy koncentruje się na jednym segmencie branżowym jakim jest produkcja materiałów ogniotrwałych. Uzupełniającym segmentem sprawozdawczym dla Grupy jest segment geograficzny określany na podstawie lokalizacji rynków zbytu.

Wydzielone zostały dwa segmenty:

- działalność krajowa (Polska)
- działalność zagraniczna

Przychody segmentu

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi bądź to ze sprzedaży zewnętrznym klientom, bądź z transakcji z innymi segmentami Grupy, które są wykazywane w rachunku zysków i strat Grupy i dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu wraz z odpowiednią częścią przychodów, którą w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do tego segmentu.

Do przychodów segmentu nie zalicza się:

- a) przychodów finansowych
- b) pozostałych przychodów operacyjnych

Koszty segmentu

Koszty segmentu są kosztami składającymi się z kosztów sprzedaży zewnętrznym klientom oraz kosztów transakcji realizowanych z innymi segmentami Grupy, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu wraz z odpowiednią częścią kosztów, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu. Do kosztów segmentu nie zalicza się:

- a) kosztów finansowych,
- b) pozostałych kosztów operacyjnych,
- c) obciążeń z tytułu podatku dochodowego,
- d) kosztów, które dotyczą Grupy jako całości.

Wynik segmentu

Wynik segmentu jest różnicą między przychodami segmentu a kosztami segmentu.

Aktywa segmentu

Aktywa segmentu są aktywami operacyjnymi wykorzystywanymi przez segment w działalności operacyjnej, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do tego segmentu.

Pasywa segmentu

Pasywa segmentu są pasywami operacyjnymi powstałymi w wyniku działalności operacyjnej segmentu, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do tego segmentu.

Definicje przychodów, kosztów, aktywów i pasywów segmentu dotyczą kwot tych pozycji bilansowych, które dają się bezpośrednio przyporządkować do segmentu oraz kwot takich pozycji, które można przypisać do segmentu w oparciu o racjonalne przesłanki. Grupa odwołuje się do swego wewnętrznego systemu sprawozdawczości finansowej jako punktu wyjścia do określenia, które pozycje mogą być bezpośrednio przyporządkowane lub przypisane do segmentów w oparciu o rozsądne podstawy. Oznacza to, że przyjmuje się założenie, iż kwoty wyodrębnione w segmentach dla potrzeb wewnętrznej sprawozdawczości finansowej dają się bezpośrednio przyporządkować lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do segmentów.

Z uwagi na to, że Grupa w oparciu o sprawozdawczość wewnętrzną wyodrębniła jeden segment branżowy, którego przychody i koszty oraz wynik, także aktywa i pasywa są równoważne z wartościami ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy, nie ma potrzeby dokonywania odrębnej prezentacji segmentu branżowego w ujęciu innym niż wynika to ze skonsolidowanej sprawozdawczości finansowej.

Grupa dokonuje odrębnej prezentacji danych dla segmentu geograficznego dla tych pozycji sprawozdawczych, które dają się bezpośrednio przyporządkować do segmentu oraz kwot takich pozycji, które można przypisać do segmentu w oparciu o racjonalne przesłanki.

III. ZMIANY STOSOWANYCH ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI I SPOSOBU SPORZĄDZANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO, DOKONANYCH W STOSUNKU DO POPRZEDNIEGO ROKU OBROTOWEGO, ICH PRZYCZYNY, TYTUŁY ORAZ WPŁYW WYWOŁANYCH TYM SKUTKÓW FINANSOWYCH NA SYTUACJĘ MAJĄTKOWĄ I FINANSOWĄ, PŁYNNOŚĆ ORAZ WYNIK FINANSOWY

W 2017 roku Grupa nie wprowadziła zmian w przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości i sposobie sporządzania sprawozdania finansowego, w stosunku do poprzedniego roku obrotowego, za wyjątkiem sposobu prezentacji kapitału zapasowego Grupy Kapitałowej, co zostało szczegółowo opisane w punkcie **VII. KOREKTY BŁĘDÓW I PRZEKSZTAŁCENIA POPRZEDNICH OKRESÓW**, wraz z prezentacją wartości, które uległy przekształceniu.

IV. ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I PORÓWNYWALNOŚĆ SKONSOLIDOWANYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

V. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH

a) Profesjonalny osąd

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządów Spółek Grupy profesjonalnych osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie do bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach.

Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę osądu, co do wartości bilansowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł.

Dana wartość szacunkowa może zostać zweryfikowana, jeśli zmienią się okoliczności będące podstawą dokonanych szacunków lub w wyniku pozyskania nowych informacji czy zdobycia większego doświadczenia. Weryfikacja wartości szacunkowych z założenia nie odnosi się do poprzednich okresów, jak też nie stanowi korekty błędów.

Przyjmując założenia, dokonując szacunków i osądów Zarządy Spółek Grupy mogą kierować się własnym doświadczeniem i wiedzą, a także opiniami, analizami i rekomendacjami niezależnych ekspertów.

b) Niepewność szacunków

- przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności środków trwałych i wartości niematerialnych,
- utraty wartości aktywów
- wyceny rezerw
- wartości godziwej aktywów / zobowiązań finansowych
- zobowiązań z tytułu gwarancji
- przyszłych wyników podatkowych, uwzględnianych przy ustalaniu aktywów i rezerw na odroczony podatek dochodowy
- toczących się sporów prawnych i podatkowych, zapadłych wyroków sądowych.

Stosowana metodologia ustalania wartości szacunkowych opiera się na najlepszej wiedzy Zarządu i jest zgodna z wymogami MSSF. Metodologia ustalania wartości szacunkowych jest stosowana w sposób ciągły względem ostatniego okresu sprawozdawczego.

Skutki zmian danej wartości szacunkowej uwzględnia się przy ustalaniu wartości zysku lub straty netto:

- 1) w okresie obrotowym, w którym nastąpiła zmiana lub
- 2) w okresie obrotowym, w którym nastąpiła zmiana i w okresach przyszłych, jeśli zmiana ta dotyczy tych okresów.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości aktywów

Grupa dokonuje na każdy dzień bilansowy (kwartał lub rok) oceny, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości poszczególnych składników aktywów.

Wyniki przeprowadzonych analiz w zakresie wystąpienia zewnętrznych i wewnętrznych przesłanek utraty wartości (zgodnie z MSR 36) oraz profesjonalny osąd kierownictwa oparty na wiedzy, doświadczeniu i dokumentacji dają podstawę do podjęcia decyzji o tym, czy istnieje konieczność przeprowadzenia testów na utratę wartości dla analizowanych składników aktywów.

W przypadku wystąpienia którejkolwiek z przesłanek utraty wartości w odniesieniu do analizowanego składnika aktywów Grupa przeprowadza test na utratę wartości i dokonuje aktualizacji wyceny w sytuacji kiedy wystąpi duże prawdopodobieństwo, że kontrolowany przez Grupę składnik aktywów –w znaczącej części lub w całości nie przyniesie przyszłych korzyści ekonomicznych netto odpowiadających przynajmniej jego wartości wynikającej z ksiąg rachunkowych na dzień wyceny bilansowej.

Takie procedury dotyczą zarówno aktywów finansowych jak i niefinansowych (operacyjnych).

Na dzień 31.12.2017 roku Grupa dokonała analizy przesłanek utraty wartości w następujących obszarach:

1) Aktywa trwałe

Na 31.12.2017 roku Grupa dokonała przeglądu wartości netto składników majątku trwałego w celu stwierdzenia, czy nie wystąpiły przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. Ocenie podlegała również zasadność kontynuacji ustalonego okresu ekonomicznej użyteczności środków trwałych.

W wyniku analizy przesłanek mogących wpłynąć na utratę wartości oraz oszacowania wewnętrznego przeprowadzonego na 31.12.2017 r. Grupa odstąpiła od przeprowadzenia testu na utratę wartości, ponieważ w ocenie Grupy nie wystąpiła konieczność szacowania wartości odzyskiwalnej środków trwałych i wartości niematerialnych celem ustalenia i wprowadzenia odpisu aktualizującego wartość tych składników.

Kolejna taka analiza zostanie przeprowadzona na koniec następnego roku obrotowego.

2) Aktywa finansowe

Grupa przeprowadza badanie wartości aktywów finansowych opierając się na posiadanej wiedzy i dokumentacji dotyczącej sytuacji finansowej jednostek, w których Grupa posiada aktywa finansowe. W procesie oceny uwzględnia się zarówno wiedzę kierownictwa Grupy jak również zewnętrzne przesłanki i informacje, za pomocą, których można realnie ocenić ryzyko utraty wartości posiadanego składnika aktywów.

Na dzień 31.12.2017 roku Grupa dokonała korekty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych, ponieważ w porównaniu do końca ostatniego roku obrotowego wystąpiły dodatkowe czynniki ryzyka /dodatkowe przesłanki/ uzasadniające dokonanie takiej korekty. Korekta wartości aktywów finansowych została przeprowadzona min. W odniesieniu do:

- wartości akcji Spółki ZM Invest SA (w związku z podpisaniem Porozumienia i Przedwstępnej Umowy sprzedaży akcji)
- wartości udziałów Spółki Haicheng Ropczyce Refractories Materials Co. Ltd.(WFOE) w związku z wszczęciem procedury jej likwidacji, która generuje obciążenia podatkowe dla jednostki dominującej będącej Inwestorem na terytorium ChRL,

- wartości udzielonej pożyczki Spółce Mostostal-Energomontaż Gliwice, z uwagi na zaistniałe opóźnienia w spłacie wymagalnych na dzień bilansowy rat pożyczki (wraz z odsetkami)

Kolejna ocena ryzyka utraty wartości aktywów zostanie przeprowadzona w następnym okresie sprawozdawczym. Wyniki tej oceny trudno jest oszacować, ale w przypadku wystąpienia przesłanek uzasadniających dokonanie odpisów aktualizujących będą one miały wpływ na wyniki finansowe przyszłych okresów sprawozdawczych.

3) Zapasy

Grupa dokonuje oceny przydatności zapasów w sposób regularny – w okresach miesięcznych. Odpis aktualizujący wartość zapasów, dokonuje się poprzez doprowadzenie wartości tych zapasów do ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy, zapewniający ich upłynnienie po obniżonej wartości. Odwrócenie odpisu następuje w okresie, w którym te zapasy sprzedano, zużyto jako przetworzony surowiec w procesie produkcji lub w przypadku braku wymienionych wcześniej możliwości zełomowano, z uwagi na nieprzydatność technologiczną lub zmianę potrzeb klientów.

W wyniku przeprowadzonej analizy i oceny na 31.12.2017 ustalono, że zapasy wymagają dokonania odpisów z tytułu utraty wartości w takim zakresie, w jakim wybrane asortymenty utraciły swoją wartość na skutek zmiany wymagań klientów i uwarunkowań rynkowych. Na oszacowaną wysokość możliwej utraty wartości utworzone zostały odpisy aktualizujące.

4) Należności handlowe i pozostałe należności

Grupa posiada wewnętrzną politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym odbiorcom w granicach tzw. limitów kupieckich.

Pomimo tego Grupa regularnie dokonuje kompletnej weryfikacji powstałych należności pod kątem utraty ich wartości poprzez analizę czy nie wystąpiły czynniki, które mogłyby przyczynić się do pojawienia się lub wzrostu ryzyka niewypłacalności odbiorców. W przypadku wystąpienia takiego ryzyka Grupa tworzy odpisy aktualizujące należności (zgodnie z Polityką rachunkowości) korygowane w indywidualnych przypadkach dodatkową oceną stopnia prawdopodobieństwa ich zapłaty przez poszczególnych kontrahentów.

Na dzień 31.12.2017 roku Grupa utworzyła odpisy aktualizujące na należności, dla których rozpoznano ryzyko nieściągalności, w tym na należności jednostki dominującej i spółek zależnych od spółki Mostostal Energomontaż-Gliwice SA.

Kolejna kompletna weryfikacja w tym obszarze zostanie przeprowadzona w następnym okresie sprawozdawczym. Wyniki tej weryfikacji trudno jest oszacować, jednakże może ona wykazać konieczność rozpoznania dodatkowych odpisów z tytułu utraty wartości, które mogą w sposób istotny wpłynąć na wyniki finansowe przyszłych okresów sprawozdawczych.

Rezerwy / Rozliczenia międzyokresowe bierne

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych, w tym: rezerwa na odprawy emerytalno – rentowe zostały oszacowane za pomocą metody aktuarialnej, przez licencjonowanego aktuarusza. Wycena dokonywana jest raz w roku na końcu roku obrotowego, a w ciągu roku - przy znaczących zmianach w zatrudnieniu. Zmiana wskaźników finansowych będących podstawą szacunku oraz istotne zmiany w zatrudnieniu mogą spowodować zmiany w wys. utworzonej rezerwy.

Grupa rozpoznaje rozliczenia międzyokresowe bierne min. z tytułu niezafakturowanych kosztów. Pozycje te są wycenione w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości i są prezentowane w Skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Rezerwy na świadczenia pracownicze i pozostałe rezerwy krótkoterminowe”.

Pozostałe rezerwy na przyszłe koszty Grupa szacuje w oparciu o zawarte kontrakty/umowy. Wielkości rezerw są więc oparte na zapisach umownych, z których da się przewidzieć przyszłe zobowiązania.

Poziom szacowanych kosztów może jednak odbiegać od możliwych do poniesienia kosztów, z uwagi na trudne do przewidzenia zdarzenia związane z realizacją kontraktów/umów.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie własne techniki wyceny oraz metody stosowane przez właściwe instytucje finansowe (Banki). Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

Do głównych instrumentów finansowych, które występują w Grupie na 31.12.2017 r. należą:

- 1) instrumenty pochodne, tj. terminowe transakcje walutowe typu forward oraz transakcje IRS,
- 2) należności tj. należności z tyt. dostaw i usług i pozostałe należności,
- 3) długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży tj. udziały i akcje w jednostkach pozostałych (innych niż podporządkowane),
- 4) zobowiązania finansowe, tj. zobowiązania z tyt. kredytów bankowych, zobowiązania z tyt. dostaw i usług, zobowiązania z tyt. wyemitowanych obligacji i pozostałe zobowiązania.

Pozycje długoterminowych aktywów i zobowiązań finansowych zaklasyfikowanych do instrumentów finansowych (innych niż instrumenty pochodne) wyceniane są na dzień bilansowy metodą zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej lub metodą dyskonta do wartości godziwej.

Pochodne instrumenty finansowe otwarte na dzień bilansowy wyceniane są w wartości godziwej w oparciu o profesjonalne metody wyceny stosowane przez Banki, w których zawarto takie transakcje.

Szczegółowe informacje dot. kategorii instrumentów finansowych, oraz ich wpływu na przychody i koszty zostały przedstawione w Notach nr 5 i nr 37 stanowiących integralną część niniejszego Raportu.

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych

Dla nieruchomości inwestycyjnych po początkowym ujęciu Grupa przyjęła model wyceny w wartości godziwej.

Na koniec każdego roku obrotowego Grupa jest zobowiązana dokonywać wyceny tych aktywów według wartości godziwej, co oznacza, że w przypadku wystąpienia istotnych różnic pomiędzy wartością rynkową ustaloną przez niezależnego rzeczoznawcę a wartością ujętą w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, skutki tej wyceny należy ująć w rachunku zysków i strat.

Grupa przeprowadziła na dzień bilansowy testy na utratę wartości nieruchomości inwestycyjnych.

W oparciu o weryfikację wartości nieruchomości inwestycyjnych sporządzoną przez niezależnych biegłych rzeczoznawców nie wymagana była korekta z tyt. utraty wartości posiadanych przez Grupę nieruchomości.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółki z Grupy Kapitałowej corocznie dokonują weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

VI. OPIS POZYCJI WPŁYWAJĄCYCH NA AKTYWA, PASYWA, KAPITAŁ, WYNIK FINANSOWY NETTO ORAZ PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH, KTÓRE SĄ NIETYPOWE ZE WZGLĘDU NA ICH RODZAJ, WIELKOŚĆ LUB WYWIERANY WPŁYW

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły pozycje wpływające na aktywa, pasywa, kapitał, wynik finansowy oraz przepływy środków pieniężnych, które byłyby nietypowe ze względu na ich rodzaj, wielkość lub wywierany wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Pozostałe istotne dane oraz ujawnienia do pozycji zawartych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej są zaprezentowane w notach objaśniających do niniejszego raportu jako **DODATKOWE NOTY I OBJAŚNIENIA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ ZM „ROPCZYCE”**.

VII. KOREKTY BŁĘDÓW I PRZEKSZTAŁCENIA DANYCH POPRZEDNICH OKRESÓW

Na dzień 31.12.2017 roku Grupa Kapitałowa dokonała przekształceń danych porównywalnych za 2016 rok.

Szczegółowy opis zmian i uzgodnienie danych opublikowanych za okres porównywalny w porównaniu do danych zawartych w niniejszym Raporcie rocznym Grupy Kapitałowej zamieszczono w punktach poniżej:

1. W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dokonano korekt związanych z podatkiem odroczonym oraz kapitałem zapasowym dotyczących poprzednich okresów sprawozdawczych. W odniesieniu do podatku odroczonego korekty dotyczyły:

a) rozpoznania podatku odroczonego z tytułu różnicy przejściowej pomiędzy bilansową i podatkową wartością rzeczowych aktywów trwałych w Grupie Kapitałowej, powstałej w związku z transakcjami wewnątrzgrupowymi na rzeczowych aktywach trwałych, a nie uwzględnianymi w poprzednio publikowanych skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, w tym:

- z tytułu różnicy w wartości podatkowej i rachunkowej nieruchomości w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym,
- z tytułu różnicy w wartości podatkowej i rachunkowej pozostałych środków trwałych (w tym min. form do produkcji) w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

b) ustalenia kapitału zapasowego Grupy Kapitałowej na poziomie kapitału zapasowego jednostki dominującej.

Ad. a)

Rozpoznanie podatku odroczonego z tytułu różnicy przejściowej pomiędzy bilansową i podatkową wartością rzeczowych aktywów trwałych skutkuje korektą:

- rezerwy na odroczony podatek dochodowy (zmniejszenie) oraz zysków niepodzielonych na 1 stycznia 2016 roku o kw. 3.354 tys. zł w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej z tytułu , oraz
- rezerwy na odroczony podatek dochodowy (zwiększenie) oraz podatku dochodowego w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w 2016 roku o kw. 11.531 tys. zł.

Ad. b)

Ustalenie kapitału zapasowego Grupy Kapitałowej na poziomie kapitału zapasowego jednostki dominującej skutkuje korektą:

- kapitału zapasowego oraz zysków niepodzielonych na 1 stycznia 2016 roku o kw. 1.776 tys. zł, oraz
- kapitału zapasowego oraz zysków niepodzielonych na 31 grudnia 2016 roku o kw. 99 tys. zł

2. W związku z podjęciem przez Grupę decyzji o ujednoczeniu prezentacji różnic kursowych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym począwszy od dnia 01.01.2017 roku – Grupa dokonała zmiany prezentacji zysków i strat z tytułu różnic kursowych w taki sposób, że wszystkie zyski i straty z tyt. różnic kursowych (zarówno dotyczące działalności operacyjnej jak i finansowej) począwszy od dnia 01.01.2017 roku prezentowane są per saldo odpowiednio w przychodach finansowych (zyski) lub kosztach finansowych (straty).

Powyższa zmiana skutkuje zmniejszeniem pozostałych przychodów o kw. 1.218 tys. zł , zmniejszeniem pozostałych kosztów o kw. 7 tys. zł i wzrostem przychodów finansowych o kw.1.211 tys. zł („per saldo” jako zysk).

3. Na dzień 31.12.2017r. Grupa dokonała podziału zobowiązań z tytułu leasingu finansowego na część krótkoterminową i długoterminową. Część krótkoterminową stanowi wartość rat z tytułu leasingu podlegających zapłacie w terminie do 12 miesięcy od dnia bilansowego, natomiast część długoterminowa to wartość kwot do zapłaty w terminie przekraczającym rok.

Grupa zastosowała prezentację zobowiązań z tytułu leasingu finansowego w podziale na część krótko i długoterminową w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na 31.12.2017 z uwzględnieniem podejścia, o którym mowa wyżej co skutkuje zmniejszeniem zobowiązań długoterminowych z tytułu leasingu finansowego o kw. 317 tys. zł i jednocześnie wzrostem zobowiązań krótkoterminowych z tytułu leasingu finansowego o tę samą wartość.

Szczegółowe dane zostały ujawnione w skonsolidowanym rachunku zysków i strat, skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych, które zamieszczono poniżej:

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	okres 01.01.2016 31.12.2016	Przekształcenie danych	okres 01.01.2016 31.12.2016 - po przekształceniu
I. Przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów	244 106		244 106
II. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	193 408		193 408
III. Zysk (strata) brutto na sprzedaży	50 698	0	50 698
IV. Pozostałe przychody	7 605	-1 218	6 387
V. Koszty sprzedaży	17 347		17 347
VI. Koszty ogólnego zarządu	15 757		15 757
VII. Koszty projektów badawczych (netto)	19		19
VIII. Pozostałe koszty	5 135	-7	5 128
IX. Zysk (strata) na działalności operacyjnej	20 045	-1 211	18 834
X. Przychody finansowe	1 340	1 211	2 551
XI. Koszty finansowe	3 208		3 208
XII. Dochody z tytułu udziałów w jednostkach stowarzyszonych			
XIII. Zysk (strata) przed opodatkowaniem	18 177	0	18 177
XIV. Podatek dochodowy	-6 852	11 531	4 679
XV. Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	25 029	-11 531	13 498
XVI. Zysk (strata) z działalności zaniechanej			
XVII. Zysk (strata) netto na działalności kontynuowanej i zaniechanej	25 029	-11 531	13 498
Zysk (strata) netto na działalności kontynuowanej i zaniechanej przypadająca na udziały niekontrolujące			
Zysk (strata) netto na działalności kontynuowanej i zaniechanej przypadająca akcjonariuszom jednostki dominującej	25 029	-11 531	13 498

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTAUCJI FINANSOWEJ

AKTYWA	stan na 31.12.2016 r.	Przekształcenie danych	stan na 31.12.2016 r. -po przekształceniu
I. Aktywa trwałe długoterminowe	298 295		298 295
1. Rzeczowe aktywa trwałe	195 215		195 215
2. Wartości niematerialne	5 547		5 547
3. Długoterminowe aktywa finansowe	49 578		49 578
4. Akcje i udziały w jednostkach konsolidowanych metodą praw własności			
5. Należności długoterminowe	515		515
6. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	9 948		9 948
7. Pozostałe aktywa długoterminowe	37 492		37 492
8. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe			
II. Aktywa obrotowe krótkoterminowe	145 575		145 575
1. Zapasy	54 761		54 761
2. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	70 575		70 575
3. Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	9 679		9 679
4. Pozostałe należności z tytułu wycen kontraktów			
5. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 525		5 525
6. Krótkoterminowe aktywa finansowe	818		818
7. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	4 217		4 217
III. Aktywa dostępne do sprzedaży			
AKTYWA RAZEM	443 870		443 870

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

PASYWA	stan na 31.12.2016 r.	Przekształcenie danych	stan na 31.12.2016 r. -po przekształceniu
I. Kapitał własny z udziałami niekontrolującymi	297 874	-8 177	289 697
1. Kapitał zakładowy	17 532		17 532
2. Akcje własne	-806		-806
3. Kapitał zapasowy	168 513	-1 765	166 748
4. Kapitał z aktualizacji wyceny	96 094		96 094
5. Pozostałe kapitały rezerwowe			
6. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych			
7. Zyski/Straty aktuarialne	-680		-680
8. Zyski zatrzymane, w tym:	17 221	-6 412	10 809
8.1. Niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych	-7 808	5 119	-2 689
8.2. Zysk (strata) netto bieżącego okresu przypadająca akcjonariuszom jednostki dominującej	25 029	-11 531	13 498
Ia. Kapitał własny bez udziałów niekontrolujących	297 874		289 697
9. Kapitały mniejszości			
II. Zobowiązanie długoterminowe	87 207	7 860	95 067
1. Kredyty i pożyczki	36 757		36 757
2. Zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingu finansowego	740	-317	423
3. Pochodne instrumenty finansowe	619		619
4. Pozostałe zobowiązania długoterminowe	17 584		17 584
5. Rezerwa na świadczenia pracownicze oraz pozostałe rezerwy długoterminowe	1 629		1 629
6. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	23 410	8 177	31 587
7. Rozliczenia międzyokresowe	6 468		6 468
III. Zobowiązania krótkoterminowe	58 789	317	59 106
1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	31 815		31 815
2. Pochodne instrumenty finansowe	708		708
3. Kredyty i pożyczki	15 691		15 691
4. Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu leasingu finansowego	15	317	332
5. Pozostałe zobowiązania finansowe			
6. Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	14		14
7. Rezerwa na świadczenia pracownicze oraz pozostałe rezerwy krótkoterminowe	7 922		7 922
8. Rozliczenia międzyokresowe	2 624		2 624
IV. Zobowiązania związane z aktywami dostępnymi do sprzedaży			
PASYWA RAZEM	443 870	0	443 870

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	okres 01.01.2016 - 31.12.2016	Przekształcenie danych	okres 01.01.2016 - 31.12.2016 – po przekształceniu
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej za okres:	13 498		13 498
w tym przypadająca akcjonariuszom jednostki dominującej	13 498		13 498
w tym przypadająca na udziały niekontrolujące			
Inne całkowite dochody, w tym:	-531	135	-396
Zmiany w nadwyżce z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych, w tym:	0	135	135
- odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny	0		
w tym przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej			
w tym przypadające mniejszości			
- odniesione na kapitał zapasowy	0	135	135
w tym przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej		135	135
w tym przypadające mniejszości			
Różnice z przeliczenia jednostek podporządkowanych	0		
w tym przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej			
w tym przypadające na udziały niekontrolujące			
Zyski (straty) z tytułu przeszacowania składników aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	0		
Efektywna część zysków i strat związanych z instrumentami zabezpieczającymi przepływy środków pieniężnych			
Zyski (straty) aktuarialne z programów określonych świadczeń	-531		-531
Podatek dochodowy związany z elementami pozostałych całkowitych dochodów	-101	25	-76
w tym przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	-101	25	-76
w tym przypadający na udziały niekontrolujące			
Suma dochodów całkowitych za okres:	13 068	110	13 178
w tym przypadająca akcjonariuszom jednostki dominującej	13 068	110	13 178
w tym przypadająca na udziały niekontrolujące			

Pogrupowanie całkowitych dochodów	za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	Przekształcenie danych	za okres 01.01.2016 - 31.12.2016 – po przekształceniu
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej za okres:	13 498		13 498
Dochody całkowite, które w późniejszych okresach, po spełnieniu określonych warunków, zostaną przeniesione do wyniku okresu			
Dochody całkowite, które w późniejszych okresach nie zostaną przeniesione do wyniku okresu	-531	135	-396
Podatek dochodowy od dochodów całkowitych, które w późniejszych okresach zostaną przeniesione do wyniku okresu			
Podatek dochodowy od dochodów całkowitych, które w późniejszych okresach nie zostaną przeniesione do wyniku okresu	-101	25	-76
Suma dochodów całkowitych	13 068	110	13 178

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	okres 01.01.2016 31.12.2016	Przekształcenie danych	okres 01.01.2016 31.12.2016 – po przekształceniu
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH			
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
I. Zysk / (strata) netto przypadająca akcjonariuszom jednostki dominującej	25 029	-11 531	13 498
II. Korekty razem:	-10 724	11 531	807
1. Zyski (straty) przypadające na udziały niekontrolujące			
2. Udział w (zyskach) stratach netto jednostek wycenianych metodą praw własności			
3. Amortyzacja	12 756		12 756
4. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	-92		-92
5. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	2 508		2 508
6. Zysk (strata) z tytułu działalności inwestycyjnej	-197		-197
7. Zmiana stanu rezerw	-232	8 177	7 945
8. Zmiana stanu zapasów	3 361		3 361
9. Zmiana stanu należności	-1 514		-1 514
10. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	-5 745		-5 745
11. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	-9 011		-9 011
12. Bieżący podatek dochodowy	25		25
13. Podatek dochodowy zapłacony "-"/ zwrócony "+"	-12 237		-12 237
14. Inne korekty	-346	3 354	3 008
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II)	14 305	0	14 305
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
I. Wpływy	912	0	912
1. Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	105		105
2. Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne	0		0
3. Zbycie aktywów finansowych, w tym:	803		803
a) w jednostkach powiązanych	0		0
- zbycie aktywów finansowych			
- dywidenda i udziały w zyskach			
- spłata udzielonych pożyczek			
- odsetki			
b) w pozostałych jednostkach	803		803
- zbycie aktywów finansowych			
- dywidenda i udziały w zyskach			
- spłata udzielonych pożyczek	615		615
- odsetki	188		188
4. Inne wpływy inwestycyjne	4		4
II. Wydatki	2 482	0	2 482
1. Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	2 471		2 471
2. Nabycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne			
3. Wydatki na aktywa finansowe, w tym:	11		11
a) w jednostkach powiązanych	11		11
- nabycie aktywów finansowych	11		11
- udzielone pożyczki krótkoterminowe			
b) w pozostałych jednostkach	0		0
- nabycie aktywów finansowych			
- udzielone pożyczki krótkoterminowe			
4. Inne wydatki inwestycyjne			
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)	-1 570	0	-1 570

C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
I. Wpływy	19 476	0	19 476
1. Wpływy netto z emisji akcji (wydania udziałów) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału	9 260		9 260
2. Kredyty i pożyczki	10 200		10 200
3. Emisja dłużnych papierów wartościowych			
4. Inne wpływy finansowe	16		16
II. Wydatki	32 181	0	32 181
1. Nabycie akcji (udziałów) własnych			
2. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	4 123		4 123
3. Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku	0		0
4. Spłaty kredytów i pożyczek	25 091		25 091
5. Wykup dłużnych papierów wartościowych			
6. Z tytułu innych zobowiązań finansowych			
7. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	354		354
8. Odsetki	2 613		2 613
9. Inne wydatki finansowe			
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	-12 705	0	-12 705
D. Przepływy pieniężne netto razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	30		30
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym	30		30
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych			
F. Środki pieniężne na początek okresu	5 495		5 495
G. Środki pieniężne na koniec okresu	5 525	0	5 525
- o ograniczonej możliwości dysponowania			

VIII. DODATKOWE NOTY I OBJAŚNIENIA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ ZM „ROPCZYCE” S.A.

Nota 1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Zgodnie z MSR 18 przychody ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i upusty są rozpoznawane w momencie, gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z ich własności zostały przeniesione na kupującego.

Przychody ze sprzedaży i przychody ogółem Grupy prezentują się następująco:

Wyszczególnienie	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2017 - 31.12.2017
Działalność kontynuowana		
Sprzedaż produktów	230 619	257 047
Sprzedaż towarów i materiałów	9 086	13 699
Sprzedaż usług	4 401	6 298
SUMA przychodów ze sprzedaży	244 106	277 044
Pozostałe przychody operacyjne	6 387	4 808
Przychody finansowe	2 551	838
SUMA przychodów ogółem z działalności kontynuowanej	253 044	282 690
Przychody z działalności zaniechanej		
SUMA przychodów ogółem	253 044	282 690

Przychody z działalności zaniechanej nie wystąpiły.

Nota 2. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

Ogólne informacje o segmentach operacyjnych:

a) Czynniki przyjęte do określania segmentów sprawozdawczych Grupy, z uwzględnieniem informacji, czy segmenty podlegały łączeniu oraz podstawę na jakiej opiera wycenę ujawnionych kwot:

Podstawowym czynnikiem przyjętym do określenia segmentów sprawozdawczych Grupy jest udział w przychodach ze sprzedaży wygenerowanych przez spółki Grupy Kapitałowej. W okresie sprawozdawczym w Grupie sprzedaż w segmencie wyrobów ogniotrwałych stanowiła ponad 95% przychodów ze sprzedaży ogółem.

W tym okresie, jak i w okresie porównywalnym segmenty nie podlegały łączeniu. Wycena ujawnionych kwot w Grupie Kapitałowej oparta jest o dane wynikające ze sprawozdań finansowych poszczególnych spółek w Grupie.

b) Rodzaj produktów i usług, z tytułu których każdy segment sprawozdawczy osiąga swoje przychody:

Działalność gospodarcza Grupy Kapitałowej prowadzona jest obecnie w jednym segmencie, tj. *wyrobów ogniotrwałych (segment ten obejmuje produkty Zakładów Magnezytowych „Ropczyce” S.A., ZM SERVICE Sp. z o.o., ZM Nieruchomości Sp. z o.o.)*. Przychody segmentu wyrobów ogniotrwałych obejmują sprzedaż:

- ✓ wyrobów formowanych wypalanych,
- ✓ wyrobów formowanych niewypalanych,
- ✓ wyrobów nieformowanych,
- ✓ wyrobów złożonych,
- ✓ usług przemysłowych,
- ✓ usług najmu
- ✓ pozostałe przychody.

Z uwagi na to, że Grupa w oparciu o sprawozdawczość wewnętrzną wyodrębniła jeden segment branżowy którym jest „produkcja materiałów ogniotrwałych”, stąd przychody i koszty segmentu oraz wynik, także aktywa i pasywa segmentu są równoważne z wartościami ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy. Tym samym nie zachodzi potrzeba dokonywania odrębnej prezentacji segmentu branżowego w ujęciu innym niż wynika to ze skonsolidowanej sprawozdawczości finansowej.

Grupa nie wyodrębniła innych segmentów branżowych, pomimo faktu, że w skład Grupy od 2016 roku weszła jednostka zależna dla której podstawowym segmentem branżowym są usługi.

Wg przyjętych dla sprawozdawczości wewnętrznej założeń, jeżeli przychody ze sprzedaży w tym segmencie na zewnątrz Grupy są nieistotne, Grupa nie dokonuje wyodrębnienia tego segmentu branżowego w ramach swojej działalności.

Grupa dokonuje odrębnej prezentacji danych dla segmentu geograficznego, gdzie prezentuje się te pozycje sprawozdawcze, które dają się bezpośrednio przyporządkować do segmentu oraz kwoty takich pozycji, które można przypisać do segmentu w oparciu o racjonalne przesłanki.

Informacje dotyczące segmentów działalności w ujęciu geograficznym dla Grupy Kapitałowej za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2017 roku zostały zamieszczone w tabelach poniżej:

Segmenty geograficzne za okres 01.01.2016 - 31.12.2016

Wyszczególnienie	Polska	łącznie pozostałe kraje
Sprzedaż klientom zewnętrznym	127 741	116 365
Aktywa trwałe, inne niż instrumenty finansowe		
Aktywa z tytułu podatku odroczonego		
Aktywa z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia		
Prawa wynikające z umów ubezpieczeniowych		

Segmenty geograficzne za okres 01.01.2017 - 31.12.2017

Wyszczególnienie	Polska	łącznie pozostałe kraje
Sprzedaż klientom zewnętrznym	158 072	118 972
Aktywa trwałe, inne niż instrumenty finansowe		
Aktywa z tytułu podatku odroczonego		
Aktywa z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia		
Prawa wynikające z umów ubezpieczeniowych		

Przychody ze sprzedaży - szczegółowa struktura geograficzna

	01.01.2016 - 31.12.2016		01.01.2017 - 31.12.2017	
	w tys. PLN	w %	w tys. PLN	w %
Kraj	127 741	52,33%	158 072	57,06%
Eksport	116 365	47,67%	118 972	42,94%
Razem	244 106	100,00%	277 044	100,00%

Nota 3. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

Wyszczególnienie	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2017 - 31.12.2017
Amortyzacja	12 756	13 317
Zużycie materiałów i energii	147 166	158 274
Usługi obce	23 947	40 206
Podatki i opłaty	3 744	4 942
Wynagrodzenia	30 010	33 526
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	6 932	7 928
Pozostałe koszty rodzajowe	1 478	1 822
Rezerwy gwarancyjne		
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:	226 033	260 015
Zmiana stanu produktów	-437	-5 146
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wielkość ujemna)	-7 278	-11 794
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	-17 347	-19 346
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	-15 757	-18 317
Koszty projektów badawczych	-19	0
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	8 213	11 331
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	193 408	216 743

Koszty zatrudnienia	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2017 - 31.12.2017
Koszty wynagrodzeń	30 010	33 526
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	6 932	7 928
Razem:	36 942	41 454

Nota 4. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY

Pozostałe przychody	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2017 - 31.12.2017
Zysk ze zbycia majątku trwałego	184	17
Wykorzystanie utworzonej rezerwy gwarancyjnej na dostawy wyrobów	956	288
Wykorzystanie utworzonej rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe	289	317
Wykorzystanie utworzonej rezerwy na zobowiązania celno-podatkowe		137
Wykorzystanie utworzonej rezerwy na niewykorzystane urlopy	8	
Wykorzystanie utworzonej rezerwy na nagrody pracownicze	11	
Rozwiązanie ostrożnej wyceny wyrobów gotowych	290	368
Wykorzystanie utworzonego odpisu aktualizującego wyroby gotowe	400	465
Wykorzystanie utworzonego odpisu aktualizującego półfabrykaty	188	152
Wykorzystanie utworzonego odpisu aktualizującego materiały		50
Wykorzystanie utworzonego odpisu aktualizującego towary	4	12
Wykorzystanie utworzonego odpisu aktualizującego należności główne	379	233
Przychody z tytułu odszkodowań, premii ubezpieczeniowej, kar, grzywien	53	26
Dotacje	1 923	2 062
Przychody z tytułu zasądzonych naprawienia szkody	10	4
Przychody z tytułu zwróconych kosztów sądowych	99	2
Przychody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnych	935	
Przychody z tytułu nadpłaty podatku dochodowego od osób prawnych	242	
Przychody z tytułu nadpłaty podatku od nieruchomości	88	320
Pozostałe	328	355
Razem	6 387	4 808

Pozostałe koszty	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2017 - 31.12.2017
Strata ze zbycia majątku trwałego		14
Utworzenie rezerwy gwarancyjnej	700	800
Utworzenie rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe	127	144
Utworzenie rezerwy na zobowiązania celno-podatkowe	284	
Utworzenie odpisu aktualizującego wyroby gotowe	465	355
Ostrożna wycena wyrobów gotowych	368	398
Utworzenie odpisu aktualizującego półfabrykaty	152	216
Utworzenie odpisu aktualizującego materiały	50	
Utworzenie odpisu aktualizującego towary	12	31
Utworzenie odpisu aktualizującego należności główne	411	674
Utworzenie odpisu aktualizującego należności inne	381	1 055
Koszty szkód w składnikach majątku	26	26
Koszty reklamacji wyrobów	86	260
Koszty złomowania półfabrykatów, wyrobów gotowych	349	586
Darowizny	76	84
Składki nieobowiązkowe na rzecz organizacji społecznych	103	98
Koszty postępowania sądowego		142
Koszty związane z utrzymaniem nieruchomości inwestycyjnych	593	
Koszty spisanych należności głównych	649	48
Koszty z tytułu korekty VAT		
Pozostałe	296	237
Razem	5 128	5 168

Odpisy aktualizujące wartość aktywów – utworzone w okresie

Utworzenie odpisów aktualizujących wartość	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2017 - 31.12.2017
Aktywa finansowe		5 653
Należności handlowe oraz pozostałe należności	792	1 729
Zapasy	1 047	1 000
Rzeczowe aktywa trwałe	0	0
Razem	1 839	8 382

Nota 5. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

Przychody finansowe	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2017 - 31.12.2017
Przychody z tytułu odsetek	231	227
Zyski z tyt. różnic kursowych	1 946	615
Przychody finansowe - przedawnione zobowiązania z tyt. dywidendy	2	
Przychody z tytułu wyceny godziwej zobowiązań długoterminowych		27
Przychody z tytułu wyceny godziwej zobowiązań długoterminowych - odwrócenie wyceny		-112
Przychody z tytułu wyceny kredytów w zamortyzowanym koszcie	168	33
Przychody z tytułu wyceny kredytów w zamortyzowanym koszcie - odwrócenie wyceny	-109	-151
Przychody z tytułu wyceny godziwej pożyczki	4	
Przychody z tytułu wyceny godziwej pożyczki - odwrócenie wyceny	-2	-4
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności odsetkowe z lat ubiegłych	121	66
Rozwiązanie odpisów aktualizujących odsetki od udzielonej pożyczki	17	15
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności z tytułu pożyczki		
Przychody z tytułu wynagrodzenia płatnika - podatku, ZUS	6	8
Wyścigowanie odsetek symulacyjnych od zobowiązań lat ubiegłych	114	60
Przychody z tytułu opcji menedżerskich	41	34
Pozostałe	12	20
Razem	2 551	838

Koszty finansowe	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2017 - 31.12.2017
Koszty z tytułu odsetek	2 658	2 260
Strata z tyt. różnic kursowych		10
Strata z tytułu transakcji IRS	77	100
Strata z tytułu sprzedaży energii elektrycznej na TGE	6	11
Utworzenie odpisu aktualizującego inwestycje długoterminowe		5 453
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu udzielonej pożyczki		200
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość odsetek od udzielonej pożyczki	15	131
Utworzenie odpisu aktualizującego należności odsetkowe od należności z tyt. dostaw i usług	39	56
Koszty z tytułu wyceny kredytów w zamortyzowanym koszcie z uwzględnieniem odwrócenia wyceny z roku poprz.	72	20
Koszty z tytułu wyceny godziwej pożyczki		33
Koszty emisji obligacji (z uwzgl. wyceny w zamortyzowanym koszcie)	71	
Strata na sprzedaży wierzytelności	219	
Koszty związane z objęciem udziałów w spółce ZMN	47	
Pozostałe	4	
Razem	3 208	8 274

Nota 5a. Wynik na działalności energetycznej

W oparciu o uzyskaną w 2016 roku koncesję na obrót energią elektryczną, jednostka dominującą dokonała transakcji kupna i sprzedaży energii elektrycznej na giełdzie towarowej za pośrednictwem agenta.

Jednostka dominująca traktuje te transakcje jako instrument finansowy (instrument pochodny) w zakresie MSR 39, ponieważ kontrakty nie spełniają warunku kupna/sprzedaży „na własny użytek” i tym samym nie podlegają wyłączeniu z zakresu MSR 39.

Jednostka dominująca w 2017 roku zawarła na TGE transakcję sprzedaży energii elektrycznej o wartości 54tys. zł i jednocześnie zawarła transakcję kupna energii elektrycznej na wartość 55 tys. zł.

Ponieważ powyższe transakcje zostały zawarte na rynku spotowym, więc ich rozliczenie z agentem nastąpiło na bieżąco, natomiast wartość sprzedanej i zakupionej energii ujęta została w ewidencji w szyku rozwartym w przychodach i kosztach finansowych.

Dodatkowe koszty działalności energetycznej jak opłaty i prowizje oraz usługi związane z bilansowaniem energii poniesione na rzecz agenta, ujęte zostały w wyniku finansowym w momencie poniesienia i zaewidencjonowane w kosztach finansowych Grupy. Ich wartość wyniosła łącznie w 2017 roku 10 tys. zł.

Jednostka dominująca ponosi również koszty ogólne (wspólne), które nie są bezpośrednio związane ze sprzedażą energii ani działalnością produkcyjną. Z uwagi na znikomy udział przychodów i kosztów związanych ze sprzedażą energii w ogólnej sumie przychodów i kosztów osiągniętych przez Grupę koszty ogólne w jednostce dominującej w całości alokowane są do działalności produkcyjnej.

Wynik na działalności energetycznej (obrocie energią elektryczną) zrealizowany w 2017 roku przez Grupę stanowi różnicę pomiędzy zrealizowanymi przychodami z tyt. transakcji sprzedaży energii elektrycznej i kosztami z tyt. zakupu energii elektrycznej, z uwzględnieniem opłat i prowizji z nimi związanych. Wynik ten za 2017 rok jest stratą i wyniósł łącznie (-11) tys. zł.

Ujawnienia przychodów, kosztów, zysków lub strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

01.01.2016 - 31.12.2016	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (wyznaczone przy początkowym ujęciu)	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki udzielone i należności własne	Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej	Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu przez wynik finansowy	Razem wycena instrumentów finansowych
Przychody z tytułu wyceny wg zamortyzowanego kosztu				4		280	284
Koszty z tytułu wyceny wg zamortyzowanego kosztu						80	80
Przychody z tytułu odsetek				231	114		345
Koszty z tytułu odsetek						2 658	2 658
Utworzenie odpisów aktualizujących				465			465
Rozwiązanie odpisów aktualizujących				517			517
Odwrocenie wyceny wg zamortyzowanego kosztu				-2		-284	-286
Zyski z tytułu różnic kursowych				2 191		159	2 350
Straty z tytułu różnic kursowych					404		404
Straty z tytułu wyceny transakcji IRS					2 069		2 069
Straty z tytułu wyceny transakcji IRS odwrócenie wyceny					-1 992		-1 992
Zyski/straty ze zbycia instrumentów finansowych							0
Zyski/straty ze zbycia spółki zależnej							0
Koszty z tytułu realizacji instrumentów pochodnych							
Pozostałe zmiany - odwrócenie dyskonta							0
Razem zysk/strata	0	0	0	2 476	-367	-2 583	-474

01.01.2017 - 31.12.2017	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (wyznaczone przy początkowym ujęciu)	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki udzielone i należności własne	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanego kosztu przez wynik finansowy	Razem wycena instrumentów finansowych
Przychody z tytułu wyceny wg zamortyzowanego kosztu						60	60
Koszty z tytułu wyceny wg zamortyzowanego kosztu				33		100	133
Przychody z tytułu odsetek				227	60		287
Koszty z tytułu odsetek					102	2 158	2 260
Utworzenie odpisów aktualizujących			5 453	1 061			6 514
Rozwiązanie odpisów aktualizujących				314			314
Odwrócenie wyceny wg zamortyzowanego kosztu				-4		-183	-187
Zyski z tytułu różnic kursowych				0	3 119	1 045	4 164
Straty z tytułu różnic kursowych				3 559	0		3 559
Straty z tytułu wyceny transakcji IRS					1 427		1 427
Straty z tytułu wyceny transakcji IRS odwrócenie wyceny					-1 327		-1 327
Pozostałe zmiany - odwrócenie dyskonta							0
Razem zysk/strata	0	0	-5 453	-4 116	2 977	-1 336	-7 928

Nota 6. PODATEK DOCHODOWY I ODROZONY PODATEK DOCHODOWY

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów nie podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. Obecne przepisy nie zakładają zróżnicowania stawek podatkowych dla przyszłych okresów.

W zakresie podatku dochodowego, Spółki podlegają przepisom ogólnym w tym zakresie. Rok podatkowy jak i bilansowy pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

Główne składniki obciążenia podatkowego za lata zakończone 31 grudnia 2016 i 2017 roku przedstawiają się następująco:

Podatek dochodowy wykazany w RZIS	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2017 - 31.12.2017
Bieżący podatek dochodowy	25	1 426
Dotyczący roku obrotowego	25	1 426
Korekty dotyczące lat ubiegłych	0	0
Odroczony podatek dochodowy	4 654	2 019
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	4 654	2 019
Związany z obniżeniem stawek podatku dochodowego		
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	4 679	3 445

Wykazany w skonsolidowanym rachunku zysków i strat podatek odroczony stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresów sprawozdawczych.

Podatek dochodowy wykazany w kapitale własnym	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2017 - 31.12.2017
Bieżący podatek dochodowy	0	0
Efekt podatkowy kosztów podniesienia kapitału akcyjnego		
Odroczony podatek dochodowy	-101	-64
Podatek od nadwyżki z przeszacowania środków trwałych		
Podatek od niezrealizowanego zysku/(straty) z tytułu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		
Podatek dochodowy netto od dostępnych do sprzedaży akt. finans. sprzedanych w ciągu roku obrotowego		
Podatek dochodowy od zysków (strat) aktuarialnych	-101	-64
Korzyść podatkowa / (obciążenie podatkowe) wykazane w pozostałych dochodach całkowitych	-101	-64

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku przed opodatkowaniem (brutto) liczonego według ustawowej stawki podatkowej w wys. 19%, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej w spółkach Grupy za 12 miesięcy roku 2016 i 12 miesięcy 2017 roku przedstawia się następująco:

Uzgodnienie efektywnej stawki podatku w RZiS ze stawką podatkową	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2017 - 31.12.2017
Zysk/Strata (brutto) przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	17 582	14 702
Korekty konsolidacyjne	595	140
Zysk przed opodatkowaniem (skonsolidowany)	18 177	14 842
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	3 341	2 793
Skutki podatkowe operacji wewnątrzgrupowych w zakresie rzeczowych aktywów trwałych*	43 171	692
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów (różnice trwałe)	23 726	4 833
Ujemne różnice przejściowe od których nie rozpoznano aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	234	74
Przychody nie będące podstawą do opodatkowania	-60 220	-1 376
Pozostałe różnice	134	-791
Podstawa naliczenia podatku dochodowego bieżącego i odroczonego	24 627	18 134
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	4 679	3 445

*Skutki w odroczonym podatku dochodowym zostały opisane w punkcie VII. KOREKTY BŁĘDÓW I PRZEKSZTAŁCENIE DANYCH OKRESÓW POPRZEDNICH

Bieżący podatek dochodowy	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2017 - 31.12.2017
Zysk przed opodatkowaniem	17 582	14 702
Korekty konsolidacyjne	595	140
Zysk przed opodatkowaniem (skonsolidowany)	18 177	14 842
Przychody lat ubiegłych zwiększające podstawę do opodatkowania	1 868	1 640
Przychody zwiększające podstawę opodatku. (ujęte w ewidencji pozabilansowej)	944	905
Przychody wyłączone z opodatkowania	69 481	4 616
Koszty lat ubiegłych zmniejszające podstawę opodatkowania	10 739	8 925
Koszty uzyskania przychodów (ujęte w ewidencji pozabilansowej)	1 419	1 681
Koszty niebędące kosztami uzyskania przychodów	26 747	26 787
Dochód do opodatkowania	-34 498	28 812
Przychody wolne od podatku (dotacje)	1 924	2 040
Odliczenia od dochodu - darowizna, strata	8	19 271
Podstawa opodatkowania	-36 430	7 501
Podatek dochodowy przy zastosowaniu stawki 19%	0	1 425
Efektywna stawka podatku (udział podatku dochodowego w zysku przed opodatkowaniem)	0%	10%

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności Spółek podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe spółek wchodzących w skład Grupy mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. Ryzyko związane z ewentualnymi różnicami w podejściu organów i spółek co do zastosowania niejednoznacznie i niespójnie brzmiących regulacji podatkowych w odniesieniu do kwalifikacji przychodów i kosztów uzyskania przychodów, jest więc nieodłącznym elementem działalności gospodarczej, który może wywierać wpływ na wyniki spółek w kolejnych latach.

Odroczonego podatek dochodowy

W związku z przejściowymi różnicami pomiędzy podstawą opodatkowania a zyskiem (stratą) wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, tworzony jest podatek odroczony.

Analizę aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego, zawartych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy za lata zakończone 31 grudnia 2016 i 31 grudnia 2017 roku wg tytułów, zawierają tabelę poniżej:

Tabela nr 1. Analiza aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Wyszczególnienie	31.12.2016		31.12.2017	
	Podstawa	Aktywa z tytułu odroczonego podatku	Podstawa	Aktywa z tytułu odroczonego podatku
Odpis aktualizujący należności	1 396	265	2 739	520
Odpis aktualizujący akcje, udziały	77	14	5 529	1 051
Odpis aktualizujący zapasy	1 064	202	1 017	193
Rezerwa na odprawy emerytalno-rentowe (rozl.z WF)	1 208	230	1 070	203
Straty aktuarialne - rozl. z kapitałem	846	161	1 041	198
Rezerwa na gwarancyjne	872	166	1 385	263
Rezerwa na urlopy	748	143	939	178
Rezerwa na prowizje od sprz. wyrobów	1 033	196	1 127	214
Rezerwa na usługi transportowe	513	97	767	146
Rezerwa na premie i nagrody	2 365	449	3 661	696
Rez. na koszty zużycia energii i gazu			860	163
Rez. na zobowiązania celno-podatkowe			147	28
Pozostałe rezerwy na koszty usług obcych i opłaty	1 964	373	491	95
Niezapłacone prowizje i odsetki	20	4	15	3
Składki ZUS niezapłacone	715	136	860	163
Niewypłacone wynagrodzenia	54	10	68	13
Wycena kredytów w zamortyzowanym koszcie	80	15	133	25
Koszty dotyczące wyceny robót w toku			18	3
Ujemne różnice kursowe z wycen bilansowych (niezrealizowane)	3 081	585	1 786	339
Aktywa na powstałą stratę podatkową	36 323	6 902	19 265	3 660
Razem	52 359	9 948	42 918	8 156

*Przyczyna powstania straty podatkowej w jednostce dominującej za 2016 rok została szczegółowo objaśniona w punkcie VI zawartym w „INFORMACJI DODATKOWEJ DO ROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ ZM „ROPCZYCE” S.A. ZA OKRES OD 01.01.2016 R. DO 31.12.2016 R.”

Strata podatkowa jednostki dominującej pozostała do rozliczenia na dzień 31.12.2017 roku w wys. 19 265 tys. zł, na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego została w pełni wykorzystana.

Tabela nr 2. Analiza rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Wyszczególnienie	31.12.2016		31.12.2017	
	Podstawa	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku	Podstawa	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku
Dodatnie różnice kursowe	1 376	261	1 217	231
Dodatnia wycena kredytów w zamortyzowanym koszcie	168	32	19	4
Dodatnia wycena obligacji w zamortyzowanym koszcie	112	21		
Dodatnia wycena pożyczki w zamortyzowanym koszcie	5	1		0
Nieotrzymane odsetki od pożyczek				0
Różnica w wartości podatkowej i rachunkowej środków trwałych (wg jednostkowych sprawozdań finansowych)	121 543	23 093	122 119	23 203
Nieotrzymane odsetki od należności				0
Wycena nieruchomości inwestycyjnych w wartości godziwej				0
Przychód z tytułu wyceny robót w toku			28	5
Przyspieszona amortyzacja podatkowa	10	2	0	0
Różnica w wartości podatkowej i rachunkowej nieruchomości w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym*	59 399	11 286	58 799	11 172
Różnica w wartości podatkowej i rachunkowej pozostałych środków trwałych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym*	-16 361	-3 109	-15 068	-2 863
Razem	166 252	31 587	167 114	31 752

*Rozpoznanie rezerwy na odroczonego podatku dochodowy zostało opisane w punkcie VII. KOREKTY BŁĘDÓW I PRZEKSZTAŁCENIE DANYCH OKRESÓW POPRZEDNICH

Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	9 948	8 156
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność kontynuowana	31 587	31 752
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność zaniechana		
Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	-21 639	-23 596

Nota 7. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31.12.2016 roku i 31.12.2017 roku Grupa nie zaniechała żadnej z prowadzonych rodzajów działalności.

Nota 8. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe - gdyby takie wystąpiły).

Wyliczenie zysku na jedną akcję - założenia	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2017 - 31.12.2017
Zysk netto z działalności kontynuowanej	13 498	11 397
Strata na działalności zaniechanej		
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	13 498	11 397
Efekt rozwodnienia:	0	0
- odsetki od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe	0	0
- odsetki od obligacji zamiennych na akcje		
Zysk wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję	13 498	11 397

Liczba wyemitowanych akcji	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2017 - 31.12.2017
Średnia ważona liczba akcji wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku na jedną akcję w szt.	4 745 619	6 987 488
Efekt rozwodnienia liczby akcji zwykłych	0	0
- opcje na akcje		
- obligacje zamienne na akcje		
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku na jedną akcję w szt.	4 745 619	6 987 488

Nota 9. DYWIDENDY ZAPROPONOWANE LUB UCHWALONE DO DNIA ZATWIERDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

JEDNOSTKA DOMINUJĄCA

Uchwałą Nr 7 z dnia 12.04.2017 r. ZWZ Jednostki dominującej dokonało podziału zysku netto za 2016 r. w kwocie 13 451 tys. zł w następujący sposób:

- kwota 6 987 tys. zł została przeznaczona na wypłatę dywidendy,
- kwota 6 364 tys. zł została przeznaczona na kapitał zapasowy,
- kwota 100 tys. zł została przeznaczona na zasilenie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych

Informację o kwocie dywidendy przypadającej na jedną akcję oraz o dacie i kwocie wypłaty zawiera tabela poniżej:

Rok obrotowy zakończony:	Dywidenda z akcji zwykłych			Zaliczka na dywidendę		
	Data wypłaty	Wielkość	Wartość PLN na 1 akcję	Data wypłaty	Wielkość	Wartość na 1 akcje
31.12.2016	25.04.2017	6 987	1			
31.12.2017	-	-	-			

Zarząd jednostki dominującej, mając na względzie interes akcjonariuszy, a także potrzeby rozwojowe, zamierza w dłuższej perspektywie rekomendować Walnemu Zgromadzeniu wypłatę dywidendy na poziomie do 60% zysku netto jednostki dominującej za dany rok obrotowy.

Ostateczną decyzję o wypłacie dywidendy w poszczególnych spółkach Grupy zawsze podejmuje Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy/Udziałowców.

JEDNOSTKI ZALEŻNE

W okresie sprawozdawczym w spółkach zależnych nie były wypłacane dywidendy.

Nota 10. UJAWNIEŃ ELEMENTÓW POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH

Zmiany w zakresie elementów pozostałych dochodów całkowitych zostały ujawnione w sprawozdaniu z dochodów całkowitych stanowiącym integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Nota 11. EFEKT PODATKOWY POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH

	01.01.2016 - 31.12.2016			01.01.2017 - 31.12.2017		
	Kwota przed opodatkowaniem	Podatek	Kwota po opodatkowaniu	Kwota przed opodatkowaniem	Podatek	Kwota po opodatkowaniu
Zmiany w nadwyżce z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych	0		0	0		0
Zyski (straty) z tytułu przeszacowania składników aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży			0			0
Efektywna część zmian wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przepływy środków pieniężnych:			0			0
Zyski (straty) aktuarialne z programów określonych świadczeń:	-396	-76	-320	-338	-64	-274
Różnice z przeliczenia jednostek podporządkowanych			0			0
Suma dochodów całkowitych	-396	-76	-320	-338	-64	-274

Nota 12. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Struktura własnościowa rzeczowych aktywów trwałych (wg wartości netto)

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Własne	194 381	188 945
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	834	1 607
Razem	195 215	190 552

Wartości ustanowionych zabezpieczeń na rzeczowych aktywach trwałych, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom lub stanowi zabezpieczenie zobowiązań Grupy, przedstawia poniższa tabela:

Tytuł zobowiązania / ograniczenia w dysponowaniu	31.12.2016	31.12.2017
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek własnych-ZMR S.A	157 585	92 204
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek własnych-ZM Service	7 735	7 024
- stanowiące zabezpieczenie kredytów obcych	0	0
- użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego	834	1 607
Wartość rzeczowych aktywów trwałych podlegających ograniczeniu w dysponowaniu lub stanowiących zabezpieczenie	166 154	100 835

Kwoty zobowiązań umownych do nabycia w przyszłości rzeczowych aktywów trwałych

Tytuł zobowiązania	31.12.2016	31.12.2017
Stan zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych	1153	1511
Suma	1 153	1 511

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2016 - 31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2016	10 543	156 611	113 925	2 062	11 729	896	295 766
Zwiększenia, z tytułu:	0	374	2 578	484	239	3 532	7 207
- nabycia środków trwałych i wytworzenie środków trwałych	0	374	2 407	69	239		3 089
- zawartych umów leasingu			171	415			586
- poniesione nakłady za rok						3 532	3 532
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	914	477	24	3 690	5 105
- sprzedaży	0	0	197	468			665
- likwidacji			717	9	24		750
- inne (zaniechane nakłady na środki trwałe w budowie)						15	15
- rozliczone nakłady na OT za rok						3 675	3 675
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2016	10 543	156 985	115 589	2 069	11 944	738	297 868
Umorzenie na dzień 01.01.2016		16 778	68 314	1 598	6 219		92 909
Zwiększenia, z tytułu:	0	2 802	6 394	270	1 503	0	10 969
- amortyzacji		2 802	6 394	270	1 503		10 969
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	724	477	24	0	1 225
- likwidacji			712	9	24		745
- sprzedaży		0	12	468			480
umorzenie na dzień 31.12.2016	0	19 580	73 984	1 391	7 698	0	102 653
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2016						15	15
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	15	15
- inne (zaniechanie nakładów na środki trw. w budowie)						15	15
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2016	0	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016	10 543	137 405	41 605	678	4 246	738	195 215

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) - za okres 01.01.2017-31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2017	10 543	156 985	115 589	2 069	11 944	738	297 868
Zwiększenia, z tytułu:	0	644	3 194	1 117	340	6 549	11 844
- nabycia środków trwałych i wytworzenie środków trwałych	0	644	3 093	12	340		4 089
- zawartych umów leasingu			101	1 105			1 206
- poniesione nakłady za rok						6 549	6 549
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	411	65	72	5 379	5 927
- sprzedaży	0	0	6	65		84	155
- likwidacji			405		72		477
- rozliczone nakłady na OT za rok						5 295	5 295
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2017	10 543	157 629	118 372	3 121	12 212	1 908	303 785
Umorzenie na dzień 01.01.2017		19 580	73 984	1 391	7 698		102 653
Zwiększenia, z tytułu:	0	2 811	6 400	355	1 551	0	11 117
- amortyzacji		2 811	6 400	355	1 551		11 117
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	402	65	70	0	537
- likwidacji			402		70		472
- sprzedaży		0		65			65
umorzenie na dzień 31.12.2017	0	22 391	79 982	1 681	9 179	0	113 233
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2017	0	0	0	0	0	0	0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2017	0	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017	10 543	135 238	38 390	1 440	3 033	1 908	190 552

Środki trwałe w budowie

01.01.2016	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Rozliczenie nakładów				Zbycie	31.12.2016
		Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe		
881	3 532	374	2 578	484	239	0	738

01.01.2017	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Rozliczenie nakładów				Zbycie	31.12.2017
		Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe		
738	6 549	644	3 194	1 117	340	84	1 908

W 2017 roku Grupa poniosła znaczne nakłady na zakup i modernizację środków trwałych. Do najważniejszych inwestycji zrealizowanych w ww. okresie należą:

- Modernizacja prasy hydraulicznej nr 7,
- Modernizacja pieca tunelowego nr 2,
- Modernizacja mieszarki na linii nr 5
- Modernizacja szlifierko-frezarki
- Modernizacja form do pras hydraulicznych
- Termomodernizacja budynku laboratorium
- Zakup tokarki TPK 90x5000
- Zakup narzucarki do kadzi pośredniej NZ-2-DUO
- Zakup wycinarki plazmowej CNC Spark 2
- Zakup młyna wibracyjno-dyskowego
- Zakup szlifierki do płaszczyzn ELB SWBE 015 NC K
- Zakup 2 transformatorów 800kVA

Wartość i powierzchnia gruntów użytkowanych wieczysto

Lokalizacja	Powierzchnia działki (m ²) na 31.12.2016	Wartość na 31.12.2016	Powierzchnia działki (m ²) na 31.12.2017	Wartość na 31.12.2017
Ropczyce ul. Przemysłowa 1	351 604	8 710	351 604	8 710
Chrzanów ul. Kolonia Stella 30	61 449	1 831	61 449	1 831
OGÓŁEM	413 053	10 541	413 053	10 541

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły koszty finansowania zewnętrznego, które można byłoby w sposób bezpośredni przyporządkować do dostosowywanych składników rzeczowych aktywów trwałych (zgodnie z MSR 23).

Leasingowane środki trwałe

Środki trwałe	31.12.2016			31.12.2017		
	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto
Nieruchomości			0			0
Maszyny i urządzenia	377	164	213	337	132	205
Środki transportu	1019	398	621	1950	548	1402
Pozostałe środki trwałe			0			0
Razem	1396	562	834	2287	680	1607

Wartość bilansowa w Grupie, maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2017 roku na mocy umów leasingu finansowego wynosi 1 607 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku 834 tys. zł). Aktywa użytkowane w Grupie na mocy umów leasingowych stanowią wg zapisów zawartych w umowach własność leasingodawcy do czasu ich wykupu przez leasingobiorcę.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w okresie 01.01.2016-31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość odpisów aktualizujących na dzień 01.01.2016						15	15
Rozwiązanie odpisu z tytułu utraty wartości (zaniechanie nakładów na środki trw. w budowie)						-15	-15
Wartość odpisów aktualizujących na dzień 31.12.2016	0	0	0	0	0	0	0

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w okresie 01.01.2017-31.12.2017 r.

Nie wystąpiły

Nota 12a. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Zmiany nieruchomości inwestycyjnych (wg grup rodzajowych) - za okres 01.01.2017-31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Własne	37 492	37 492
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	0	0
Razem	37 492	37 492

Pozostałe aktywa długoterminowe - ograniczenie w dysponowaniu

Tytuł zobowiązania / ograniczenia w dysponowaniu	31.12.2016	31.12.2017
- stanowiące zabezpieczenie kredytów	30 000	30 000
- stanowiące zabezpieczenie innych zobowiązań	0	0
- użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego	0	0
Wartość rzeczowych aktywów trwałych podlegających ograniczeniu w dysponowaniu lub stanowiących zabezpieczenie	30 000	30 000

Zmiany nieruchomości inwestycyjnych (wg grup rodzajowych) - za okres 01.01.2016-31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2016	11 483	26 009	37 492
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0
- nabycia nieruchomości inwestycyjnych	0	0	0
- poniesione nakłady za rok	0	0	0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0
- sprzedaży	0	0	0
- likwidacji (inne)	0	0	0
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2016	11 483	26 009	37 492
Umorzenie na dzień 01.01.2016	0	0	0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0
Umorzenie na dzień 31.12.2016	0	0	0
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2016	0	0	0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2016	0	0	0
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016	11 483	26 009	37 492

Zmiany nieruchomości inwestycyjnych (wg grup rodzajowych) - za okres 01.01.2017-31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2017	11 483	26 009	37 492
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0
- nabycia nieruchomości inwestycyjnych	0	0	0
- poniesione nakłady za rok	0	0	0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0
- sprzedaży	0	0	0
- likwidacji (inne)	0	0	0
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2017	11 483	26 009	37 492
Umorzenie na dzień 01.01.2017	0	0	0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0
Umorzenie na dzień 31.12.2017	0	0	0
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2017	0	0	0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2017	0	0	0
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017	11 483	26 009	37 492

Wartość i powierzchnia gruntów użytkowanych wieczysto

Lokalizacja	Powierzchnia działki (m ²) na 31.12.2016	* Wartość na 31.12.2016	Powierzchnia działki (m ²) na 31.12.2017	Wartość na 31.12.2017
Żmigród	77 138	2 647	77 138	2 647
Gliwice	32 196	8 836	32 196	8 836
OGÓŁEM	109 334	11 483	109 334	11 483

* W 2017 roku dokonano korekty wartości w okresie porównywalnym z uwagi na błąd liczbowy pomiędzy wartościami w lokalizacjach, jaki został popełniony przy publikacji danych na 31.12.2016 roku. Wartość gruntów ogółem nie ulega zmianie.

Grupa na dzień 31.12.2017 r. posiada nieruchomości mające charakter inwestycyjny, które położone są w Gliwicach i Żmigrodzie. Zgodnie z MSR 40 nieruchomości te zostały początkowo wycenione w cenie nabycia.

W oparciu o przyjęte zasady rachunkowości dla wyceny nieruchomości inwestycyjnych, gdzie jako metodę wyceny po początkowym ujęciu wybrany został model wyceny wg wartości godziwej, Grupa była zobowiązana wycenić w wartości godziwej wszystkie nieruchomości inwestycyjne na dzień 31.12.2017 r. Do celów wyceny powołano niezależnego rzeczoznawcę majątkowego Panią Wioletę Magdziarz – Pawełek, która posiada uznane ważne kwalifikacje, zgodnie z wytycznymi zawartymi w MSR 40.

Niezależny rzeczoznawca dokonał weryfikacji wartości godziwej wskazanych nieruchomości tj. gruntów, budynków i budowli i potwierdził, że wartość posiadanych nieruchomości inwestycyjnych ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym odpowiada ich wartości godziwej.

Nieruchomości, które posiada Grupa Kapitałowa stanowią dla Grupy źródło przychodów z tytułu najmu/dzierżawy nieruchomości. Wartość przychodów z czynszów za 2017r. i kosztów operacyjnych z nimi związanych prezentuje poniższa tabela.

Przychody z tytułu najmu/dzierżawy nieruchomości inwestycyjnych oraz bezpośrednio związane z nimi koszty operacyjne w okresie 01.01.2017-31.12.2017 r.

Lokalizacja	Przychód z najmu/dzierżawy	Bepośrednie koszty operacyjne najmu/dzierżawy	Wynik brutto z tytułu najmu/dzierżawy
Żmigród	600	477	123
Gliwice	987	678	309
OGÓŁEM	1 587	1 155	432

Grupa uzyskuje przychody z tytułu najmu / dzierżawy nieruchomości, w oparciu o umowy zawiązane z podmiotami trzecimi. Rozliczanie usług najmu / dzierżawy odbywa się w systemie miesięcznym lub dwumiesięcznym i ex ante lub ex post, w zależności od postanowień umowy z danym kontrahentem.

Na bezpośrednie koszty operacyjne składają się koszty utrzymywania nieruchomości inwestycyjnych, głównie opłaty za użytkowanie wieczyste, koszty zużycia energii elektrycznej i węgla oraz usługi obce. W odniesieniu do wszystkich posiadanych nieruchomości osiągnięto dodani wynik brutto na sprzedaży usług najmu / dzierżawy.

Nota 13. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) - za okres 01.01.2016-31.12.2016

Wyszczególnienie	Koszty prac rozwojowych ¹	Znaki towarowe ²	Patenty i licencje ²	Oprogramowanie komputerowe ²	Wartość firmy	Inne ²	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2016	6 081		323	2 730			10	9 144
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	137	0	0	127	264
- nabycia	0			137				137
- inne (poniesione w okresie sprawozdawczym)							127	127
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	184	0	0	137	321
- inne (rozliczone na OT)							137	137
- inne wyksięgowanie umorzonych w 100 %			0	184				184
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2016	6 081	0	323	2 683	0	0	0	9 087
Umorzenie na dzień 01.01.2016	1 007		226	704				1 937
Zwiększenia, z tytułu:	1 274	0	65	448	0	0	0	1 787
- amortyzacji	1 274		65	448				1 787
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	184	0	0	0	184
- inne wyksięgowanie umorzonych w 100 %			0	184				184
Umorzenie na dzień 31.12.2016	2 281	0	291	968	0	0	0	3 540
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2016	0	0	0	0	0	0	0	0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0	0
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2016	0	0	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016	3 800	0	32	1 715	0	0	0	5 547

¹ Wytworzone we własnym zakresie, ² Zakupione

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) - za okres 01.01.2017-31.12.2017

Wyszczególnienie	Koszty prac rozwojowych ¹	Znaki towarowe ²	Patenty i licencje ²	Oprogramowanie komputerowe ²	Wartość firmy	Inne ²	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2017	6 081		323	2 683			0	9 087
Zwiększenia, z tytułu:	3 544	0	0	240	0	0	3 811	7 595
- nabycia	0			240			0	240
- inne (poniesione w okresie sprawozdawczym)							267	267
- inne (rozliczenie z RMK na wartości niematerialne)	3 544						3 544	7 088
Zmniejszenia, z tytułu:	411	0	323	165	0	0	3 784	4 683
- inne (rozliczone na OT)	0	0	0	0	0	0	3 784	3 784
- inne wyksięgowanie umorzonych w 100 %	411		323	165				899
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2017	9 214	0	0	2 758	0	0	27	11 999
Umorzenie na dzień 01.01.2017	2 281		291	968				3 540
Zwiększenia, z tytułu:	1 787	0	32	381	0	0	0	2 200
- amortyzacji	1 787		32	381				2 200
Zmniejszenia, z tytułu:	411	0	323	165	0	0	0	899
- inne wyksięgowanie umorzonych w 100 %	411		323	165				899
Umorzenie na dzień 31.12.2017	3 657	0	0	1 184	0	0	0	4 841
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2017	0	0	0	0	0	0	0	0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0	0
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2017	0	0	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017	5 557	0	0	1 574	0	0	27	7 158

¹ Wytworzone we własnym zakresie, ² Zakupione

W 2017 roku Jednostka dominująca przyjęła na wartości niematerialne nakłady w kw. 3 544 tys. zł poniesione w ramach realizacji pracy rozwojowej pn. „Innowacyjne odmiany materiałów ogniotrwałych z cyrkonianem wapnia” realizowanej w latach 2013-2016 na podstawie umowy o dofinansowanie Nr INNOTECH- K2/IN2/16/181920/NCBR/13 (Program INNOTECH). Pozostałe poniesione nakłady w Grupie w kw. 267 tys. zł dotyczą licencji na oprogramowanie komputerowe.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w okresie od 01.01.2017 – 31.12.2017 r.

Nie wystąpiły

Struktura własności wartości niematerialnych (wg wartości netto):

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Własne	5 547	7 158
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu		
Razem	5 547	7 158

Wartości niematerialne, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom lub stanowiące zabezpieczenie zobowiązań.

Nie występują

Kwoty zobowiązań umownych do nabycia w przyszłości wartości niematerialnych

Tytuł zobowiązania	31.12.2016	31.12.2017
Stan zobowiązań z tytułu nabycia wartości niematerialne	0	13
Suma	0	13

Nota 14. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH

Inwestycje w jednostkach zależnych wycenianych wg ceny nabycia

Udziały w jednostkach podporządkowanych	31.12.2016	31.12.2017
jednostka zależna : Haicheng Ropczyce Refractories C. Ltd. (WFOE) - nie objęta konsolidacją	2 246	1 363
Jednostki współzależne		
jednostki stowarzyszone		

Haicheng Ropczyce Refractories Materials Co. Ltd. (WFOE) na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie prowadziła działalności gospodarczej i nie podlegała konsolidacji. Z uwagi na zmiany, jakie miały miejsce na światowych rynkach wyrobów ogniotrwałych w 2017 roku, Zarząd Spółki dominującej podjął decyzję o rozpoczęciu procesów likwidacji lub alternatywnie zbycia Spółki WFOE.

Zmiana stanu inwestycji w jednostkach zależnych

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Stan na początek okresu	2 246	2 246
Zwiększenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	0	0
- połączenia jednostek gospodarczych		
- zakupu jednostki		
- reklasyfikacja		
Zmniejszenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	0	883
- utworzenia odpisu aktualizującego wartość udziałów w spółce Haicheng Ropczyce Refractories Materials Co. Ltd (WFOE)*		883
- inne zmniejszenia		
Stan na koniec okresu	2 246	1 363

*Utworzenie odpisu aktualizującego przez jednostkę dominującą jest związane z wszczęciem procedury likwidacji Spółki WFOE i jest oparte o ekspertyzę profesjonalnego doradcy Spółki specjalizującego się w zakresie regulacji prawno-podatkowych na terytorium ChRL, która wskazuje na związane z tym procesem obciążenia podatkowe, które pomniejszą wartość aktywów możliwych do odzyskania w ramach procesu likwidacji.

Inwestycje w jednostkach zależnych na dzień 31.12.2016 r.

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość bilansowa udziałów	Procent posiadanych udziałów	Procent posiadanych głosów	Metoda konsolidacji
ZM Service Sp. z o.o. Ropczyce	2 418	0	2 418	100%	100%	pełna
ZM Nieruchomości Sp. z o.o.	60 685	0	60 685	100%	100%	pełna
Haicheng Ropczyce Refractories Materials Co.Ltd. (WFOE)	2 246	0	2 246	100%	100%	nie konsoliduje się

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	Zysk / strata netto	Zyski /straty aktuarialne	Niepodzielony zysk/niepokryta strata z lat ubiegłych	Wartość aktywów	Aktywa trwałe	Aktywa obrotowe	Wartość zobowiązań	Wartość przychodów
ZM Service Sp. z o.o. Ropczyce	3 719	2 400	1 875		-498	-58		11 791	8 370	3 421	8 072	10 761
ZM Nieruchomości Sp. z o.o.	60 814	1 005	59 634		176		-1	60 941	60 634	307	127	429
Haicheng Ropczyce Refractories Materials Co.Ltd. (WFOE)	-38	0	0	5	-43	0	0	2 965	0	2 965	0	0

Inwestycje w jednostkach zależnych na dzień 31.12.2017

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość bilansowa udziałów	Procent posiadanych udziałów	Procent posiadanych głosów	Metoda konsolidacji
ZM Service Sp. z o.o. Ropczyce	2 418	0	2 418	100%	100%	pełna
ZM Nieruchomości Sp. z o.o.	60 685	0	60 685	100%	100%	pełna
Haicheng Ropczyce Refractories Materials Co.Ltd. (WFOE)	2 246	883	1 363	100%	100%	nie konsoliduje się

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	Zysk / strata netto	Zyski /straty aktuarialne	Niepodzielony zysk/niepokryta strata z lat ubiegłych	Wartość aktywów	Aktywa trwałe	Aktywa obrotowe	Wartość zobowiązań	Wartość przychodów
ZM Service Sp. z o.o. Ropczyce	3 455	2 400	1 376		-211	-110		11 615	7 667	3 948	8 160	12 929
ZM Nieruchomości Sp. z o.o.	61 241	1 005	59 809		427			61 335	60 634	701	94	2 315
Haicheng Ropczyce Refractories Materials Co.Ltd. (WFOE)	-29	0	0		9	0	-38	2 592	0	2 592	2 621	0

**Nota 15. DŁUGOTERMINOWE I KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE,
Z WYŁĄCZENIEM UDZIAŁÓW JEDNOSTEK PODPORZĄDKOWANYCH (ZAPREZENTOWANYCH W NOCIE 14.) - z
uwzględnieniem prezentacji wg kategorii instrumentów finansowych**

Długoterminowe aktywa finansowe	31.12.2016	31.12.2017
Akcje/ Udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie	42 573	1 560
Akcje spółek notowanych na giełdzie	1	1
Pochodne instrumenty finansowe		
Udzielone pożyczki	4 759	4 203
Razem	47 333	5 764

Krótkoterminowe aktywa finansowe	31.12.2016	31.12.2017
Akcje/ Udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie		
Akcje spółek notowanych na giełdzie		
Pochodne instrumenty finansowe	218	541
Udzielone pożyczki	600	618
RAZEM	818	1 159

Pochodne instrumenty finansowe

	31.12.2016	31.12.2016
Kontrakty Forward wg wyceny godziwej banków	218	541
Razem pochodne instrumenty finansowe	218	541
- długoterminowe	0	0
- krótkoterminowe	218	541

Akcje/ Udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie

	31.12.2016	31.12.2017
Wartość wg cen nabycia, razem:	42 731	1 718
Akcje Huty Ostrowiec	25	25
Akcje Huty Jedność Siemianowice Śląskie	113	113
Akcje Minex warszawa	20	20
Akcje ZM Invest	41013	
Udziały Ropczyce-Rus	1	1
Udziały w Podkarpackim Banku Spółdzielczym	1 555	1 555
Udziały w Mosten Service Sp. z o.o.	4	4
Odpisy aktualizujące wartość, razem:	158	158
Wartość bilansowa netto, razem:	42 573	1 560

Akcje spółek notowanych na giełdzie

Typ transakcji	Liczba akcji	Kurs z dnia nabycia	Cena nabycia	Kurs z dnia wyceny bilansowej	Wartość godziwa na dzień bilansowy
Wg stanu na dzień 31.12.2016			1		1
- akcje spółki IDEON S.A.	750	1,50	1		1
Wg stanu na dzień 31.12.2017			1		1
- akcje spółki IDEON S.A.	750	1,50	1		1

Udzielone pożyczki

	31.12.2016	31.12.2017
Udzielone pożyczki brutto, w tym:	5 354	5 054
- dla Zarządu i Rady Nadzorczej		
Odpis aktualizujący wartość należności z tyt. udzielonej pożyczki		200
Wycena w wartości godziwej (dodatnia)	5	
Wyceny w wartości godziwej (ujemna)		33
Suma netto udzielonych pożyczek	5 359	4 821
- długoterminowe	4 759	4 203
- krótkoterminowe	600	618

* Na dzień 31.12.2017 roku jednostka dominująca (dalej: ZMR SA) utworzyła odpis aktualizujący wartość udzielonej pożyczki na rzecz spółki Mostostal Energomontaż Gliwice S.A. (dalej: MEG) do wysokości kwoty rat pożyczki, które podlegały zapłacie do 31.12.2017 roku, a które do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego nie zostały jeszcze uregulowane.

Jednocześnie ZMR SA w sposób ciągły monitoruje sytuację finansową dłużnika, nie tylko na podstawie jego sprawozdawczości finansowej oraz dodatkowych informacji i wyjaśnień udzielanych przez Zarząd Spółki MEG, ale również aktywnie prowadzi własne działania o charakterze biznesowym w celu zabezpieczenia spłaty wierzytelności. Efektem tych działań jest zainicjowanie wielostronnej współpracy pomiędzy MEG i innymi partnerami Spółki, która powinna umożliwić w krótkim czasie poszerzenie profilu działalności Spółki MEG i zwiększyć poziom wykorzystania jej potencjału produkcyjnego w sytuacji w której koniunktura gospodarcza w branży jest sprzyjająca. Przejęcie odpowiedzialności za zarządzanie operacyjne MEG przez partnerów ZMR SA, gwarantowałoby nie tylko terminową spłatę wierzytelności, ale stworzyłoby dogodne warunki do szerszej współpracy w obszarze szeroko rozumianych usług dedykowanych konsumentom wyrobów ogniotrwałych w branżach obsługiwanych przez ZMR SA.

W oparciu o powyższe Zarząd jednostki dominującej stoi na stanowisku, iż zarówno na dzień bilansowy jak i na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły przesłanki, które skutkowałyby koniecznością utworzenia odpisu aktualizującego wartość aktywów zaangażowanych w MEG do kwoty odpowiadającej 100 % wartości niespłaconej pożyczki.

Pożyczkobiorca	Kwota pożyczki pozostała do spłaty	Wartość bilansowa	Termin spłaty	Zabezpieczenia
Wg stanu na dzień 31.12.2016				
Umowa z dnia 03.11.2014	5 354	5 359	30.11.2025	weksel własny in blanco
Wg stanu na dzień 31.12.2017				
Umowa z dnia 03.11.2014	5 054	4 821	30.11.2025	weksel własny in blanco

Oprocentowanie udzielonej pożyczki w 2016 zostało ustalone w oparciu o WIBOR 6M plus 1,5% marży. W dniu 31.05.2017 r. został podpisany aneks do umowy pożyczki zmieniający oprocentowanie na WIBOR 3M plus 1% marży.

Zmiana stanu instrumentów finansowych

01.01.2016-31.12.2016	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki udzielone i należności własne
Stan na początek okresu	165		1 561	74 931
Zwiększenia	218	0	41 013	1 776
Wycena godziwa odniesiona w RZIS	218			5
Objęcie akcji w zamian za aport			41 013	
Zmiana stanu bilansowej wartości netto należności				1 771
Zmniejszenia	165	0	0	617
Spłata pożyczek udzielonych				615
Odwrocenie wyceny godziwej odniesionej w RZIS	165			2
Stan na koniec okresu	218	0	42 574	76 090

01.01.2017-31.12.2017	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki udzielone i należności własne
Stan na początek okresu	218		42 574	76 090
Zwiększenia	541	0	0	1 462
Wycena godziwa odniesiona w RZIS	541			
Zmiana stanu bilansowej wartości netto należności				1 462
Zmniejszenia	218	0	41 014	538
Spłata pożyczek udzielonych				300
Utworzenie odpisu aktualizującego			4 571	200
Zmiana prezentacji aktywów finansowych - przeniesienie wartości aktywów finansowych (akcji ZM Invest S.A) z długoterm. aktywów finans. do aktywów dostępnych do sprzedaży w wyniku podpisania umowy sprzedaży akcji			36 443	
Odwrocenie wyceny godziwej odniesionej w RZIS	218			5
Wycena godziwa odniesiona w RZIS				33
Stan na koniec okresu	541	0	1 560	77 014

Nota 16. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

Należności długoterminowe	31.12.2016	31.12.2017
Należności długoterminowe, w tym:		
- należność z tyt. cesji wierzytelności z HD Minerals	1 446	0
Razem należności długoterminowe brutto	1 446	0
Odpis aktualizujący z tyt. wyceny w wartości godziwej	931	0
Razem należności długoterminowe netto	515	0

Należności wykazane na dzień 31.12.2016 r. jako długoterminowe, w 2017 roku zostały przeklasyfikowane do należności krótkoterminowych z uwagi na termin ich wymagalności, który przypada w terminie do 12 miesięcy po 31.12.2017 roku.

Nota 17. ZAPASY

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej.

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Materiały na potrzeby produkcji	17 180	29 822
Pozostałe materiały		
Półprodukty i produkcja w toku	16 463	20 090
Produkty gotowe	21 044	27 267
Towary	770	1 614
Zapasy brutto	55 457	78 793
Odpis aktualizujący wartość zapasów	696	619
Zapasy netto w tym:	54 761	78 174
- wartość bilansowa zapasów wykazana w wartości godziwej	54 761	78 174
- wartość zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	13 390	6 390

Wartości ustanowionych zabezpieczeń na zapasach - do których tytuł prawny podlega ograniczeniom/ lub stanowi zabezpieczenie zobowiązań Grupy

Tytuł zobowiązania / ograniczenia w dysponowaniu	31.12.2016	31.12.2017
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek ZMR S.A.	13 000	6 000
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek ZM Service Sp. z o.o.	390	390
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek ZM Nieruchomości		
- stanowiące zabezpieczenie innych zobowiązań		
Razem zapasy będące zabezpieczeniem zobowiązań	13 390	6 390

Analiza wiekowa zapasów w okresie 01.01.2017 - 31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	Okres zalegania w dniach				Razem
	0-90	91-180	181-360	>360	
Materiały (brutto)	25 583	2 499	594	1 146	29 822
Materiały (odpisy)				17	17
Materiały netto	25 583	2 499	594	1 129	29 805
Półprodukty i produkcja w toku (brutto)	18 946	297	335	512	20 090
Półprodukty i produkcja w toku (odpisy)				216	216
Półprodukty i produkcja w toku (netto)	18 946	297	335	296	19 874
Produkty gotowe (brutto)	22 316	1 758	2 014	1 179	27 267
Produkty gotowe (odpisy)				355	355
Produkty gotowe (netto)	22 317	1 758	2 014	824	26 912
Towary (brutto)	1 448	49	74	43	1 614
Towary (odpisy)				31	31
Towary (netto)	1 448	49	74	12	1 583

Zmiany stanu odpisów aktualizujących zapasy

Wyszczególnienie	Odpisy aktualizujące materiały	Odpisy aktualizujące półprodukty i produkcję w toku	Odpisy aktualizujące produkty gotowe	Odpisy aktualizujące towary	Razem odpisy aktualizujące zapasy
Stan na dzień 01.01.2016 roku	17	188	401	4	610
Zwiększenia w tym:	50	152	465	12	679
- utworzenie odpisów aktualizujących w korespondencji z pozostałymi kosztami operacyjnymi	50	152	465	12	679
- przemieszczenia					0
Zmniejszenia w tym:	0	188	401	4	593
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w korespondencji z pozostałymi przychodami operacyjnymi	0	188	401	4	593
- wykorzystanie odpisów					0
- przemieszczenia					0
Stan na dzień 31.12.2016 roku	67	152	465	12	696
Stan na dzień 01.01.2017 roku	67	152	465	12	696
Zwiększenia w tym:	0	216	355	31	602
- utworzenie odpisów aktualizujących w korespondencji z pozostałymi kosztami operacyjnymi	0	216	355	31	602
- przemieszczenia					0
Zmniejszenia w tym:	50	152	465	12	679
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w korespondencji z pozostałymi przychodami operacyjnymi	50	152	465	12	679
- wykorzystanie odpisów					0
- przemieszczenia					0
Stan na dzień 31.12.2017 roku	17	216	355	31	619

Grupa dokonuje oceny przydatności zapasów w sposób regularny – w okresach miesięcznych. Odpis aktualizujący wartość zapasów, dokonuje się poprzez doprowadzenie wartości tych zapasów do ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy, zapewniający ich upłynnienie po obniżonej wartości. Odwrócenie odpisu następuje w okresie, w którym te zapasy sprzedano, zużyto jako przetworzony surowiec w procesie produkcji lub w przypadku braku wymienionych wcześniej możliwości ześlomowano, z uwagi na nieprzydatność technologiczną lub zmianę potrzeb klientów.

NOTA 17 a. UMOWY O USŁUGI BUDOWLANE

Umowy o usługę budowlaną za okres od - 01.01.2016 - 31.12.2016 roku

Na 31.12.2016 r. nie wystąpiły zlecenia niezakończone niefakturowane, w związku z tym nie dokonywano wyceny zleceń w toku realizacji.

Umowy na usługę długoterminową za okres od - 01.01.2017 - 31.12.2017 roku

Wyszczególnienie umów	Kwota przychodów z umowy początkowo ustalona w umowie	Zmiany	łącznie kwota przychodów z umowy	Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	Koszty pozostające do realizacji umowy	Szacunkowe łączne koszty umowy	Szacunkowe zyski	Stan zaawansowania na dzień bilansowy	Kwota otrzymanych zaliczek
Elementy formy na wyrób:22/	29	0	29	18	6	24	5	75%	0
RAZEM	29	0	29	18	6	24	5	75 %	

Nota 18. NALEŻNOŚCI HANDLOWE

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Należności handlowe	66 277	66 353
- od jednostek powiązanych	15 305	12 633
- od pozostałych jednostek	50 972	53 720
Odpisy aktualizujące	640	948
Należności handlowe brutto	66 917	67 301

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności od 45 do 90 dni. Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym odbiorcom. Dzięki temu, w ocenie kierownictwa jednostek wchodzących w skład Grupy nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym, utworzonym na należności handlowe o podwyższonym stopniu ryzyka ich nieściągalności.

Na 31 grudnia 2017 roku zmiany odpisu aktualizującego należności handlowe były następujące:

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności handlowych:

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Jednostki powiązane		
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na początek okresu	1	0
Zwiększenia, w tym:	0	10
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne		10
Zmniejszenia w tym:	1	0
- wykorzystanie odpisów aktualizujących		
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	1	0
- zakończenie postępowań		
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych od jednostek powiązanych na koniec okresu	0	10
Jednostki pozostałe		
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na początek okresu	2 525	640
Zwiększenia, w tym:	449	720
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	449	720
Zmniejszenia w tym:	2 334	422
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	1 835	123
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	499	299
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych od jednostek pozostałych na koniec okresu	640	938
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych ogółem na koniec okresu	640	948

Należności handlowe dochodzone przez Grupę w drodze postępowań upadłościowych i egzekucyjnych na dzień 31.12.2017 r. pozostają bez zmian w stosunku do roku poprzedniego i wynoszą łącznie 43 tys. zł. Należności te w momencie, kiedy powstaje ryzyko nieściągalności zostają w 100% objęte odpisem aktualizującym

Nota 18a. NALEŻNOŚCI HANDLOWE - struktura przeterminowania

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowane,				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31.12.2016	66 277	58 601	5 274	729	1 454	63	156
Wobec jednostek powiązanych netto	15 305	15 305	0	0	0	0	0
odpisy aktualizujące	0	0	0	0	0	0	0
Wobec jednostek pozostałych netto	50 972	43 296	5 274	729	1 454	63	156
odpisy aktualizujące	640	26	0	3	25	199	387
31.12.2017	66 353	59 638	4 325	1 239	698	453	0
Wobec jednostek powiązanych netto	12 633	12 403	230	0	0	0	0
odpisy aktualizujące	10	10					
Wobec jednostek pozostałych netto	53 720	47 235	4 095	1 239	698	453	0
odpisy aktualizujące	938	33	0	9	2	435	459

Nota 19. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Pozostałe należności, w tym:	4 298	23 975
- z tytułu podatków, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych		
	203	120
- zaliczki na dostawy	156	18 015
- z tytułu rozliczenia dotacji	0	0
- z tytułu zbycia aktywów finansowych (udziałów w XR Ropczyce)	1 060	120
- z tytułu zbycia aktywów finansowych ZMR Nieruchomości na rzecz osoby fizycznej		
	6	0
- z tytułu cesji wierzytelności z HD Minerals	1 237	43
- z tytułu wpłaconej zaliczki do ZM INVEST		5 000
z tyt. zrealizowanych dostaw (niefakturowane)	1 593	0
- inne	43	677
Odpisy aktualizujące		1 986
Pozostałe należności brutto	4 298	25 961

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Pozostałe należności, w tym:	4 298	23 975
od jednostek powiązanych		5 000
od pozostałych jednostek	4 298	18 975
Odpisy aktualizujące		1 986
Pozostałe należności brutto	4 298	25 961

Nie wystąpiły pozostałe należności skierowane na drogę postępowania sądowego.

Nota 19a. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI - struktura przeterminowania

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowane,				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31.12.2016	4 298	3 591	0	0	0	707	0
Wobec jednostek powiązanych netto	0	0	0	0	0	0	0
odpisy aktualizujące	0	0	0	0	0	0	0
Wobec jednostek pozostałych netto	4 298	3 591	0	0	0	707	0
odpisy aktualizujące	0		0	0	0	0	0
31.12.2017	23 975	23 855	0	0	0	0	120
Wobec jednostek powiązanych netto	5 000	5 000	0	0	0	0	0
odpisy aktualizujące	0	0	0	0	0	0	0
Wobec jednostek pozostałych netto	18 975	18 855	0	0	0	0	120
odpisy aktualizujące	1 986	1 162	769	0	0	0	55

Nota 20. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
- ubezpieczenia majątkowe	98	109
- ubezpieczenia OC ogólne, pracodawcy, za produkt	115	121
- ubezpieczenia samochodów-OC, AC, NNW	32	48
- ubezpieczenie utraty zysku	21	18
- prenumeraty	17	18
- szkolenia		2
- koszty reklamy	2	2
- remonty	47	254
- roczny abonament	32	31
- koszty prac rozwojowych	3 544	70
- plan połączenia Spółek ZMR+ZMS	34	34
- koszt prowizji i gwarancji rozliczany w czasie	4	14
- koszt audytu	5	
- koszty emisji akcji serii E	251	312
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe	15	41
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów:	4 217	1 074

Nota 21. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Środki pieniężne kasie i na rachunkach bankowych:	5 356	5 155
Kasa	13	4
PKO Bank Polski	4 181	40
PBS	395	1 726
ING BANK ŚLĄSKI	759	1 033
Biuro Maklerskie BZ WBK	7	7
BGK	1	2 345
Inne środki pieniężne:	169	144
Lokaty overnight	169	144
Razem	5 525	5 299

Nadwyżki środków pieniężnych w banku są oprocentowane według wynegocjowanych umowie z Bankiem stóp procentowych.

Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na okres od 1-ego dnia do 1-ego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 5 299 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 5 525 tysięcy PLN).

Nota 22. AKTYWA DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY

Aktywa finansowe przeznaczone do sprzedaży

	31.12.2016	31.12.2017
Wartość wg cen nabycia, razem:		41 013
Akcje ZM Invest		41 013
Odpisy aktualizujące wartość, razem:		4 570
Wartość bilansowa netto, razem:	0	36 443

Nota 23. KAPITAŁ ZAKŁADOWY JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Liczba akcji	7 012 634	7 012 634
Wartość nominalna akcji	2,5	2,5
Kapitał zakładowy	17 532	17 532

W dniu 3 stycznia 2018 roku jednostka dominująca zawarła z ZM Invest S.A. (dalej: ZMI) Umowę Zbycia akcji („Umowa Zbycia Akcji ZMI”) która była wynikiem spełnienia przez strony warunków określonych w Porozumieniu zawartym ze spółką ZMI w dniu 12.12.2017 roku oraz powiązanych z nim umowach przedwstępnych z dnia 12.12.2017 r.

Rozliczenie transakcji wynikającej z ww. umowy nastąpiło w dniu 4 stycznia 2018 r.

Przedmiotowa umowa jest realizacją pierwszego etapu Porozumienia, którego celem jest zakończenie konfliktu korporacyjnego oraz doprowadzenie do stanu, w którym Spółka i jej akcjonariusze nie będą akcjonariuszami ZMI.

W ramach Umowy Zbycia Akcji ZMI, jednostka dominująca dokonała sprzedaży na rzecz ZMI 2.139 akcji ZMI, stanowiących 48,11% kapitału zakładowego ZMI za cenę 17 tys. zł za jedną akcję, tj. łącznie za kwotę 36.443 tys. zł

Kapitał zakładowy – struktura

Seria/emisja rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Liczba akcji (szt.)	Wartość jednostkowa (w zł)	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji
Seria A / zwykła na okaziciela		1 368 660	2,5	3 421 650	fund. założycielski i fund. przedsiębiorstwa (akcje objęte i opłacone przez Skarb Państwa)	21-06-1996
Seria B / zwykła na okaziciela		2 737 320	2,5	6 843 300	kapitał rezerwowy	01-01-1996
Seria C / zwykła na okaziciela		500 000	2,5	1 250 000	gotówka (publiczna emisja akcji)	01-01-1997
Seria D / nieuprzywilejowane na okaziciela		460 137	2,5	1 150 343	gotówka (subskrypcja prywatna)	30-09-2016
Seria E / zwykła na okaziciela		1 946 517	2,5	4 866 293	wkład niepieniężny w postaci akcji ZM Invest S.A.	23-12-2016
RAZEM:		7 012 634	2,5	17 531 585		

Kapitał zakładowy jednostki dominującej struktura na 31.12.2017 r.

Akcjonariusz	Liczba akcji	% kapitału akcyjnego	Liczba głosów na WZ	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ	Ogólna liczba głosów w Spółce ^{a)}
ZM INVEST S.A.	2 406 586	34,32%	0 ^{b)}	0,00%	34,32%
Józef Siwiec	1 274 409	18,17%	1 274 409	27,85%	18,17%
Interminex Handelsgesellschaft m.b.H	640 385	9,13%	640 385	13,99%	9,13%
Marian Darlak	497 413	7,09%	497 413	10,87%	7,09%
ZM ROPCZYCE S.A. (akcje własne)	25 146	0,36%	0	0,00%	0,36%
Pozostali	2 168 695	30,93%	2 164 411 ^{b)}	47,29%	30,93%
Razem	7 012 634	100,00%	4 576 618	100%	100,00%

- a) - ogólna liczba głosów w Spółce oznacza – stosownie do definicji przewidzianej w Ustawie o Ofercie Publicznej – sumę głosów przypadających na wszystkie akcje Spółki (tj. jednostki dominującej). Bez znaczenia pozostaje przy tym to, czy głosy te mogą być faktycznie wykonywane, czy też istnieją jakiegokolwiek ograniczenia w zakresie ich wykonywania.
- b) - z uwagi na naruszenie obowiązków związanych ze znacznymi pakietami akcji spółek publicznych wynikających z Ustawy o Ofercie Publicznej, akcjonariusz Spółki (tj. jednostki dominującej) – ZM Invest S.A. z siedzibą w Ropczycach – utracił możliwość wykonywania prawa głosu ze wszystkich posiadanych akcji Spółki; powyższą okoliczność Zarząd Spółki ustalił w oparciu o opinię prawną sporządzoną przez uznanych ekspertów z zakresu prawa rynku kapitałowego; dodatkowo, o ocenie Spółki również jedna z osób fizycznych będąca akcjonariuszem Spółki – z analogicznych powodów – utraciła możliwość wykonywania prawa głosu ze wszystkich posiadanych akcji Spółki (akcje posiadane przez tego akcjonariusza zostały uwzględnione w rubryce „Pozostali”). W dniu 13 października 2016 roku Emitent wystąpił do Sądu Okręgowego w Warszawie, XVI Wydział Gospodarczy, z powództwem o ustalenie, że dwóch akcjonariuszy Spółki, w tym m. in. ZM Invest nie może wykonywać prawa głosu z akcji Spółki.

Zmiana stanu kapitału zakładowego jednostki dominującej

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły zmiany kapitału zakładowego

Nota 24. AKCJE WŁASNE-JEDNOSTKA DOMINUJĄCA

W okresie sprawozdawczym zmiany w zakresie wartości akcji własnych nie wystąpiły.

W dniu 3 stycznia 2018 roku, po spełnieniu warunków określonych w Porozumieniu oraz w umowach przedwstępnych z dnia 12.12.2017 r. ze spółką ZM Invest S.A. z siedzibą w Ropczycach („ZMI”), jednostka dominująca (dalej: ZMR, Spółka) zawarła min. Umowę Nabycia akcji własnych celem umorzenia. W ramach Umowy Nabycia Akcji ZMR dokonany został zakup od ZMI 2.283.528 akcji ZMR SA, stanowiących 32,56% kapitału zakładowego jednostki dominującej za cenę 22,75 zł za jedną akcję, tj. łącznie za kwotę 51.950 tys. zł.

W dniu 4 stycznia 2018 roku nastąpiło przeniesienie akcji własnych na rachunek inwestycyjny ZMR SA.

Nota 25. KAPITAŁ ZAPASOWY, Z AKTUALIZACJI WYCENY

Zmiany w zakresie kapitału zapasowego oraz kapitału z aktualizacji wyceny które miały miejsce w okresie sprawozdawczym zostały zaprezentowane w Zestawieniu zmian w skonsolidowanym kapitale własnym, stanowiącym część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej.

Nota 26. KREDYTY I POŻYCZKI

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Kredyty rachunku bieżącym	6 946	12 785
Kredyty bankowe	45 502	45 243
Factoring		4 437
Suma kredytów i faktoringu, w tym:	52 448	62 465
- długoterminowe	36 757	30 348
- krótkoterminowe	15 691	32 117

Struktura zapadalności kredytów i pożyczek

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Kredyty, pożyczki i faktoring krótkoterminowe	15 691	32 117
Kredyty, pożyczki i faktoring długoterminowe	36 757	30 348
- płatne powyżej 1 roku do 3 lat	34 362	30 006
- płatne powyżej 3 lat do 5 lat	2 395	342
- płatne powyżej 5 lat		
Kredyty i pożyczki razem	52 448	62 465

Kredyty i pożyczki, stan na 31.12.2016 r.

Nazwa banku	Rodzaj kredytu	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
PKO Bank Polski S.A.	kredyt obrotowy odnawialny (w ramach LKW)	15 450	15 299	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	15.09.2019	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka kaucyjna do kw. 6.000 + hipoteka kaucyjna do kw 31 500+ cesja praw z polisy ubezpieczeniowej + zastaw na zapasach wyrobów na kw 7 000 +zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych o wartości nie niżej niż 8 000
PKO Bank Polski S.A.	kredyt obrotowy nieodnawialny (w ramach LKW)	8 550	6 339	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	15.09.2019	j.w.
PKO Bank Polski S.A.	kredyt w rachunku bieżącym (w ramach LKW)	4 000	768	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	15.09.2019	j.w.
PKO Bank Polski S.A.	kredyt inwestycyjny	5 300	1 639	WIBOR 1M +marża wynegocjowana z bankiem	30.06.2018	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka do kw 7 950 + zastaw rejestrowy na aktywach trwałych 12 118 + zastaw na cesja praw z polisy
Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt w rachunku bieżącym	4 230	259	WIBOR 3M + marża wynegocjowana z bankiem	15.10.2017	pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem + weksel własny in blanco + hipoteka umowna do kw. 5 063 + hipoteka umowna do kw. 5 063 +cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Podkarpacki Bank Spółdzielczy	kredyt w rachunku bieżącym	5 000	22	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	17.03.2017	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka umowna do kw. 7 500 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt obrotowy	14 370	8 593	WIBOR 3M + marża wynegocjowana z bankiem	25.02.2021	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka umowna na nieruchomościach spółki ZMN do kw. 15 000 + hipoteka umowna na nieruchomościach spółki ZMN do kw. 15 000 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
ING Bank Śląski	kredyt w rachunku bieżącym (umowa wieloproduktowa)	16 000	4 664	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	12.03.2019	dwie hipoteki umowne do kwoty 11 000 + hipoteka umowna do kw. 18 760 +weksel własny in blanco + zastaw rejestrowy na aktywach trwałych do kw. 3 444 + zastaw rejestrowy na zapasach na kw. 6 000 + cesja z umowy faktoringu ING CF + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej

ING Bank Śląski	kredyt obrotowy (umowa wieloproduktowa)	1 250 EUR	0	EURIBOR/ 1M + marża wynegocjowana z bankiem	12.03.2019	j.w.
Podkarpacki Bank Spółdzielczy	kredyt rewolwingowy	700	0	WIBOR 1M + wynegocjowana marża	10.03.2017	przewłaszczenie środków trwałych wg. polisy 806 + pełnomocnictwo do rachunku bieżącego + weksel własny + cesja z polisy ubezpieczeniowej
PKO Bank Polski S.A.	kredyt wielocelowy	2 500	2 044	WIBOR 1M + wynegocjowana marża	08.05.2017	hipoteka umowna do kw. 4 250 ustanowiona na prawie własności lokalu użytkowego nr 1 + przelew wierzytelności pieniężnej ubezpieczenia + weksel własny in blanco + klauzula potrącenia środków ze wszystkich rachunków
Podkarpacki Bank Spółdzielczy	kredyt obrotowy w rachunku kredytowym	4 660	4 414	WIBOR 1M + wynegocjowana marża	28.12.2018	przewłaszczenie środków trwałych stanowiących własność kredytobiorcy w kw. 3 861 + przewłaszczenie zapasów (materiałów) o wartości nie niższej niż kw. 390 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej + weksel in blanco + pełnomocnictwo do rachunku bieżącego
ING Bank Śląski	faktoring odwrócony (umowa wieloproduktowa)	4 000	0	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	12.03.2019	w ramach istniejących zabezpieczeń
ING Bank Śląski	kredyt w rachunku (umowa wieloproduktowa)	10 000	8 407	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	12.03.2019	w ramach istniejących zabezpieczeń
ING Commercial Finance Polska S.A.	faktoring	10 000	0	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	07.03.2017	dwa weksle własne in blanco + pełnomocnictwo do rachunku + cesja z polisy KUKE
RAZEM			52 448			

Kredyty i pożyczki, stan na 31.12.2017

Nazwa banku	Rodzaj kredytu	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
Podkarpacki Bank Spółdzielczy	kredyt w rachunku bieżącym	2 000	1 651	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	16.03.2018	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka umowna do kw. 3 000 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt w rachunku bieżącym	5 000	1 611	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	19.10.2020	pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem + weksel własny in blanco + hipoteka umowna łączna do kw. 45 000 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt w rachunku kredytowym	25 000	24 605	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	19.10.2020	
Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt obrotowy	14 370	6 581	WIBOR 3M + marża wynegocjowana z bankiem	25.02.2021	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka umowna na nieruchomościach spółki ZMN do kw. 15 000 + hipoteka umowna na nieruchomościach spółki ZMN do kw. 15 000 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
ING Bank Śląski	kredyt w rachunku bieżącym (umowa wieloproduktowa)	25 000	8 585	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	12.03.2019	dwie hipoteki umowne do kwoty 11 000 + hipoteka umowna do kwoty 18 760 + zastaw rejestrowy na aktywach trwałych do kw. 3 444 + zastaw rejestrowy na zapasach na kw. 6 000 + cesja z umowy faktoringu ING CF + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
ING Bank Śląski	kredyt w rachunku bieżącym (umowa wieloproduktowa)	5 000		WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	12.03.2019	
ING Bank Śląski	kredyt obrotowy (umowa wieloproduktowa)	1 250 EUR	2 741	EURIBOR/ 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	12.03.2019	w ramach istniejących zabezpieczeń

ING Bank Śląski	kredyt w rachunku bieżącym (umowa wieloproduktowa)	10 000	6 215	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	12.03.2019	j.w.
ING Bank Śląski	faktoring odwrócony (umowa wieloproduktowa)	5 000	4 437	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	11.03.2019	j.w.
Podkarpacki Bank Spółdzielczy	kredyt obrotowy w rachunku kredytowym	4 660	4 141	WIBOR 1M + wynegocjowana marża	28.12.2018	przewłaszczenie środków trwałych stanowiących własność kredytobiorcy w kw.3 861 + przewłaszczenie zapasów (materiałów) o wartości nie niższej niż kw.390 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej + weksel in blanco + pełnomocnictwo do rachunku bieżącego
PKO Bank Polski S.A.	kredyt wielocelowy	1 000	960	WIBOR 1M + wynegocjowana marża	31.05.2018	hipoteka umowna do kw. 4 250 ustanowiona na prawie własności lokalu użytkowego nr 1 + przelew wierzytelności pieniężnej ubezpieczenia + weksel własny in blanco + klauzula potrącenia środków ze wszystkich rachunków + poręczenie na zasadach ogólnych udzielone przez ZMR S.A. do kw. 4 000
PKO Bank Polski S.A.	kredyt w rachunku bieżącym	1 000	938	WIBOR 1M + wynegocjowana marża	31.05.2018	j.w.
ING Commercial Finance Polska S.A.	faktoring	5 000	0	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	07.03.2018	dwa weksle własne in blanco + pełnomocnictwo do rachunków w ING Banku Śląskim + cesja z polisy KUKE
RAZEM			62 465			

Struktura walutowa kredytów i pożyczek

Wyszczególnienie	31.12.2016		31.12.2017	
	wartość w walucie obcej	wartość w PLN	wartość w walucie obcej	wartość w PLN
PLN		52 448		54 846
EUR			1 827	7 619
GBP				
CHF				
Kredyty i pożyczki razem	x	52 448	x	62 465

Nota 27. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE I POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 327	664
- długoterminowe	619	21
- krótkoterminowe	708	643
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	17 584	16 657
- wyemitowane obligacje	17 584	16 657
Razem	18 911	17 321

*W dniu 16 maja 2014 roku jednostka dominująca zakończyła subskrypcję niezabezpieczonych obligacji o wartości 4 mln euro. Oprocentowanie obligacji wynosi EURIBOR plus 3 pkt. proc., z terminem wykupu papierów na 15 maja 2019 roku. Celem emisji było pozyskanie środków głównie na refinansowanie oraz finansowanie inwestycji oraz dywersyfikacja źródeł finansowania. Papiery dłużne zostały objęte przez Fundusze Inwestycyjne i od 22 lipca 2014 roku są one notowane na rynku Catalyst.

Emisja dłużnych papierów wartościowych

Typ transakcji	Kwota nominalna 1 obligacji (EUR/szt.)	Ilość (szt.)	Wartość nominalna (w EUR)	Data wykupu
Obligacje serii A (na okaziciela)	100	40 000 szt.	4 000 000	15.05.2019

Pochodne instrumenty finansowe i inne zobowiązania długoterminowe - struktura zapadalności

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Pochodne instrumenty finansowe w tym:	1 327	664
- płatne powyżej 1 roku do 3 lat	619	21
- płatne powyżej 3 lat do 5 lat		
- płatne powyżej 5 lat		
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	17 584	16 657
- płatne powyżej 1 roku do 3 lat	17 584	16 657
- płatne powyżej 3 lat do 5 lat		
- płatne powyżej 5 lat		
Razem	18 911	17 321

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 327	664
- wycena transakcji typu forward		
- wycena transakcji typu IRS	1 327	664
Pozostałe zobowiązania długoterminowe, w tym:	17 696	16 684
- wyemitowane obligacje	17 696	16 684
Odpis aktualizujący z tytułu wyceny w zamortyzowanym koszcie	-112	-27
Razem zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	18 911	17 321

Typ transakcji	Data zawarcia	Czas transakcji	Waluta	Kurs wykonania /przedział/	Kwota bazowa (w tys.)	Wartość godziwa (w tys. zł)
Wg stanu na dzień 31.12.2016						1 327
PKO BP S.A.						
Transakcja IRS	22.10.2013	31.10.2018	PLN		30 000	1 167
Transakcja IRS	16.11.2015	15.05.2019	EUR		500	18
Transakcja IRS	22.01.2016	15.05.2019	EUR		250	6
Transakcja IRS	29.02.2016	15.05.2019	EUR		250	3
BGK						
Transakcja IRS	04.07.2014	15.05.2019	EUR		500	57
Transakcja IRS	14.08.2014	15.05.2019	EUR		500	48
Transakcja IRS	26.10.2015	15.05.2019	EUR		500	23
Transakcja IRS	01.02.2016	15.05.2019	EUR		250	5
Wg stanu na dzień 31.12.2017						664
PKO BP S.A.						
Transakcja IRS	22.10.2013	31.10.2018	PLN		30 000	557
Transakcja IRS	16.11.2015	15.05.2019	EUR		500	13
Transakcja IRS	22.01.2016	15.05.2019	EUR		250	5
Transakcja IRS	29.02.2016	15.05.2019	EUR		250	4
BGK						
Transakcja IRS	04.07.2014	15.05.2019	EUR		500	35
Transakcja IRS	14.08.2014	15.05.2019	EUR		500	30
Transakcja IRS	26.10.2015	15.05.2019	EUR		500	16
Transakcja IRS	01.02.2016	15.05.2019	EUR		250	4

Nota 28. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE

Zobowiązania handlowe

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Zobowiązania handlowe	25 453	37 997
Wobec jednostek powiązanych	1 419	2 491
Wobec jednostek pozostałych	24 034	35 506

Zobowiązania handlowe – struktura przeterminowania

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowane, lecz ściągalne				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31.12.2016	25 453	22 875	2 511	1	0	0	66
Wobec jednostek powiązanych	1 419	1 419					
Wobec jednostek pozostałych	24 034	21 456	2 511	1	0	0	66
31.12.2017	37 997	31 422	6 553	16	1	0	5
Wobec jednostek powiązanych	2 491	2 278	213				
Wobec jednostek pozostałych	35 506	29 144	6 340	16	1	0	5

Nota 29. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Zobowiązania z tytułu pozostałych podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych	3 527	3 565
Podatek VAT	1 613	1 173
Podatek dochodowy od osób fizycznych	343	436
Składki na ubezpieczenie społeczne (ZUS)	1 525	1 918
Pozostałe	46	38
Pozostałe zobowiązania	2 835	2 144
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	1 282	1 453
Zobowiązania z tytułu opłacenia udziałów	1 061	175
Inne zobowiązania, w tym:	492	516
Fundusze specjalne	16	3
Razem inne zobowiązania	6 362	5 709

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe – struktura przeterminowania

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowane, lecz ściągalne				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31.12.2016	6 362	6 362	0	0	0	0	0
Wobec jednostek powiązanych	1 061	1 061					
Wobec jednostek pozostałych	5 301	5 301					
31.12.2017	5 709	5 709	0	0	0	0	0
Wobec jednostek powiązanych	175	175					
Wobec jednostek pozostałych	5 534	5 534					

Nota 30. FUNDUSZE SPECJALNE - ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Spółki w Grupie Kapitałowej tworzą taki fundusz i dokonują okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego /kwot uzgodnionych ze związkami zawodowymi/, bądź też dodatkowego odpisu z zysku (za zgodą właściwych organów). Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej w Spółkach, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Grupa skompensowała należności Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu.

Tabele poniżej przedstawiają analitykę należności, zobowiązań, kosztów Funduszu oraz saldo netto.

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Pożyczki udzielone pracownikom	333	294
Środki pieniężne	304	122
Zobowiązania z tytułu Funduszu	654	420
Pozostałe	1	1
Saldo po skompensowaniu	16	3
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	666	763

Nota 31. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Zobowiązania warunkowe jednostki dominującej na rzecz jednostek zależnych		4 000
Poręczenie spłaty kredytu ZMS		4 000
Zobowiązania warunkowe spółek z GK na rzecz podmiotów zewnętrznych	21 052	17 581
Zobowiązania z tytułu regwarancji bankowej prawidłowego wykonania kontraktu		167
Zobowiązanie z tytułu gwarancji bankowych dobrego wykonania umowy	1 014	783
Przejęcie zobowiązania z tyt. udzielonych gwarancji bankowych na rzecz osób trzecich	88	
Zobowiązanie z tytułu gwarancji bankowych zapłaty długu celnego	50	100
Zobowiązania z tytułu zawartych umów konsygnacyjnych	340	20
Zobowiązania z tytułu towarów złożonych na składzie celnym	19 560	16 511
Razem zobowiązania warunkowe	21 052	21 581

Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń:

Wyszczególnienie	Tytułem	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017
		w EUR	w EUR	w PLN	w PLN
Zobowiązania warunkowe spółek z GK na rzecz podmiotów zewnętrznych		116	156	1 152	1 050
Zobowiązanie z tytułu gwarancji bankowych	zabezpieczenie gwarancji bankowej prawidłowego wykonania umowy	116	116	1 102	783
Zobowiązanie z tytułu gwarancji bankowych	zabezpieczenie gwarancji bankowej zapłaty długu celnego			50	100
Zobowiązanie z tytułu regwarancji bankowej	zabezpieczenie regwarancji bankowej prawidłowego wykonania kontraktu		40		167
Zobowiązania warunkowe jednostki dominującej na rzecz jednostek zależnych					4 000
Zobowiązanie z tytułu poręczenia	zabezpieczenie spłaty kredytu ZMS				4 000
Razem		116	156	1 152	5 050

Nota 32. ZOBOWIĄZANIA DŁUGO I KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego z opcją zakupu

Wyszczególnienie	31.12.2016		31.12.2017	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	377	332	609	550
W okresie od 1 do 5 lat	470	423	1 035	941
Powyżej 5 lat				
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	847	755	1 644	1 491
Przyszły koszt odsetkowy	92 x		153 x	
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	755	755	1 491	1 491
krótkoterminowe	332	332	550	550
długoterminowe	423	423	941	941

Przedmioty leasingu finansowego na dzień 31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	W odniesieniu do grup aktywów-wartość bilansowa netto zobowiązania				Razem
	Grunty, budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	
Sprzęt komputerowy		167			167
Środki transportu			1 324		1 324
Wartość zobowiązania z tyt. leasingu finansowego	0	167	1 324	0	1 491

Umowy leasingu finansowego na dzień 31.12.2017 r.

Finansujący	Wartość początkowa	Oznaczenie waluty	Wartość zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego	Warunki przedłużenia umowy lub możliwość zakupu	Ograniczenia wynikające z umowy
PRIMECAR MANAGEMENT S.A. W GDAŃSKU	589	PLN	223	prawo do nabycia przedmiotu leasingu	-
EUROP.FUNDUSZ LEASINGOWY S.A.Z SIEDZIBĄ W WROCŁAWIU	236	PLN	89	prawo do nabycia przedmiotu leasingu	
MASTERLEASE SP.Z.O.O W GDAŃSKU	232	PLN	112	prawo do nabycia przedmiotu leasingu	-
VOLKSVAGEN LEASING GMBH Z SIEDZIBĄ W BRUNSZWIKU ODDZIAŁ W WARSZAWIE	766	PLN	730	prawo do nabycia przedmiotu leasingu	
MLEASING SP Z O.O.Z SIEDZIBĄ W WARSZAWIE	440	PLN	337	prawo do nabycia przedmiotu leasingu	-

Nota 33. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Dotacje	8 353	6 487
- dofinansowanie projektu - POIG 4.4	2 545	1 979
- dofinansowanie projektu - INITECH	10	
- dofinansowanie projektu - INNOTECH	895	729
- dofinansowanie projektu - POIG 1.4	741	529
- dofinansowanie projektu - POIG 4.5.2	4 147	3 063
- dofinansowanie projektu - POIG 1.4 F	15	12
- dofinansowanie projektu - POIR 2.1		175
Przychody przyszłych okresów	739	641
¹ -sprzedaż wyrobów na bazie dostawy DDU, DDP	739	639
- sprzedaż usług		2
Rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym:	9 092	7 128
długoterminowe	6 468	4 561
krótkoterminowe	2 624	2 567

Szczegółowy opis do projektów zamieszczono w nocie 42.

Nota 34. REZERWA NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE (W TYM: EMERYTALNE, RENTOWE I PODOBNE)

	31.12.2016	31.12.2017
Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	2 053	2 111
Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	748	939
Rezerwy na pozostałe świadczenia pracownicze w tym:	2 368	3 671
- nagrody pracownicze	2 197	3 490
- premia dla Zarządu	168	171
Razem, w tym:	5 169	6 721
- długoterminowe	1 629	1 773
- krótkoterminowe	3 540	4 948
dla Zarządu	718	1 323

Spółki w Grupie Kapitałowej wypłacają pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks pracy. W związku z tym Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzą rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

Zmiany wartości bieżącej zobowiązania	31.12.2016	31.12.2017
Wartość bieżąca zobowiązania na 1 stycznia	1 743	2 053
Koszty odsetek	42	57
Koszty bieżącego zatrudnienia	86	87
Koszty przeszłego zatrudnienia	0	0
Wyłacone świadczenia	-349	-424
Straty/zyski aktuarialne, w tym:	531	338
ze zmiany założeń finansowych	-56	66
ze zmiany założeń demograficznych	369	23
inne	218	249
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec	2 053	2 111

Kwota ujęta w bilansie	2 053	2 111
Wartość bieżąca zobowiązania	2 053	2 111
Kwoty ujęte w rachunku zysków i strat	-221	-280
Koszty bieżącego zatrudnienia	86	87
Koszty przeszłego zatrudnienia	0	0
Koszty odsetek	42	57
Wyłacone świadczenia	-349	-424
Straty/zyski z tytułu ograniczeń i rozliczeń		
Kwota ujęta w przychodzie całkowitym (inne)	531	338
Przeszacowania	531	338

Główne założenia przyjęte przez aktuarium dla Spółek w Grupie Kapitałowej, do wyliczenia kwoty zobowiązania z tyt. przewidywanych odpraw emerytalnych i rentowych na dzień bilansowy są następujące:

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy

w jednostce dominującej

*w jednostce zależnej
(ZM Service Sp. z o.o.)*

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017
Stopa dyskontowa (%)	3,50%	3,00%	3,50%	3,00%
Prawdopodobieństwo rezygnacji uzależnione od wieku pracowników (%)	5,5%	5,5%	2%-8%	2%-8%
Przewidywany nominalny wzrost wynagrodzeń (%)	1%	1%	1%	1%

Poza rezerwami na odprawy emerytalno-rentowe Grupa tworzy rezerwy na urlopy i pozostałe świadczenia pracownicze.

Rezerwy na pozostałe świadczenia pracownicze obejmują min. rezerwy na nagrody i premie dla Zarządu i pracowników spółek oraz rezerwy z tyt. realizacji programu motywacyjnego dla pracowników jednostki dominującej oparte o wartość przekazanych opcji pracowniczych i parametry stanowiące pomiar realizacji zadań indywidualnych. W przypadku realizacji zadań przez pracowników jednostka dominująca dokonuje wypłaty świadczeń pracowniczych, natomiast w przypadku braku ich realizacji rezerwa podlega rozwiązaniu (bez wykorzystania).

Zmiana stanu rezerw

	Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	Rezerwy na pozostałe świadczenia pracownicze
Stan na 01.01.2016	1 743	641	2 670
Utworzenie rezerwy	658	748	2 368
Koszty wypłaconych świadczeń	348		2 659
Rozwiązanie rezerwy		641	11
Stan na 31.12.2016, w tym:	2 053	748	2 368
- długoterminowe	1 629		
- krótkoterminowe	424	748	2 368
Stan na 01.01.2017	2 053	748	2 368
Utworzenie rezerwy	482	794	6 144
Koszty wypłaconych świadczeń	424		4 630
Rozwiązanie rezerwy		603	211
Stan na 31.12.2017, w tym:	2 111	939	3 671
- długoterminowe	1 773		
- krótkoterminowe	338	939	3 671

Odprawy emerytalne	31.12.2016	31.12.2017
Saldo początkowe zobowiązania netto	1 743	2 053
Koszty, jak wyżej	310	58
Saldo końcowe zobowiązania netto	2 053	2 111

Nota 35. POZOSTAŁE REZERWY

	31.12.2016	31.12.2017
Rezerwa na naprawy gwarancyjne oraz zwroty	872	1 385
Rezerwa na zobowiązania celno-podatkowe	284	147
Rezerwa na prowizję od sprzedanych wyrobów	1 033	1 127
Rezerwa na koszty bieżącego okresu	1 675	1 347
Rezerwa na usługi obce	5	4
Rezerwa na usługi transportowe	513	767
Razem, w tym:	4 382	4 777
- długoterminowe		
- krótkoterminowe	4 382	4 777

Zmiana stanu pozostałych rezerw

Wyszczególnienie	Rezerwy na naprawy gwarancyjne oraz zwroty	Rezerwa na prowizję od sprzedanych wyrobów	Rezerwa na ubezpieczenie kontraktu	Rezerwa na przew. należności celno-podatkowe	Rezerwa na usługi transportowe	Inne rezerwy	Ogółem
Stan na 01.01.2016	1 129	868	53		449	1 327	3 826
Utworzone w ciągu roku obrotowego	700	933		284	513	1 679	4 109
Wykorzystane	957	768			449	1 326	3 500
Rozwiązane			53				53
Korekta z tytułu różnic kursowych							0
Korekta stopy dyskontowej							0
Stan na 31.12.2016, w tym:	872	1 033	0	284	513	1 680	4 382
- długoterminowe							
- krótkoterminowe	872	1 033	0	284	513	1 680	4 382
Stan na 01.01.2017	872	1 033	0	284	513	1 680	4 382
Utworzone w ciągu roku obrotowego	800	993			767	1 350	3 910
Wykorzystane	287	899		137	513	1 679	3 515
Rozwiązane							0
Korekta z tytułu różnic kursowych							0
Korekta stopy dyskontowej							0
Stan na 31.12.2017, w tym:	1 385	1 127	0	147	767	1 351	4 777
- długoterminowe							
- krótkoterminowe	1 385	1 127	0	147	767	1 351	4 777

Rezerwa na naprawy gwarancyjne oraz pozostałe rezerwy

Spółki wchodzące w skład Grupy tworzą rezerwę na koszty przewidywanych napraw gwarancyjnych oraz zwrotów produktów sprzedanych w ciągu ostatnich 2 lat obrotowych, na podstawie analizy wartości kontraktów objętych gwarancją w relacji do wartości kontraktów zawartych ogółem, w przedziale 3-ech ostatnich lat. Dodatkowo w procesie ustalania wskaźnika do utworzenia rezerwy na naprawy gwarancyjne uwzględnia się maksymalny wymiar gwarancji wg zawartych kontraktów w odniesieniu do przychodów ze sprzedaży zrealizowanych w poszczególnych latach przyjętych do założeń, a następnie koryguje się go relacją faktycznie poniesionych kosztów zgłoszonych i uznanych reklamacji/napraw gwarancyjnych w tych latach. Tak ustalony wskaźnik przeliczony przez przychody ze sprzedaży wg planu na rok bieżący wskazuje optymalny poziom rezerwy na naprawy gwarancyjne.

Przewiduje się, że część tych kosztów może zostać poniesiona w następnym roku obrotowym, a ich całość w ciągu 2-3 lat od dnia bilansowego - w przypadku nie wywiązania się z warunków gwarancyjnych.

Spółki tworzą również rezerwy na przyszłe koszty bezpośrednio związane z realizowaną sprzedażą produktów. Podstawą do tworzenia tych rezerw, na które składają się min. rezerwy na prowizje z tyt. pośrednictwa w sprzedaży, ubezpieczenie kontraktów sprzedażowych, koszty serwisu i nadzoru u odbiorców oraz pozostałe usługi obce - są podpisane przez Spółki w Grupie kontrakty/umowy, które zawierają warunki realizacji usług ściśle powiązanych z realizowaną sprzedażą. Przewiduje się, że większość tych kosztów zostanie poniesiona w bieżącym i następnym roku obrotowym.

Wystąpienie wypełnienia obowiązku naprawy daje podstawę do rozwiązania rezerwy do wysokości kosztu danego zgłoszenia reklamacyjnego. Konsekwencją jest proporcjonalne w kolejnych okresach tworzenie rezerw celem utrzymania poziomu przyjętej wartości.

Inne rezerwy

W omawianym okresie sprawozdawczym nie wystąpiły nowe istotne tytuły rezerw w porównaniu do roku poprzedniego, które wymagałyby odrębnego ujawnienia.

Nota 36. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa należą kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego i dzierżawy z opcją zakupu, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe, akcje własne i obce oraz obligacje. Nadrzędnymi celami korzystania z tych instrumentów jest;

- pozyskanie środków na bieżącą działalność Grupy
- sfinansowanie modernizacji majątku i inwestycji rozwojowych.

Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności gospodarczej.

Jednostka dominująca zawiera transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim walutowe kontrakty terminowe typu forward oraz transakcje zabezpieczające przed ryzykiem stóp procentowych (IRS). Celem tych transakcji jest odpowiednio:

- zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności gospodarczej oraz wynikającym z używanych przez nią źródeł finansowania,
- zarządzanie ryzykiem zmiany stóp procentowych.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Są one na bieżąco monitorowane i w zależności od sytuacji podejmowane są adekwatne decyzje w zakresie postępowania z nimi.

Sposoby zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka zostały w skrócie omówione poniżej. Przy omawianiu kluczowych ryzyk zamieszczono analizę wrażliwości na zmianę parametrów.

Ryzyko stopy procentowej

Nieprzewidywalność poziomu stóp procentowych w przyszłości powoduje ryzyko niekorzystnej zmiany wyniku finansowego poprzez swój negatywny wpływ na przychody i koszty finansowe. Charakter ekspozycji Grupy na ryzyko zmiany stóp procentowych implikuje, że wraz ze wzrostem/spadkiem bazowych stóp procentowych wynik finansowy Grupy pogarsza się/poprawia się.

Narażenie na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim zobowiązań finansowych Grupy, w znacznie mniejszym stopniu należności.

Grupa posługuje się finansowaniem zewnętrznym w postaci: kredytów złotych, walutowych, faktoringu, leasingu oraz w drodze emisji obligacji.

Grupa korzysta zarówno z finansowania o oprocentowaniu stałym, jak i zmiennym. Kredyty bankowe (również te długoterminowe) mają oprocentowanie zmienne, oparte o stopy % depozytów złotych bądź walutowych oraz stałą marżę banku w okresie obowiązywania umowy, oprocentowanie stałe stosowane jest w części zawartych umów leasingowych.

Celem ograniczenia wpływu ryzyka stóp procentowych na wyniki finansowe Grupy, w szczególności jednostki dominującej:

1. w dniu 22 października 2013 r. została zawarta transakcja zamiany stóp procentowych IRS na okres do 2018-10-31 z forward startem od 2014-11-01. Kwota nominalna transakcji to 30 000 000 PLN a wysokość stałej stopy procentowej to 3,97%. Zabezpiecza ona ok 40% nominalu kredytów generujących ryzyko stóp procentowych, których oprocentowanie oparte jest o zmienną stopę procentową WIBOR,
2. w dniach 4 lipca i 14 sierpnia 2014 r zostały zawarte transakcje IRS w walucie EUR i w nominałach 500 000 EUR na okres do 2019-05-19 – wysokości stałej stopy procentowej to odpowiednio 0,890% (forward start od 2015-07-01) i 0,730% (forward start od 2015-08-14). Zabezpieczają one 25% nominalu obligacji generujących ryzyko stopy procentowej, opartej o zmienną stopę EURIBOR,
3. w dniach 26 października i 16 listopada 2015 r zostały zawarte transakcje IRS w walucie EUR i w nominałach 500 000 EUR na okres do 2019-05-19 – wysokości stałej stopy procentowej to odpowiednio 0,280% (forward start od 2016-10-26) i 0,190% (forward start od 2016-11-15). Zabezpieczają one kolejne 25% nominalu obligacji generujących ryzyko stopy procentowej, opartej o zmienną stopę EURIBOR.
4. w dniach 22 stycznia i 2 lutego 2016 r zostały zawarte transakcje IRS w walucie EUR i w nominałach 250 000 EUR na okres do 2019-05-19 – wysokości stałej stopy procentowej to odpowiednio 0,09% (forward start od 2017-01-21) i 0,06% (forward start od 2017-02-01). Zabezpieczają one kolejne 12,5% nominalu obligacji generujących ryzyko stopy procentowej, opartej o zmienną stopę EURIBOR.
5. w dniu 29 lutego 2016 r została zawarta transakcja IRS w walucie EUR i w nominalu 250 000 EUR na okres do 2019-05-19 – wysokość stałej stopy procentowej to 0,01% (forward start od 2017-02-28). Zabezpiecza ona kolejne 6,25% nominalu obligacji generujących ryzyko stopy procentowej, opartej o zmienną stopę EURIBOR.

Na dzień 31.12.2017 r. wartość godziwa zawartych transakcji zamiany stóp procentowych jest oszacowana na kwotę łącznie: -664 tys. zł (strata) wg modelu wyceny zastosowanej przez banki, w których te transakcje zawarto.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

W Grupie występuje ryzyko stopy procentowej głównie w związku z korzystaniem z kredytów bankowych w PLN, których oprocentowanie jest oprocentowaniem zmiennym – opartym o WIBOR 1M i stałą w okresie kredytowania marżę banków kredytujących.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego Grupy na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników.

W celu przeprowadzenia analizy wrażliwości na zmianę stóp procentowych na dzień 31.12.2017r., przyjęto założenie, że zmiana poziomu stóp procentowych może wynosić +/- 1 punkt procentowy (na podstawie danych historycznych).

Wyliczenie na 31.12.2017 r.:

Tytuł	Wartość obliczona dla celów analizy (w tys. PLN/ w p.p.)
Średni stan zobowiązań z tyt. kredytów i obligacji w 2017 roku	69 384
Szacowana zmiana stóp procentowych	+/- 1 p.p.
Wzrost/spadek kosztów finansowych spowodowany wzrostem/spadkiem stóp procentowych = wpływ na wynik brutto okresu	694
Podatek dochodowy	132
RAZEM wpływ na wynik netto okresu	562

Łączne koszty finansowe związane z korzystaniem z kredytów, leasingów i pożyczek oraz odsetek dotyczących dłużnych wartościowych instrumentów finansowych w 2017 roku wyniosły 2 202 tys. zł. Gdyby w trakcie 2017 roku poziom stóp procentowych był wyższy lub niższy od obowiązującego o 1 punkt procentowy wówczas wynik netto Grupy byłby wyższy lub niższy o 562 tys. zł z tytułu wyższych lub niższych odsetek od zaciągniętych kredytów bankowych.

Jednocześnie z uwagi na posiadane transakcje IRS wrażliwość na zmiany stóp procentowych (30 mln PLN i 2,75 mln EUR) została znacznie zredukowana - o niespełna 60% do 226 tys zł (wynik netto okresu) w przypadku szacowanej zmiany stopy procentowej o 1%).

Ryzyko walutowe

Grupa, w tym w szczególności jednostka dominująca narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji kupna materiałów (w mniejszym zakresie usług) oraz sprzedaży wyrobów i usług. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez ZMR SA transakcji w walutach innych niż ich waluta wyceny. Około 88% zawartych przez ZMR SA transakcji sprzedaży wyrażonych jest w walutach innych niż waluta sprawozdawcza (lub powiązana jest z kursem waluty innej niż sprawozdawcza –sprzedaż denominowana wg kursu waluty innej niż PLN). Analogicznie ok 50% kosztów wyrażonych jest w walutach innych niż sprawozdawcza.

W przypadku przepływów walutowych inkasowanych i wydatkowanych w walutach obcych mamy do czynienia zarówno z ryzykiem transakcyjnym jak i przeliczeniowym (stosowanie terminów odroczonej płatności w stosunku do daty dostawy/faktury). W przypadku przepływów denominowanych w walutach obcych i inkasowanych/wydatkowanych w PLN występujące ryzyko zależy od przyjmowanej daty przeliczenia na złoty i o ile jest to data wystawienia faktury i wysyłki, pozostaje wyłącznie ryzyko ekonomiczne.

Ryzyko walutowe –wrażliwość na zmiany

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany kursów walut na dzień 31.12.2017r korzystając z tabeli kursów nr 251/A/NBP/2017 z dnia 29.12.2017 (Kurs EUR/PLN 4,1709 i USD/PLN 3,4813)

Wyliczenie na 31.12.2017 r.:

Pozycja wg walut	Stan na 31.12.2017 w walucie (w tys.)	Wycena bilansowa na 31.12.2017 (w tys. PLN)	Szacowana zmiana kursu walut (w %)	Skutki zmiany kursów walut w poszcz. pozycjach (w tys. PLN)
Należności handlowe				
EUR	8 292	34 585	+/-1%	345
USD	3 046	10 605	+/-1%	106
Pozostałe należności				
EUR	3 655	15 618	+/-1%	156
USD	1 390	4 914	+/-1%	49
Zobowiązania -OBLIGACJE				
EUR	4 000	16 657	+/-1%	167
Zobowiązania z tyt. kredytu i pożyczki - faktoring				
EUR	1 827	7 653	+/-1%	77
Zobowiązania handlowe				
EUR	3 384	14 115	+/-1%	141
USD	3 168	11 029	+/-1%	110
Pozostałe		74	+/-1%	1
Pozostałe zobowiązania				
EUR	46	193	+/-1%	2
USD	50	176	+/-1%	2
Pozostałe		7	+/-1%	
Środki pieniężne				
EUR	921	3 843	+/-1%	38
USD	368	1 280	+/-1%	13
RAZEM wpływ na wynik brutto okresu				207
Podatek dochodowy				39
RAZEM wpływ na wynik netto okresu				168

Gdyby na dzień 31.12.2017 r. kurs głównych walut dla Grupy tj. EUR, USD i pozostałych walut (pomimo ich znikomego udziału) był wyższy lub niższy o 1%, wówczas wynik netto byłby wyższy lub niższy o 168 tys. zł - w wyniku ujemnych lub dodatnich różnic kursowych wynikających z przeliczenia należności, środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, zobowiązań handlowych i zobowiązań z tytułu faktoringu.

W celu ograniczenia ryzyka wahań kursów walutowych, w rozliczeniach walutowych związanych ze sprzedażą eksportową i zakupami z importu, w Grupie w dużej mierze wykorzystuje się naturalny hedging, zmierzający do równoważenia przepływów walutowych. W czasie krótkoterminowej i dającej się ustalić nierównowagi w przepływach walutowych wykorzystuje się walutowe instrumenty pochodne do zabezpieczania w sposób nierzeczywisty przyszłych przepływów pieniężnych. Grupa jest stroną walutowych kontraktów typu forward. Nabyte instrumenty są denominowane w walutach EUR.

Grupa każdorazowo negocjuje warunki zawieranych pochodnych instrumentów pochodnych zabezpieczających z bankiem w taki sposób, by odpowiadały one warunkom zabezpieczanej pozycji (w zakresie wolumenu ekspozycji oraz przewidywanych terminów zapadalności) i zapewniały dzięki temu maksymalną skuteczność zabezpieczenia.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa zabezpieczyła część transakcji sprzedaży i kupna w walucie lub denominowanych wg kursu walut obcych z tytułu, których na dzień bilansowy istniały uprawdopodobnione przyszłe należności i zobowiązania dla 2017 roku.

Poniżej specyfikacja otwartych pozycji walutowych przez jednostkę dominującą na 31.12.2017r. – wg Banków:

Transakcje spotowe						
Bank	Waluta	Rodzaj transakcji	Wolumen	Kurs terminowy	Data zawarcia	Data zapadalności
ING	USD	ZAKUP-SPOT	550 000	3,4860	2017-12-29	2018-01-03
BGK	USD	ZAKUP-SPOT	450 000	3,4860	2019-12-29	2018-01-03
BGK	EUR	ZAKUP-SPOT	300 000	4,1740	2017-12-29	2018-01-03
Waluta: EUR/PLN						
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3277	2017-07-24	2018-04-30
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3288	2017-08-10	2018-04-30
		Miesiąc: 2018.04	400 000	4,3283		
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3351	2017-07-24	2018-05-30
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3365	2017-08-10	2018-05-30
		Miesiąc: 2018.05	400 000	4,3358		
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3421	2017-07-24	2018-06-29
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3440	2017-08-10	2018-06-29
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3571	2017-08-11	2018-06-29
		Miesiąc: 2018.06	600 000	4,3477		
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3677	2017-08-11	2018-07-31
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3550	2017-09-18	2018-07-31
		Miesiąc: 2018.07	400 000	4,3614		
ING	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3692	2017-08-11	2018-08-16
PKO BP	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3625	2017-09-18	2018-08-31
		Miesiąc: 2018.08	400 000	4,3659		
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3817	2017-09-27	2018-09-28
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3977	2017-09-27	2018-09-28
		Miesiąc: 2018.09	400 000	4,3897		
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3901	2017-09-27	2018-10-31
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,4061	2017-09-27	2018-10-31
		Miesiąc: 2018.10	400 000	4,3981		

BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,3957	2017-09-27	2018-11-30
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,4240	2017-09-28	2018-11-30
		Miesiąc: 2018.11	400 000	4,4099		
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,4025	2017-09-27	2018-12-31
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	200 000	4,4308	2017-09-28	2018-12-31
		Miesiąc: 2018.12	400 000	4,4167		
		EUR 2018	3 800 000	4,3713		

Na dzień 31.12.2017r. wartość godziwa zawartych walutowych transakcji terminowych w łącznym wolumenie 3 800 tys. EUR jest oszacowana na kwotę łącznie: 541 tys. zł (zysk) wg modelu wyceny zastosowanej przez banki, w których te transakcje zawarto.

Poniżej zamieszczono analizę wrażliwości na zmiany poziomu kursów walut w odniesieniu do ekspozycji walutowej Grupy w zakresie otwartej pozycji walutowej przy założeniu:

- wzrostu kursu na poziomie 1% w stosunku do kursu średniego NBP na 29.12.2017 r., który wyniósł:
- kurs EUR/PLN 4,1709 Tabela 251/A/NBP/2017 z dnia 29.12.2017 tj. przy założeniu następujących poziomów:
 ⇒ kurs EUR/PLN = 4,2126

Wyliczenie na 31.12.2017 r. /wzrost kursów/:

Ekspozycja walutowa w zakresie otwartych transakcji terminowych	Wolumen na 31.12.2017 w walucie (w tys.)	Wycena bilansowa na 31.12.2017 (w tys. PLN)	Szacowana zmiana kursu walut (w %)	Skutki zmiany kursów walut w poszcz. pozycjach (w tys. PLN)
Forwardy				
□ EUR	3 800	541	+1%	+158
RAZEM wpływ na wynik brutto okresu				+158
Podatek dochodowy				30
RAZEM wpływ na wynik netto okresu				128

- spadku kursu na poziomie 1% w stosunku do kursu średniego NBP na 29.12.2017 r., który wyniósł: kurs EUR/PLN 4,1709 Tabela 251/A/NBP/2017 z dnia 29.12.2017 tj. przy założeniu następujących poziomów:
 ⇒ kurs EUR/PLN = 4,1291

Wyliczenie na 31.12.2017r. /spadek kursów/:

Ekspozycja walutowa w zakresie otwartych transakcji terminowych	Wolumen na 31.12.2017 w walucie (w tys.)	Wycena bilansowa na 31.12.2017 (w tys. PLN)	Szacowana zmiana kursu walut (w %)	Skutki zmiany kursów walut w poszcz. Pozycjach (w tys. PLN)
Forwardy				
□ EUR	3 800	541	- 1%	-158
RAZEM wpływ na wynik brutto okresu				-158
Podatek dochodowy				30
RAZEM wpływ na wynik netto okresu				-128

W wyniku zmiany kursu o 1% wynik netto okresu pogarsza/poprawia się o 128 tys. PLN.

Ryzyko walutowe w odniesieniu do jednostek zależnych wchodzących w skład Grupy jest znikome – niespełna 0,4% obrotu ZM Service Sp. z o.o. stanowi obrót walutowy, a w przypadku ZM Nieruchomości ryzyko to w ogóle nie występuje.

Ryzyko cen towarów

Przedsiębiorstwo może zabezpieczyć się przed niekorzystnymi zmianami cen towarów lub surowców, które mogą negatywnie wpłynąć na wynik z działalności operacyjnej firmy zawierając terminowe transakcje towarowe.

Transakcje te pozwalają zabezpieczyć wynik finansowy przed niekorzystną zmianą cen surowców lub towarów na światowych rynkach, wpływają na poprawę procesu planowania strategicznego przepływów gotówkowych, zabezpieczają wynik przyszłej transakcji handlowej oraz jej marżę, a także pozwalają ewentualnie uchronić stany magazynowe przed niekorzystnym wpływem przeszacowania wartości.

Jednakże z uwagi na mało płynny rynek oraz fakt, że zarówno surowce jak i produkty nie są kwotowane na giełdach towarowych produkt ten dla Grupy jest obecnie niedostępny.

Rok 2017 oznaczał się dużą zmiennością na rynku dostaw surowców zarówno, jeżeli chodzi o ceny jak też samą dostępność – to zagadnienie zostało szerzej opisane w **Sprawozdaniu z działalności Grupy Kapitałowej za 2017 rok**.

Ryzyko kredytowe

Jest to ryzyko straty z powodu niespłacania zobowiązań klientów bądź zdarzenia polegające na pogorszeniu sytuacji finansowej odbiorców, co prowadzi do zaprzestania obsługi wierzytelności.

Podstawowym elementem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ocena zdolności kredytowej kredytobiorcy. Grupa zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki aktywnemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności nie jest znaczne. Dodatkowo jednostka dominująca ubezpiecza znaczną część należności.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko ujawniona została w NOTACH 18 i 19 zawartych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym .

W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka.

Ryzyko związane z płynnością

Ryzyko płynności jest to zagrożenie przedsiębiorstwa utratą zdolności do realizacji bieżących zobowiązań płatniczych. Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności.

Plan płynności finansowej uwzględnia terminy wymagalności/zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej, umożliwia podjęcie działań zmierzających do dopasowania terminów przyszłych wpływów i wydatków. Jego podstawą jest dokładna i rzetelna rachunkowość uwzględniająca wszystkie wpływy i wydatki, ich wielkość oraz terminy płatności.

Celem spółek wchodzących w skład Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, faktoring, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu.

31.12.2017		Zobowiązania wymagalne w okresie				
Struktura wiekowa zobowiązań finansowych	Suma zobowiązań	do 30 dni	od 31 do 90 dni	od 91 do 180 dni	od 181 do 360 dni	powyżej 361 (patrz nota poniżej)
Kredyty bankowe i faktoring	64 369	2 576	6 166	3 884	7 897	43 846
Pozostałe zobowiązania- wyemitowane obligacje	17 428			247	251	16 930
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 645	53	105	154	296	1 037
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (bez zobowiązań budżetowych)	40 441	27 667	12 762	12		0
Pozostałe zobowiązania - instrumenty finansowe	664	62	124	186	261	31
Razem	124 547	30 358	19 157	4 483	8 705	61 844
Zobowiązania wymagalne powyżej 361 dni	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Kredyty bankowe i pożyczki	19 607	23 896	343			43 846
Pozostałe zobowiązania- wyemitowane obligacje	16 930					16 930
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	539	364	134			1 037
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (bez zobowiązań budżetowych)						0
Pozostałe zobowiązania - instrumenty finansowe	31					31
Razem	37 107	24 260	477	0	0	61 844

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Nota 37. INFORMACJA O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH

Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie własne techniki wyceny oraz metody stosowane przez właściwe instytucje finansowe (Banki).

Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

Do głównych instrumentów finansowych, które występują w Grupie na 31.12.2017 r. należą:

- 1) instrumenty pochodne, tj. terminowe transakcje walutowe typu forward oraz transakcje IRS,
- 2) należności tj. należności z tyt. dostaw i usług i pozostałe należności,
- 3) długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży tj. udziały i akcje w jednostkach pozostałych (innych niż podporządkowane),
- 4) zobowiązania finansowe, tj. zobowiązania z tyt. kredytów bankowych, zobowiązania z tyt. dostaw i usług i pozostałe zobowiązania.

Pozycje długoterminowych aktywów i zobowiązań finansowych zaklasyfikowanych do instrumentów finansowych (innych niż instrumenty pochodne) wyceniane są na dzień bilansowy metodą zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej lub metodą dyskonta do wartości godziwej.

Pochodne instrumenty finansowe otwarte na dzień bilansowy wyceniane są w wartości godziwej w oparciu o profesjonalne metody wyceny stosowane przez Banki, w których zawarto takie transakcje.

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Grupy, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

Wartości godziwe poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

AKTYWA FINANSOWE	Wartość bilansowa		Wartość godziwa		Kategoria instrumentów finansowych
	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	
Udziały i akcje, w tym:	42 574	38 004	42 574	38 004	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
- udziały i akcje długoterminowe (inne, niż udziały i akcje w jednostkach podporządkowanych)	42 574	38 004	42 574	38 004	
- udziały i akcje krótkoterminowe ((inne, niż udziały i akcje w jednostkach podporządkowanych)					
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności (bez należności budżetowych), w tym:	70 731	72 193	70 731	72 193	Pożyczki udzielone i należności własne
- należności długoterminowe	515		515		
- należności krótkoterminowe	70 216	72 193	70 216	72 193	
Pożyczki udzielone, w tym:	5 359	4 821	5 359	4 821	Pożyczki udzielone i należności własne
- pożyczki długoterminowe	4 759	4 203	4 759	4 203	
- pożyczki krótkoterminowe	600	618	600	618	
Pozostałe aktywa finansowe, w tym:	218	541	218	541	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
- pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe	218	541	218	541	
- pochodne instrumenty finansowe długoterminowe					
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 525	5 299	5 525	5 299	Pożyczki udzielone i należności własne

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	Wartość bilansowa		Wartość godziwa		Kategoria instrumentów finansowych
	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	
Kredyty bankowe i pożyczki	52 448	58 028	52 448	58 028	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
- kredyty bankowe i pożyczki długoterminowe	36 757	30 348	36 757	30 348	
- kredyty bankowe i pożyczki krótkoterminowe	15 691	27 680	15 691	27 680	
Pozostałe zobowiązania, w tym:	17 584	16 657	17 584	16 657	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
- wyemitowane obligacje	17 584	16 657	17 584	16 657	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, w tym:	755	1 491	755	1 491	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego długoterminowe	423	941	423	941	
- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego krótkoterminowe	332	550	332	550	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (bez zobowiązań budżetowych), w tym:	28 196	39 947	28 196	39 947	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
- zobowiązania długoterminowe					
- zobowiązania krótkoterminowe	28 196	39 947	28 196	39 947	
Pozostałe zobowiązania, w tym:	1 327	5 101	1 327	5 101	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
- pochodne instrumenty finansowe długoterminowe	619	21	619	21	
- pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe	708	643	708	643	
- inne zobowiązania długoterminowe					
- inne zobowiązania krótkoterminowe (faktoring)	0	4 437	0	4 437	

Hierarchia wartości godziwej

Na dzień 31.12.2017 r. Grupa utrzymywała instrumenty finansowe wykazywane w wartości godziwej w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Grupa stosuje poniższą hierarchię dla określania i wykazywania wartości godziwej instrumentów finansowych według metody wyceny:

Poziom 1 - ceny notowane (nieskorygowane) na aktywnym rynku dla identycznych aktywów oraz zobowiązań

Poziom 2 - pozostałe metody, dla których pośrednio bądź bezpośrednio są uwzględniane wszystkie czynniki mające istotny wpływ na wykazywaną wartość godziwą

Poziom 3 - metody oparte na czynnikach mających istotny wpływ na wykazywaną wartość godziwą, które nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych

Poziom hierarchii wartości godziwej, do którego następuje klasyfikacja wyceny wartości godziwej, ustala się na podstawie danych wejściowych najniższego poziomu, które są istotne dla całości pomiaru wartości godziwej. W tym celu istotność danych wejściowych do wyceny ocenia się poprzez odniesienie do całości wyceny wartości godziwej. Jeżeli przy wycenie wartości godziwej wykorzystuje się obserwowalne dane wejściowe, które wymagają istotnych korekt na podstawie danych nieobserwowalnych, wycena taka ma charakter wyceny zaliczanej do Poziomu 3. Ocena tego, czy określone dane wejściowe przyjęte do wyceny mają istotne znaczenie dla całości wyceny wartości godziwej wymaga osądu uwzględniającego czynniki specyficzne dla danego składnika aktywów lub zobowiązań.

W okresie zakończonym 31.12.2017 r. nie miały miejsce przesunięcia między poziomami 1 i 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/ do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	poziom hierarchii wartości godziwej	31.12.2016	31.12.2017
Akcje/ Udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie	poziom 3	42 573	38 003
Akcje spółek notowanych na giełdzie	poziom 1	1	1
Inne aktywa finansowe	poziom 3	-	-
Razem		42 574	38 004

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	poziom hierarchii wartości godziwej	31.12.2016	31.12.2017
Pozostałe aktywa finansowe - Kontrakty Forward wg wyceny godziwej banków	poziom 2	218	541
Razem		218	541

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	poziom hierarchii wartości godziwej	31.12.2016	31.12.2017
Pochodne instrumenty finansowe	poziom 2	1 327	664
Pozostałe zobowiązania finansowe - factoring	poziom 2	0	4 437
Razem		1 327	5 101

Nota 38. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy. Spółki w Grupie zarządzają strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadzają do niej zmiany. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Przyjmuje się, że wskaźnik ten powinien mieścić się w przedziale 20% - 40%. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania finansowe, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje zamienne akcje uprzywilejowane, kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

Nota 38. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017
Oprocentowane kredyty i pożyczki	52 448	58 028
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	31 815	43 706
Zobowiązania finansowe /instrumenty pochodne/	1 327	664
Zobowiązania z tytułu leasingu	755	1 491
Zobowiązania z tyt. emisji obligacji	17 584	16 657
Pozostałe zobowiązania finansowe	0	4 437
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 525	5 299
Zadłużenie netto	98 404	119 684
Zamienne akcje uprzywilejowane		
Kapitał własny	289 697	293 611
Kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto		
Kapitał razem	289 697	293 611
Kapitał i zadłużenie netto	388 101	413 295
Wskaźnik dźwigni	25%	29%

Nota 39. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH

1. Tabela prezentująca wartość transakcji pomiędzy jednostką dominującą i jednostkami zależnymi wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej za bieżący i poprzedni rok obrotowy, oraz wartość transakcji z pozostałymi podmiotami powiązanymi kapitałowo z jednostką dominującą:

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych		Zakupy od podmiotów powiązanych		Należności od podmiotów powiązanych		w tym przeterminowane		Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych		w tym przeterminowane	
	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017
Jednostka dominująca												
Zakłady Magnezytowe Ropczyce S.A.												
Jednostki zależne (podlegające wyłączeniom konsolidacyjnym):												
ZM Service Sp. z o.o.	383	378	9 429	11 651	-	-	-	-	2 063	2 516	828	760
ZM Nieruchomości Sp. z o.o.		4	143	987	7	18	5	18				
Jednostki zależne (niepodlegające wyłączeniom konsolidacyjnym):												
Ropczyce Haicheng Refractories Co.Ltd. (WFOE)									254 USD	50 USD		
Jednostki powiązane - pozostałe: (akcjonariusze posiadający znaczący pakiet akcji - znaczący akcjonariusze)												
ZM Invest S.A.	52 441	63 038	8 046	9 195	800 EUR 11 762 PLN	37 EUR 12 476 PLN	-	230 PLN	102 EUR 958 PLN	345 EUR 1 054 PLN	-	51 EUR
INTERMINEX Handelsgesellschaft m.b.H.	119 EUR	787 EUR	6 500 EUR 458 USD	7 725 EUR 275 USD	14 EUR	239 EUR 3 528 EUR przedpłata	-	-	540 EUR	846 EUR 38 USD	-	17 USD
Zarząd podmiotów powiązanych:												
<u>ZM Service Sp. z o.o.</u>												
Krzysztof Miąso - Prezes Zarządu												
<u>ZM Nieruchomości Sp. z o.o.</u>												
Robert Rapała - Prezes Zarządu												
<u>Ropczyce Haicheng Refractories Materials Co.Ltd. (WFOE)</u>												
Tang Yuan - Dyrektor Zarządzający												
<u>ZM Invest S.A.</u>												
Leon Marciniak - Prezes Zarządu												
Dariusz Załocha - Wiceprezes Zarządu												
Kazimierz Sondej - Wiceprezes Zarządu												
<u>INTERMINEX Handelsgesellschaft m.b.H.</u>												
Grzegorz Ubysz - Dyrektor Zarządzający												

* Spółka Haicheng Ropczyce Refractories Materials Co. Ltd. (WFOE) nie prowadzi działalności gospodarczej i nie podlega konsolidacji.

2. Tabela prezentująca wartość transakcji pomiędzy jednostkami zależnymi wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej a pozostałymi jednostkami powiązanymi kapitałowo z jednostką dominującą:

Podmiot powiązany	Sprzedaż		Zakupy		Należności		w tym przeterminowane		Zobowiązania		w tym przeterminowane	
	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017
Nazwa												
ZM Service Sp. z o.o.	33	115			1	3						
ZM Invest S.A.			33	115					1	3		-
INTERMINEX Handelsgesellschaft m.b.H.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Pozostałe podmioty powiązane z jednostką dominującą to członkowie organu zarządzającego jednostki dominującej (Zarząd ZMR SA) i Rady Nadzorczej ZMR SA, którzy stanowią kluczowy personel kierowniczy. Transakcjami zawartymi przez jednostkę dominującą z kluczowym personelem kierowniczym w 2016 i 2017 roku były:

- 1) wypłaty wynagrodzeń, dla których szczegółowe informacje zawarte zostały w punkcie 14.1. WARTOŚĆ WYNAGRODZEŃ WYPŁACONYCH OSOBOM ZARZĄDZAJĄCYM I NADZORUJĄCYM EMITENTA ZA OKRES 01.01.2017-31.12.2017” „SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ ZM "ROPCZYCE" ZA 2017 ROK”, , oraz
- 2) transakcje zakupu usług doradztwa prawnego z Kancelarii Wypychowska i Wspólnicy sk., gdzie:
 - wartość zakupionych usług za 2016 rok od ww. spółki powiązanej osobowo wyniósł 649 tys. zł, a odpowiednio za 2017 rok 374 tys. zł
 - stan zobowiązań ZMR SA wobec ww. podmiotu powiązanego osobowo na dzień 31.12.2016 r. wyniósł 58 tys. zł, a odpowiednio na 31.12.2017 rok wyniósł 38 tys. zł

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Transakcje z podmiotami powiązanymi zawierane przez jednostkę dominującą i jednostki od niej zależne są zawierane na warunkach rynkowych, a ich charakter i warunki wynikają z bieżącej działalności operacyjnej prowadzonej przez ZMR SA lub jednostkę od niej zależną.

Pożyczka udzielona członkowi Zarządu Spółki z Grupy Kapitałowej

W okresie sprawozdawczym Spółki z Grupy Kapitałowej nie udzielały pożyczek Członkom Zarządów Spółek.

Inne transakcje z udziałem członków Zarządu Spółek z Grupy Kapitałowej

W okresie sprawozdawczym Grupa nie realizowała innych transakcji z udziałem Członków Zarządów Spółek z Grupy Kapitałowej, poza transakcjami ww.

Nota 40. WYNAGRODZENIE WYŻSZEJ KADRY (JEDNOSTKA DOMINUJĄCA)

Szczegółowe informacje dotyczące wynagrodzenia Członków Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej zawarte zostały w punkcie 14.1. „SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ ZM "ROPCZYCE" ZA 2017 ROK”.

Nota 41. UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO

W okresie sprawozdawczym Spółki w Grupie nie zawierały znaczących umów leasingu operacyjnego.

Nota 42. POCZYNIONE ZOBOWIĄZANIA DO DOKONANIA ZAKUPU RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH I NAKŁADÓW NA PRACE ROZWOJOWE

W latach 2009–2015 jednostka dominująca pozyskała finansowanie ze środków Unii Europejskiej dla czterech projektów w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (nadzorowanych przez PARP, Ministerstwo Gospodarki oraz NCBR) oraz dla czterech projektów INNOTECH i IniTech (Narodowe Centrum Badań i Rozwoju).

Zakłady Magnezytowe "ROPCZYCE" S.A. zakończyły realizację ww. projektów, które znajdują się obecnie w okresie ich trwałości.

Obecnie jednostka dominująca rozpoczęła realizację projektu w ramach Programów Operacyjnych Inteligentny Rozwój Działanie 2.1 podpisanego z Ministerstwem Rozwoju „Rozbudowa Centrum Badawczo – Rozwojowego w Zakładach Magnezytowych „ROPCZYCE” S.A.”

Zawarcie umów o dofinansowanie z dotacji unijnych w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka (zakończonych) oraz w nowym projekcie POIR 2.1 wymagało wystawienia przez Zarząd Zakładów Magnezytowych

"ROPCZYCE" S.A. weksli in blanco, jako wymóg formalny zabezpieczający prawidłowe wykorzystanie otrzymanych środków w zakresie realizacji projektów oraz w okresie ich trwałości.

W okresach trwałości wszystkich zakończonych projektów nie występują zagrożenia realizacji wskaźników projektów.

Nota 43. AKTYWOWANE KOSZTY FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły koszty finansowania zewnętrznego, które można byłoby w sposób bezpośredni lub pośredni przyporządkować do takich składników aktywów, które spełniałyby definicję dostosowywanych składników aktywów /w ciągu znacznego czasu/.

Nota 44. INFORMACJE O ISTOTNYCH POSTĘPOWANIACH PODATKOWYCH, ADMINISTRACYJNYCH I SĄDOWYCH

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności spółek wchodzących w skład Grupy i podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te sprawiają, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym. Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. Ryzyko związane z ewentualnymi różnicami w podejściu organów i podmiotów co do zastosowania niejednoznacznie i niespójnie brzmiących regulacji podatkowych w odniesieniu do kwalifikacji przychodów i kosztów uzyskania przychodów, jest więc nieodłącznym elementem działalności gospodarczej, który może wywierać wpływ na wyniki Grupy w kolejnych latach.

I. POSTĘPOWANIA PODATKOWE

1. Postępowanie kontrolne w zakresie kontroli rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku dochodowego od osób prawnych za 2008 rok w jednostce dominującej

W dniu 28 stycznia 2016 roku jednostka dominująca (dalej: ZMR S.A., lub Spółka) otrzymała informację o oddaleniu przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie skargi złożonej przez Spółkę na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Rzeszowie z dnia 16 września 2015 roku, dotyczącej wysokości straty podatkowej za 2008 rok, rozliczonej w latach 2011-2014. W związku z powyższym Spółka w dniu 3 lutego 2016 roku skorygowała swoje zeznania podatkowe za lata 2011-2014, a tym samym skorygowała swoje zobowiązanie podatkowe za lata 2011-2014, co skutkowało jego zwiększeniem o 5.365 tys. zł oraz zapłatą odsetek zwłoki w wysokości 1.282 tys. zł. Kwotę zobowiązania podatkowego wynikłego ze skorygowanych deklaracji wraz z odsetkami Spółka uregulowała w dniu 04.02.2016 roku.

W dniu 09.02.2016 roku Spółka złożyła wnioski o stwierdzenie nadpłat w podatku dochodowym za lata 2011-2014 i złożyła korekty zeznań podatkowych do wartości pierwotnych. Zdaniem Spółki takie ujęcie rozliczenia za lata 2011-2014 rok jest prawidłowe i zgodne z jej najlepszą, dokonaną w dobrej wierze, interpretacją przepisów prawa podatkowego.

Zarząd ZMR S.A. nie zgadza się z dotychczasowymi rozstrzygnięciami organów podatkowych oraz sądu administracyjnego, w związku z tym w dniu 18 marca 2016 roku złożył skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. W dniu 11 maja 2017 roku Naczelny Sąd Administracyjny (dalej: NSA) uchylił wyrok WSA w Rzeszowie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. W dniu 17 października 2017 roku WSA w Rzeszowie ponownie rozpatrzył sprawę dotyczącą rozliczeń podatkowych Spółki za 2008 rok i wydał korzystny dla ZMR S.A. wyrok tj. uchylił decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Rzeszowie z dnia 16 września 2014 r., określając Spółce wysokość straty w podatku dochodowym od osób prawnych za rok podatkowy 2008 w kwocie 2 289 tys. zł.

W dniu 09.12.2017 roku Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Rzeszowie wniósł skargę kasacyjną do NSA od wyroku WSA w Rzeszowie, w związku z czym postępowanie sądowo-administracyjne będzie się toczyć ponownie przed NSA. Aktualnie ZMR S.A. po złożeniu odpowiedzi na skargę oczekuje na wyznaczenie terminu rozprawy przed NSA.

Zarząd jednostki dominującej posiłkując się stanowiskiem Kancelarii prawnej reprezentującej ZMR SA, podjął decyzję o nie tworzeniu odpisu na należność podatkową w wysokości 6 647 tys. zł.

Wg oceny pełnomocnika procesowego ZMR SA, Skarga Dyrektora Izby Administracji Skarbowej nie zasługuje na uwzględnienie z uwagi na brak podstaw o zasadniczym znaczeniu dla sprawy (w szczególności w odniesieniu do dosyć jasno podniesionej kwestii przedawnienia zobowiązania podatkowego za rok 2008, braku możliwości orzeczenia o wysokości straty), co ostatecznie powinno doprowadzić w efekcie końcowym do umorzenia postępowania podatkowego w ww. sprawie.

2. Postępowania podatkowe dotyczące stwierdzenia nadpłaty podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2011-2014 w jednostce dominującej oraz postępowania sędowo- administracyjne w tym zakresie.

Zakłady Magnezytowe "Ropczyce" S.A. (dalej jednostka dominująca, ZMR SA, lub Spółka) w zeznaniu CIT-8 za rok podatkowy 2008, złożonym do Podkarpackiego Urzędu Skarbowego w Rzeszowie w dniu 25 marca 2009 r. wykazała stratę w wysokości 30 528 tys. zł. Decyzją z dnia 27 czerwca 2014 r. Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w Rzeszowie, określił wysokość straty Spółki za 2008 r. w kwocie 1 583 tys. zł. W dniu 16 września 2015 r. Dyrektor Izby Skarbowej w Rzeszowie uchylił w całości rozstrzygnięcie organu I instancji i określił wysokość straty Spółki w podatku dochodowym od osób prawnych za rok podatkowy 2008 w kwocie 2 289 tys. zł.

Spółka zaskarżyła powyższą decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Rzeszowie do sądu administracyjnego. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie (dalej: WSA w Rzeszowie) w dniu 28 stycznia 2016 r., wydał wyrok, w którym oddalił skargę Spółki na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Rzeszowie. Spółka złożyła skargę kasacyjną od wyroku WSA w Rzeszowie do Naczelnego Sądu Administracyjnego (dalej: NSA).

Biorąc pod uwagę dotychczasowe rozstrzygnięcia organów podatkowych oraz WSA w Rzeszowie dotyczące straty za 2008 r., Spółka w dniu 3 lutego 2016 r. złożyła korekty zeznań podatkowych CIT-8 za lata 2011 - 2014, uwzględniając wysokość straty z 2008 r. wynikającą z decyzji Dyrektora Izby Skarbowej w Rzeszowie w wysokości 2 289 tys. zł oraz stosownie do dyspozycji ustawy o CIT przeliczyła w kolejnych okresach rozliczenie straty z lat 2009 i 2010.

Spółka uiszcza podatek wynikający z przedmiotowych korekt wraz odsetkami. Następnie Spółka, zwróciła się o stwierdzenie nadpłaty w podatku dochodowym od osób prawnych za lata podatkowe 2011- 2014. Wraz z wnioskami, Spółka przesłała do Naczelnika Drugiego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie (dalej: "Naczelnik US") skorygowane zeznania CIT-8 za lata podatkowe 2011- 2014. Naczelnik US nie uznał wniosków Spółki za zasadne i wydał decyzje, w których odmówił stwierdzenia nadpłat. Od decyzji Naczelnika US Spółka wniosła odwołania do Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie (dalej: "Dyrektor IS"). Dyrektor IS uchylił decyzje organu pierwszej instancji w całości i przekazał sprawy do ponownego rozpatrzenia .

Naczelnik US wydał ponownie decyzje odmawiające stwierdzenie nadpłaty w podatku dochodowym od osób prawnych za lata 2011- 2014 r . Od decyzji Naczelnika US, Spółka ponownie wniosła odwołania. Spółka wskazała, że wszelkie zmiany w deklaracjach CIT-8 za lata 2011 - 2014 w stosunku do deklaracji pierwotnych za te okresy, spowodowane były przyjęciem rozliczenia straty za 2008 r., zgodnie ze stanowiskiem zawartym w decyzji Dyrektora Izby Skarbowej w Rzeszowie z dnia 16 września 2015 r., którą Spółka uważa za błędną i którą kwestionuje w postępowaniu sędowo-administracyjnym oraz innym niż pierwotnie, korzystniejszym z punktu widzenia Spółki rozliczeniem straty za lata 2009-2010.

Dyrektor IS nie zgodził się ze stanowiskiem Spółki przedstawionym w odwołaniach i utrzymał w mocy decyzje organu podatkowego pierwszej instancji. Spółka złożyła skargi na decyzje Dyrektora IS do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie (dalej: WSA w Warszawie).

W trakcie postępowania sędowo-administracyjnego Spółka zwróciła się do WSA w Warszawie z wnioskami o zawieszenie postępowań, ewentualnie o niewyznaczenie rozpraw do czasu rozstrzygnięcia sprawy z roku 2008, przez NSA. WSA w Warszawie nie uwzględnił wniosku o zawieszenie postępowania na czas rozpatrywania sprawy przez NSA, jednakże poinformował Spółkę, że rozprawy w sprawach skarg Spółki nie zostaną wyznaczone do czasu ukazania się wyroku NSA. Po wydaniu wyroku przez NSA, Spółka zwróciła się do WSA w Warszawie o niewyznaczenie terminu rozprawy do czasu ponownego rozpatrzenia sprawy przez WSA w Rzeszowie.

Po wydaniu wyroku WSA w Rzeszowie w sprawie rozliczeń podatku CIT za rok 2008 (pkt 1. powyżej) Spółka zwróciła się ponownie do WSA w Warszawie z wnioskiem o zawieszenie postępowań w sprawie stwierdzenia nadpłaty za lata 2011-2014. Sąd uwzględnił wniosek Spółki i zawiesił wszystkie cztery postępowania do czasu zakończenia postępowania w sprawie rozliczenia podatku CIT (określenia straty) za rok 2008.

Mając na uwadze powiązanie sporu ZMR SA z organami podatkowymi dotyczącego wniosków o stwierdzenie nadpłaty w podatku CIT za lata 2011-2014, ze sprawą dotyczącą sporu o wysokości straty za 2008 r., szanse na pozytywne zakończenie sporu ZMR SA z organami podatkowymi dotyczącego prawidłowości rozliczeń w podatku CIT za 2008 r. należy uznać za znacznie prawdopodobne co potwierdza opinia profesjonalnego doradcy podatkowego który jest pełnomocnikiem ZMR SA w zakresie ww. postępowań nadpłatowych i jego ocena szans na pozytywne zakończenie sporu Spółki z organami podatkowymi dotyczącego stwierdzenia nadpłaty w podatku dochodowym od osób prawnych za lata 2011-2014 przed sądami administracyjnymi znacznie przekracza 50%.

3. Postępowanie nadpłatowe w zakresie podatku od nieruchomości w jednostce dominującej.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w jednostce dominującej (dalej ZMR SA, Spółka) toczą się postępowania dotyczące podatku od nieruchomości w przedmiocie:

- a) stwierdzenia nadpłaty w podatku od nieruchomości za lata 2012 - 2016 oraz
- b) zwrotu oprocentowania od zwróconej nadpłaty w podatku od nieruchomości za lata 2006 - 2008 i rok 2011.

Ad a)

Postępowanie za lata 2012 - 2016 zostało wszczęte na wniosek jednostki dominującej w związku z uznaniem w 2017 r. na jej rzecz nadpłaty w podatku od nieruchomości za lata 2006-2008 oraz 2010-2011. Pomimo toczącego się postępowania nadpłatowego za lata 2006 - 2008 i rok 2010 - 2011 ZMR SA przyjmowała podejście bezpieczne i składała deklaracje na podatek od nieruchomości za lata 2012 - 2016 zgodnie z metodologią przyjętą we wcześniejszych latach. W 2017 r. uznano argumentację Spółki za lata 2006-2008 i 2011, w konsekwencji ZMR SA dokonała korekty podatku od nieruchomości za lata 2012 - 2016 zgodnie ze stanowiskiem organu podatkowego zaprezentowanym w już wydanych decyzjach dotyczących lat poprzednich. W dniu 27 lutego 2018 roku jednostka dominująca otrzymała decyzję Burmistrza Ropczyc stwierdzającą nadpłatę w podatku od nieruchomości za lata 2012-2016 w kwocie 484 tys. zł, która jest zgodna z oczekiwaniami i od której ZMR SA nie zamierza się odwoływać.

Ad b)

ZMR SA otrzymała zwrot nadpłaty w podatku od nieruchomości za lata 2006 - 2008 i rok 2011 (patrz pkt a) bez należnego jej oprocentowania, które przewidziane jest w przepisach podatkowych. W związku z powyższym Spółka wniosła pismo do właściwego organu z wnioskiem o naliczenie oprocentowania. Aktualnie Spółka oczekuje na decyzję organu w tym zakresie. Szanse otrzymania oprocentowania Spółka ocenia jako wysokie, z uwagi na klarowne brzmienie przepisów podatkowych, poparte licznymi pozytywnymi dla podatników orzeczeniami organów podatkowych i sądów administracyjnych.

Zarówno postępowania nadpłatowe jak i postępowanie o zwrot należnego oprocentowania nie wiążą się z zapłatą żadnego dodatkowego zobowiązania podatkowego po stronie jednostki dominującej.

4. Postępowanie kontrolne w zakresie kontroli rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku dochodowego od osób prawnych za 2016 rok.

Na podstawie upoważnienia z dnia 02.08 2017 roku Naczelnik Mazowieckiego Urzędu Celno-Skarbowego w Warszawie prowadzi w Spółce kontrolę celno-skarbową w zakresie kontroli rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku dochodowego od osób prawnych za 2016 rok (z przewidywanym wstępnie terminem jej zakończenia w ciągu 3 miesięcy od daty wszczęcia).

Zawiadomieniem z dnia 16.02.2018 roku Naczelnik MUCS wyznaczył nowy termin zakończenia kontroli do dnia 23.05.2018 roku.

Postępowania podatkowe w Spółkach zależnych (poza jednostką dominującą) – nie wystąpiły.

II. POSTĘPOWANIA PROCESOWE I REJESTROWE

Opis toczących się postępowań sądowych (procesowych i rejestrowych) w których jednostka dominująca lub jednostki zależne są stroną, a które w przyszłości mogą mieć wpływ na sytuację finansową i majątkową Spółek z Grupy Kapitałowej, został zamieszczony w Punkcie **14.6. Inne wybrane informacje dotyczące emitenta**, który został zamieszczony w SPRAWOZDANIU Z DZIAŁALNOŚCI Grupy Kapitałowej ZMR S.A. za 2017 rok.

Nota 45. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU

Po sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej na 31.12.2017 rok wystąpiły istotne zdarzenia, które nie mają wpływu na sporządzone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za 2017 rok, ale są wynikiem realizacji warunków Porozumienia z dnia 12.12.2017 roku zawartego pomiędzy jednostką dominującą (dalej ZMR SA) a spółką ZM Invest S.A oraz powiązanych z nim umów: Przedwstępnej Warunkowej Umowy Nabycia akcji ZMI S.A. celem umorzenia, oraz Przedwstępnej Warunkowej Umowy Nabycia akcji Spółki celem umorzenia z dnia 12.12.2017 roku.

Szczegóły transakcji zrealizowanych po dacie bilansowej zamieszczono poniżej.

W dniu 3 stycznia 2018 roku, w związku z zawarciem Porozumienia ze spółką ZM Invest S.A. (dalej: ZMI) w dniu 12.12.2017 roku oraz spełnieniem warunków w nim określonych, ZMR SA zawarła z ZMI Umowę Zbycia akcji ZMI celem umorzenia („Umowa Zbycia Akcji ZMI”) oraz Umowę Nabycia akcji ZMR SA celem umorzenia („Umowa Nabycia Akcji ZMR”), natomiast rozliczenie transakcji wynikających z ww. umów nastąpiło w dniu 4 stycznia 2018 r.

Przedmiotowe umowy są realizacją pierwszego etapu Porozumienia, którego celem jest zakończenie konfliktu korporacyjnego oraz doprowadzenie do stanu, w którym ZMI i akcjonariusze tej spółki nie będą akcjonariuszami ZMR SA, a ZMR SA i jej akcjonariusze nie będą akcjonariuszami ZMI.

W ramach Umowy Zbycia Akcji ZMI ZMR SA dokonała sprzedaży na rzecz ZMI 2.139 akcji ZMI, stanowiących 48,11% kapitału zakładowego ZMI za cenę 17.037,44 zł za jedną akcję, tj. łącznie za kwotę 36.443 tys. zł.

W ramach Umowy Nabycia Akcji ZMR dokonany został zakup od ZMI 2.283.528 akcji ZMR SA, stanowiących 32,56% kapitału zakładowego ZMR SA za cenę 22,75 zł za jedną akcję, tj. łącznie za kwotę 51.950 tys. zł.

W dniu 4 stycznia 2018 roku nastąpiło rozliczenie zawartych transakcji: Zbycia Akcji ZMI wraz z przekazaniem odcinka zbiorowego akcji ZMI oraz Nabycia Akcji ZMR z ich przeniesieniem na rachunek inwestycyjny ZMR.

W ramach rozliczenia transakcji wynikających z ww. umów strony dokonały w trybie art. 498 i nast. Kodeksu Cywilnego wzajemnego potrącenia – kompensaty należności do wysokości kwoty 36.443 tys. zł i w tej wysokości uznały wierzytelności wzajemnie za umorzone. Pozostała do zapłaty różnica w kwocie 15.507 tys. zł po pomniejszeniu o zapłaconą przez ZMR SA na rzecz ZMI w dniu 12 grudnia 2017 r. zaliczkę w kwocie 5.000 tys. zł, tj. do kwoty 10.507 tys. zł została zapłacona przez ZMR SA w dniu 4 stycznia 2018 r.

Nota 46. SPRAWOZDANIE FINANSOWE SKORYGOWANE WSKAŹNIKIEM INFLACJI

Grupa Kapitałowa nie korygowała skonsolidowanego sprawozdania finansowego wskaźnikiem inflacji.

Nota 47. INFORMACJE O TRANSAKCYJACH Z PODMIOTEM DOKONUJĄCYM BADANIA SKONSOLIDOWANEGO

Wynagrodzenie wypłacone lub należne za rok obrotowy	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2017 - 31.12.2017
- za badanie rocznego sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	45 tys. zł +VAT	64 tys. zł +VAT
- za inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	34 tys. zł +VAT	34 tys. zł +VAT
- za usługi doradztwa w zakresie prospektu emisyjnego	95 tys. zł +VAT	-
- za pozostałe usługi doradztwa biznesowego	151 tys. zł +VAT	33 tys. zł + VAT
RAZEM	325 tys. zł +VAT	131 tys. zł +VAT

RAPORT ROCZNY GRUPY KAPITAŁOWEJ ZM „ROPCZYCE” ZA OKRES 01.01.2017 – 31.12.2017 r. obejmuje strony od 1 do 130.

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

28.02.2018 r.	Maria Oboz-Lew	Główny Księgowy	
data	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

28.02.2018 r.	Józef Siwiec	Prezes Zarządu	
Data	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis
28.02.2018 r.	Marian Darłak	Wiceprezes Zarządu	
Data	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis
28.02.2018 r.	Robert Duszkiwicz	Wiceprezes Zarządu	
data	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis